

zeleno i plavo

Mošćenice
grad muzej na otvorenom

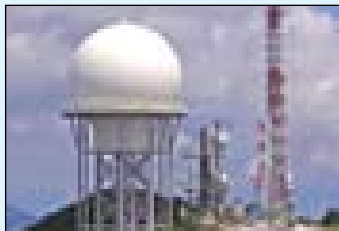
Lipanj

subota, 16. lipnja

- Svečanim misama i procesijom Riječani proslavili Blagdan svetog Vida, zaštitnika svoga grada
- U park-šumi Golubinjak završeno dvodnevno natjecanje hrvatskih sjekača i šumskih radnika

ponedjeljak, 18. lipnja

- Župan Komadina primio članice 1. hrvatske ženske alpinističke ekspedicije s područja Županije, koje će krajem kolovoza krenuti u osvajanje 8201 m visokog himalajskog vrha Cho Oyu. Županija je ekspediciju pomogla s 30.000 kuna
- U Rijeci u hotelu „Bonavia“ direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Vinko Mladineo s 28 korisnika s područja Županije potpisao ugovore vrijedne 24 milijuna kuna. Jedan od ugovora predviđa i 3,2 milijuna kuna za izgradnju centralne zone za gospodarenje otpadom na Marišćini
- U neposrednoj blizini vrha Učke – Vojak postavljen radar, dio sustava „Nebo 2001“, službeno otvaranje najavljeno početkom jeseni

utorak, 19. lipnja

- U Rijeci na adresi Demetrova 6 predstavnicima Saveza antifašističkih boraca i antifašista PGŽ, UABA Grada Rijeke i društva „Josip Broz Tito“ svečano predane novouređene prostorije za rad. Županija je uređenje prostorija pomogla s 60.000 kuna
- U sjedištu Županije, zamjenik župana Luka Denona predstavio brošuru „Poduzetništvo te čeka“
- U Državnom arhivu u Zagrebu dodijeljene nagrade za kulturna i umjetnička dostignuća. Godišnju nagradu za kazališnu djelatnost dobio Galiano Pahor iz Rijeke

srijeda, 20. lipnja

- U Delnicama, povodom Dana Grada održana svečana sjednica Gradskog vijeća Delnice
- Udruga invalida distrofičara Primorsko-goranske županije svečano obilježila 30 godina rada
- U perivoju Svetišta Majke božje na Trsatu, uz financijsku pomoć Županije, održan prvi koncert „Klapski pozdrav Gospi Trsatskoj“

četvrtak, 21. lipnja

- Na redovnoj sjednici Županijsko poglavarstvo izrazilo nezadovoljstvo medijskom interpretacijom podataka o kakvoći mora (zbog jedne „crvene točke“ kod ex. hotela „Park“ u Rijeci)
- U Rijeci u Pomorskom i povijesnom muzeju Primorsko-goranska županija i Grad Rijeka održali zajedničku svečanu akademiju povodom Dana državnosti i Dana antifašističke borbe
- Zamjenik župana Luka Denona u Udinama sudjelovao na susretu predsjednika buduće Euroregije Alpe Adria
- U Malom Lošinj u počele Melodije Istre i Kvarnera

petak, 22. lipnja

- Širom Županije obilježen Dan antifašističke borbe - najveće manifestacije tradicionalno održane na Tuhobiću i u Lukovu u Bribirskoj šumi

subota, 23. lipnja

- U Vrbniku svečanom sjednicom Općinskog vijeća obilježen Dan Općine. Uslijedila pučka fešta na Škujici

nedjelja, 24. lipnja

- U Baški u hotelu „Velebit“ održana svečana sjednica Općinskog vijeća Baške

ponedjeljak, 25. lipnja

- Širom Županije obilježen Dan državnosti. Delegacija Županije položila vijence i zapalila svijeće u Aleji

90dana

Najbolji na izložbi Eko-etno

Na 5. izložbi proizvoda i usluga ruralnih područja „Eko-etno Hrvatska“ koja se od 11. do 16. rujna održala u sklopu Jesenskog međunarodnog zagrebačkog velesajma, Primorsko-goranska županija dobila je dvije prve nagrade - za najatraktivniji eko-etno proizvod - Valomet, prvi svjetski morski pjenušac (Vinarija PZ Vrbnik), te za najbolje oblikovanje izlagačkog prostora. Primorsko-goranska županija, koja je sudjelovala na svih pet dosadašnjih eko-etno izložbi, predstavila se ove godine s programom „Tradicija - izvor nadahnuća“ u kojem je sudjelovalo 20-tak malih proizvođača s područja cijele Županije. Našlo se ovdje svega: od meda, „medice“, raznih sirupa, kozmetike, maslinova ulja, do salama i delicija od puževa, a poseban naglasak izlagača bio je na predstavljanju vina i sira. Izložbeni prostor Primorsko-goranske županije, koji je svojom atraktivnošću značajno odskakao od ostalih izlagača, posjetili su mnogi gosti. Pored domaćina, župana Primorsko-goranske županije Zlatka Komadine, štandove su obišli predsjednik RH Stjepan Mesić,

ministar poljoprivrede Petar Čobanković, te ministar obrane Berislav Rončević. Posebno svečano bilo je 12. rujna na Danu i predstavljanju Primorsko-goranske županije kada je brojne goste u prepunoj dvorani pozdravio župan Zlatko Komadina. Uz 4-minutni film o Županiji, u programu je nastupio bačvar Lino Jugo i udruga „Belica“ iz Kastva s demonstracijom izrade bačve, mlade Kastavke su plesale potresujku, a sve su svojim nastupom začimile članice vokalne skupine „Putokazi“.

Goranski med, krčki sir i matuljska salama od puževa - bogatstvo različitosti PGŽ

Primorsko-goranska županija prikazala se na sajmu „Eko-etno“ u najboljem svjetlu, pobravnši simpatije i priznanja

Želja je organizatora Javne ustanove Park prirode Učka da Učcarski sajam postane tradicionalna, programski još bogatija manifestacija koja će u konačnici biti dio ukupne turističke ponude na ovom "zeleno i plavom" prostoru

Prvi Učcarski sajam

Prvi Učcarski sajam okupio je nekoliko tisuća ljudi

Nekoliko tisuća Primoraca, Istrana te turista iz drugih krajeva Hrvatske i inozemstva, pohodilo je druge rujanske nedjelje prvi Učcarski sajam na prijevoju Poklon. Manifestacija je zamišljena kao prezentacija tradicijskih vrijednosti a svrha joj je otrgnuti zaboravu kulturnu, etnološku i povijesnu baštinu učcarskog kraja.

Učcarski sajam organizirala je Javna ustanova Park prirode Učka, a pokrovitelji su joj bile Primorsko-goranska i Istarska županija čija područja Park prirode obuhvaća. Kolona motoriziranih posjetitelja počela se uspinjati prema Poklonu već u jutarnjim satima. Zahvaljujući lijepom vremenu mnogobrojni planinari i pješaci rekreativci iz podnožja Učke uputili su se pješice, njima znanim stazama, do prijevoja. Na Poklonu su ih čekali bogati prezentacijski, kulturno-zabavni i edukacijski programi. Šesnaest izlagača predstavilo je karakteristične proizvode svojega kraja. Bili su tu proizvođači meda, sira, brgujskog kapuza, puževa, alkoholnih pića obogaćenih autohtonim biljkama, posebice brinja. Predstavljene su i gljive, aromatično i ljekovito bilje s područja Učke, izloženi stari kućanski pribori s pomoć u kojih su none i pranone spravljale maneštre i druga jela. Uz predavanja u prirodi, izložbu autohtonih domaćih životinja među kojima su dominirao

Kapuz iz Velog Brguda

boškarin i istarski tovar posjetitelje sajma zabavljale su vokalne skupine iz Lanišća i Zvoneča, folklorne postave Opatije i Istre, mali lovranski čakavci, a kruna ugođaja bio je koncert etno pjevačice Tamare Obrovac. Želja je organizatora Javne ustanove Park prirode Učka da Učcarski sajam postane tradicionalna, programski još bogatija manifestacija koja će u konačnici biti dio ukupne turističke ponude na ovom "zeleno i plavom" prostoru. Učcarskom sajmu, rečeno je na press konferenciji uoči manifestacije, pokrovitelj Primorsko-goranska županija, pružit će potporu kakva i do sada u radu Parka prirode nije izostajala.

Z. Kleva

hrvatskih branitelja i ispred Središnjeg križa na groblju Drenova.

utorak, 26. lipnja

- Zamjenica župana Nada Turina Đurić primila učenike i mentore, osvajače prvih mjesta na državnim i međunarodnim natjecanjima i smotrama znanja, vještina i umijeća u školskoj godini 2006./2007.g

srijeda, 27. lipnja

- U Kastvu, pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije, svečano otvoren međunarodni festival 16. Kastvaško kulturno leto

četvrtak, 28. lipnja

- Županijsko poglavarstvo donijelo odluku o podjeli terena Županije na tri područja za gradnju nove plinske mreže, što otvara mogućnost da i Riječani dobiju prirodni plin, a zatim ostali dio priobalja pa otok Krk
- Visoki trgovački sud uvažio žalbe vjerovnika brodogradilišta „V. Lenac“ i tako „srušio“ stečajni plan za spas brodogradilišta. Predsjednik Vlade RH dr. Ivo Sanader neplanirano helikopterom doletio u brodogradilište tješiti radnike

- Zamjenica župana Nada Turina-Đurić primila juniorske momčadske državne prvake, članove šahovskog kluba "Junior"

- Na autocesti Rijeka – Rupa otvorena „Vrata Liburnije“ kao treći u nizu info punkt na Kvarneru

petak, 29. lipnja

- U hotelu Ambasador u Opatiji, pod pokroviteljstvom Županije, svečano otvorena dvodnevna međunarodna konferencija "Mediji i izbori"

- Prvi Festival palente i sira održan u Čavlima

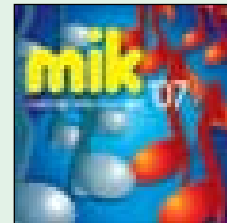
subota, 30. lipnja

- U Baški počeo 53. Festival folkloro otoka Krka

Srpanj

nedjelja, 1. srpnja

- U Rijeci na prepunom Korzu održana finalna večer 37. festivala Melodije Istre i Kvarnera, pobijedila Gina Picinici sa skladbom „Barka lipog imena“

ponedjeljak, 2. srpnja

- Povodom 16. obljetnice formiranja župan Komadina primio pripadnike 111. brigade ZNG-a

- Prvi dan upisa u srednje škole na području Županije prošao bez većih gužvi, među najtraženijima su bile Medicinska škola i Salezijanska klasična gimnazija

utorak, 3. srpnja

- Uz razgledavanje gradilišta školske sportske dvorane u Vrbovskom, župan Komadina i gradonačelnik Mance potpisali dva ugovora vrijedna 3,2 milijuna kuna za izgradnju dvorane i projekt skijališta Bijela kosa

petak, 6. srpnja

- U Lubenicama na Cresu zamjenik župana Luka Denona otvorio 18. Lubeničke večeri

subota, 7. srpnja

- U Park šumi Golubinjak, pod pokroviteljstvom Županije i uz nazočnost zamjenika župana Luke Denone na svom osmom susretu okupilo četiri tisuće umirovljenika iz četiri županije

- U Begovu Razdolju održana prva izložba popularnih goranskih mliječnih proizvoda

- U Klani vatrogasci DVD Klana obilježili 30 godina uspješnog djelovanja

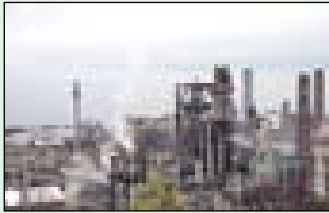
utorak, 10. srpnja

- Ured državne uprave u PGŽ objavio da će u iduću školsku godinu na području Županije u klupama 58 osnovnih škola sjediti 2.419 prvašića, te da će ukupan broj učenika biti manji za 281, odnosno 20.912

srijeda, 11. srpnja

- Župan Z. Komadina, gradonačelnik V. Obersnel i ravnatelj ŽUC-a M. Brozina potpisali sporazum o izgradnji nove županijske ceste Rujevica - Marčelji

- Na konstituirajućoj sjednici Županijskog povjerenstva za ravnopravnost spolova za predsjednicu izabrana Irena Gregorović Filipčić, dok je na konstituirajućoj sjednici Županijskog savjeta za mlade za predsjednika izabran Duško Milovanović
- četvrtak, 12. srpnja**
- Na trajektnom pristaništu Merag župan Komadina predao na upotrebu jednu novoizgrađenu i jednu obnovljenu rivu, radovi vrijedni 11 milijuna kuna
- Sa sjednice Vijeća Grada Rijeke upućen zahtjev Vladi RH o zatvaranju rafinerije na Mlaki do 2010. godine

- Predstavnicima Županije i Grada Rijeke, potpisivanjem ugovora s udrugom SMART, preuzeli sufinanciranje projekta „Izgradnja okvira za volontiranje“
- U Sobolima, kod spomen obilježja, uz nazočnost predsjednika Županijske skupštine Marinka Dumanića, održan komemorativni skup Podhumskim žrtvama, stradalim 1942. godine od talijanske vojske
- petak, 13. srpnja**
- U Malinskoj župan Zlatko Komadina s načelnikom općine Antonom Spicijarićem potpisao ugovor o nastavku sufinanciranja gradnje sportske školske dvorane u Dubašnici, vrijedan 2 milijuna kuna
- U Bakru proslavljen blagdan sv. Margarete i Dan Grada Bakra. Na svečanoj sjednici Gradskog vijeća, nagradu za životno djelo dobio Juraj Šepić
- subota, 14. srpnja**
- U Fužinama, pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije održani 4. sportski susreti udruga antifašističkih boraca i antifašista s područja PGŽ
- nedjelja, 15. srpnja**
- U park šumi Golubinjak, pod pokroviteljstvom Županije obilježena 70. obljetnica odlaska antifašista dobrovoljaca u španjolski građanski rat
- ponedjeljak, 16. srpnja**
- U Zagrebu prekinuta sjednica Skupštine Zračne luke Rijeka jer su je napustili predstavnici Primorsko-goranske županije i gradova Rijeka, Crikvenica i Opatije jer nije prihvaćen njihov prijedlog da se u dnevni red uvrsti rasprava o ulaganjima u aerodrom
- Objavljeno je da je Upravni sud RH odbio i preostale tužbe Općine Viškovo i 24 pojedinaca protiv Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva radi izdavanja lokacijske dozvole za Centralnu zonu za gospodarenje otpadom Marišćina
- utorak, 17. srpnja**
- Potpisivanjem ugovora s Družbom sestara milosrdnica sv. Vinka iz Rijeke, Primorsko-goranska županija pomogla njihov projekt uređenja Doma za siromahe i beskućnike s novih 100.000 kuna
- Na Planku održana prva „povijesna“ zajednička sjednica Vijeća Grobničkih općina Jelenje i Čavle
- Na sjednici Županijskog savjeta za sigurnost prometa na cestama prigodno obilježen izlazak 20. broja časopisa o prometnoj kulturi »Žmigavac“
- srijeda, 18. srpnja**
- Danijel Gospić iz Malog Lošinja u gradiću Rota, u Španjolskoj osvojio zlatnu medalju na europskom prvenstvu u podvodnom ribolovu, što je najveći rezultat u povijesti hrvatskog podvodnog ribolova
- Na bakarskim prezidima, ispod Praputnjaka, zadruga „Dolčina“ predstavila novo pjenušavo vino „Stara bakarska vodica“
- četvrtak, 19. srpnja**
- U Rijeci u 14 sati izmjereno 39°C što je najviša izmjerena temperatura od kako se ona mjeri, a Rijeka bila najtopliji grad na obali
- Na sjednici Gospodarskog vijeća HGK – Županijske komore Rijeka predstavljen nacrt Županijskog regionalnog operativnog programa
- subota, 21. srpnja**
- U Brodu na Kupi održano četvrto izdanje sportsko-turističke manifestacije „Kupom uzvodno“

90dana

Najveći skup umirovljenika

Umirovljenici traže više razumijevanja i pomoći - tradicionalno druženje u Park šumi Golubinjak

I ovog su ljeta Lokve, točnije Park šuma Golubinjak, bili odredište vrlo uspješnog okupljanja i druženja brojnih umirovljenika, ponajviše onih iz Primorsko-goranske županije, ali i iz drugih dijelova Hrvatske - Istarske, Ličko-senjske i Karlovačke županije. Već od ranih prijepodnevnih sati prekrasnog srpanjskog dana bilo je jasno da će Golubinjak iznova "okupirati" brojni gosti treće životne dobi.

Dobre vibracije osjećale su se od samog početka, a ogorčenje, nezadovoljstvo i bijes zbog stanja u kojem se najveć i dio hrvatskih umirovljenika danas nalazi iskazano je samo tijekom otvaranja susreta kada su se gotovo svi govornici dotaknuli tog nezavidnog položaja. Najviše pijeska i odobravanja izazvali su voditelj Josip Krmpotić željom da svaki od okupljenih uživa u - talijanskoj mirovini, predsjednik Matice umirovljenika PGŽ-a Danijel Mažuran najavom dana "kada ćemo moći

iskazati svoje nezadovoljstvo prema onima koji to i zaslužuju i koji su nam uskratili mnoga prava", riječki gradonačelnik Vojko Obersnel koji je pozdravio "najveći skup umirovljenika u Hrvatskoj" te Vladimir Lokner, predsjednik Matice umirovljenika Hrvatske, koji je podsjetio na činjenicu da je državna nepravda prema umirovljenicima ustanovljena odlukom Ustavnog suda RH još 1998. godine, ali bitnijih promjena nema pa su umirovljenici i dalje prisiljeni boriti se za svoja uskraćena prava.

U ime Primorsko-goranske županije, pokrovitelja ovogodišnjeg, ali i svih ranijih skupova umirovljenika u Golubinjaku, druženje je otvorio zamjenik župana Luka Denona posebno naglasivši kako je u borbi za poboljšanje statusa umirovljeničkih prava od nove vlasti, koja će u studenom ove godine doći na čelo Hrvatske, potrebno tražiti puno više razumijevanja i pomoći. Nakon tih pozdravnih riječi krenulo se

Na tradicionalno okupljanje umirovljenika u Lokvama pohrlilo je oko četiri tisuće ljudi uglavnom treće životne dobi. Sve u svemu, moglo se zabaviti, opustiti i bar na tren zaboraviti ne tako lijepu svakidašnjicu i težak položaj umirovljenika

a u Hrvatskoj

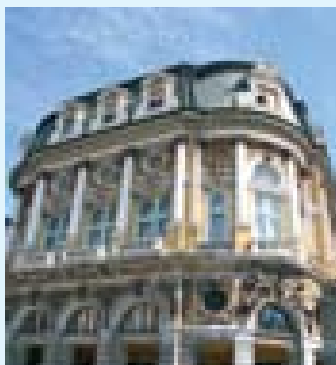
Uživati se moglo u šetnji ili nekoj od sportsko-zabavnih igara

u ono po što je i oko 4.000 ljudi došlo - zabavu, odmaranje i uživanje. U hladu i svježini stoljetnih jela Golubinjaka, daleko od ljetnih vrućina uživati se moglo u nastupima brojnih kulturno-umjetničkih udruga, šetnji šumom, posjetu špiljama ili pak u nekoj od sportsko-zabavnih igara koje su priredili organizatori - boćanju, potezanju konopa, nošenju jaja u žlici, skakanju u vrećama. Sve u svemu, moglo se zabaviti, opustiti i bar na tren zaboraviti ne tako lijepu svakidašnjicu.

M. Krmpotić

Manjinski izbori u PGŽ-u

Manjine izabrale vijeća i predstavnike

Izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u Primorsko-goranskoj županiji održani su u nedjelju, 17. lipnja ove godine. Birali su se predstavnici vijeća za albansku, bošnjačku, crnogorsku, mađarsku, romsku, slovensku, srpsku i talijansku nacionalnu manjinu te predstavnici češke, makedonske, njemačke i slovačke nacionalne manjine. U svako vijeće nacionalne manjine biralo se 25 članova. Za predsjednika Vijeća albanske nacionalne manjine izabran je Gani Xharrahi (zamjenik Lekaj Hil), predsjednik Vijeća bošnjačke nacionalne manjine je Šehrizad Begić (zamjenik Zemir Delić), a predsjednik Vijeća crnogorske nacionalne manjine Vukašin Jaramaz (zamjenik Savić Pavićević). Vijeće mađarske nacionalne manjine za predsjednicu je izabralo Evu Violu (zamjenik je Aldo Meszaros), Vijeće romske nacionalne manjine vodit će Mifailj Miftarević (zamjenik Princ Miftaraj), a Vijeće slovenske nacionalne manjine Marjana Mirković (zamjenica je Marijana Košuta). Predsjednik Vijeća srpske nacionalne manjine je Branko Vrcelj (zamjenik Simeon Bunjevac), dok će Vijeće talijanske nacionalne manjine predvoditi predsjednica Orietta Marot (zamjenik je Mauro Graziani). Za predstavnike nacionalnih manjina izabrani su Antun-Toni Rehak (češka nacionalna manjina), Levko Cvetkovski (makedonska nacionalna manjina) i Miroslava Gržinić, predstavnica slovačke nacionalne manjine.

G. Juras

srijeda, 25. srpnja

- Jadranovo obilježilo svoj blagdan, obilježivši pritom dva stoljeća župe i zaštitnika sv. Jakova
- U Rabu na prepunom trgu Sv. Kristofora započela šesta „Rabska fjera“ okupivši pet stotina kostimiranih obočana i njihovih gostiju

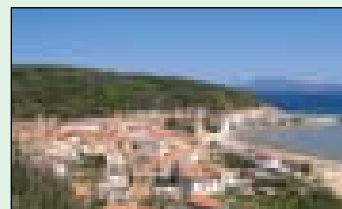
četvrtak, 26. srpnja

- Zamjenik župana Luka Denona i upravitelj pilotskog kluba „Krila Kvarnera“ potpisali ugovor o sufinanciranju rada i razvitka kluba vrijedan 120.000 kuna
- Članovi Upravnog vijeća NP „Risnjak“ prihvatili Plan upravljanja, prvi takav dokument za jedan nacionalni park u Hrvatskoj. Na proplanku Lazac otvoreno novouređeno sklonište sa 25 ležaja

subota, 28. srpnja

- U park šumi Golubinjak Makedonci s područja cijele Hrvatske obilježili svoj nacionalni praznik Ilinden

nedjelja, 29. srpnja

- Na Susku održan 22. po redu Dan susačkih iseljenika
- ponedjeljak, 30. srpnja**
- Na sjednici Županijskog povjerenstva za ravnopravnost spolova, održanoj u Delnicama, istaknuto da u predstavničkim tijelima JLS na području Županije ima oko 15% žena, što je više od državnog prosjeka
- utorak, 31. srpnja**
- Na konferenciji za novinare župan Zlatko Komadina i zapovjednik VZ PGŽ Slavko Gauš istakli da je tijekom srpnja na području Županije bilo 68 manjih požara na otvorenome, ali su svi brzo lokalizirani

Kolovož

srijeda, 1. kolovoza

- U organizaciji Općine Baške, a pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije u Baški i na Golom otoku održan 6. Dan iseljenika otoka Krka
- „Izviđačkim svitanjem“ riječki izviđači na zajedničkom logorovanju u Lokvama, poput svih 24 milijuna skauta u svijetu, na osebujan način obilježili 100 godina izviđačkog pokreta u svijetu

četvrtak, 2. kolovoza

- U Dobrinju, uz nazočnost potpredsjednika Vlade RH Damira Polančeca održana svečana sjednica Općinskog vijeća i obilježen Dan općine - Stipanja

petak, 3. kolovoza

- Kiša, nadolazeći vikend i ferragosto pogodovali neviđenoj prometnoj gužvi u Rijeci i na prilaznim cestama u cijeloj Županiji

nedjelja, 5. kolovoza

- Širom Županije, povodom blagdana Dana pobjede i domovinske zahvalnosti polagani vijenci na grobove i spomenike poginulim braniteljima Domovinskog rata

srijeda, 8. kolovoza

- Otvaranjem izložbe, u Bribiru započela desetodnevna tradicionalna manifestacija „Ružica Vinodola“

četvrtak, 9. kolovoza

- Ispaljivanjem posljednje mine, probijena druga cijev tunela Tuhobić, dugačkog 2.143 metra, najdužeg od 13 tunela na drugoj trasi autoceste Rijeka-Zagreb

nedjelja, 12. kolovoza

- Svečanom misom i druženjem na Pjocalu, u Malom Lošinj obilježen Dan iseljenika Lošinja

ponedjeljak, 13. kolovoza

- U Skradu, uz nazočnost župana Zlatka Komadine, otvaranjem Turističkog ureda, zgrade PINS-a i početkom radova vrijednih 20 milijuna kuna na izgradnji sustava odvodnje, te svečanom sjednicom Općinskog vijeća obilježen Dan Općine Skrad

utorak, 14. kolovoza

- U Crikvenici, u povodu Dana Grada, uz nazočnost župana Zlatka Komadine i predsjednika Županijske skupštine Marinka Dumanića, održana svečana sjednica Gradskog vijeća. Tom prigodom godišnja nagrada uručena Draganu Viskoviću

srijeda, 15. kolovoza

• Širom Županije katolički vjernici proslavili blagdan Velike Gospe. U najstarijem hrvatskom marijanskom Svetištu Majke Božje na Trsatu okupilo se više tisuća vjernika a središnju misu predvodio nadbiskup Devčić

četvrtak, 16. kolovoza

• U Klani, povodom proslave svetog Roka, zaštitnika Klane, svečanom sjednicom Općinskog vijeća obilježen Dan Općine
 • U Lokvama održavanjem svečane sjednice Općinskog vijeća, Lokvarci obilježili Dan Općine i Župe Lokve

petak, 17. kolovoza

• U Brod Moravicama, uz nazočnost župana Zlatka Komadine, svečanom sjednicom Općinskog vijeća obilježen Dan Općine Brod Moravice

subota, 18. kolovoza

• U Trsatskom svetištu na trećem zajedničkom hrvatsko-slovenskom hodočašću okupilo se više od deset tisuća vjernika iz raznih dijelova Hrvatske i Slovenije
 • U Novom Vinodolskom održana finalna večer kulturno-povijesne manifestacije „Ružica Vinodola“, a titulu „Ružice“ ponijela je Sanja Dević iz Novoga

nedjelja, 19. kolovoza

• Na automotodromu Grobnik, pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije, završen Croatian Sidecar Grand Prix 2007 – svjetsko prvenstvo motocikla s prikolicom

srijeda, 22. kolovoza

• Župan Komadina primio Rudolfa Petrovića, strijelca iz Vrata, koji je na Europskom prvenstvu u streljaštvu za osobe s invaliditetom postao europski prvak u gađanju malokalibarskom puškom
 • Svečanom sjednicom Općinskog vijeća i otvorenjem Čebuharove kuće obilježen dan Općine Čavle. Nagrada za životno djelo dodijeljena je prof. dr. Josipi Čaval

četvrtak, 23. kolovoza

• Na konferenciji za medije župan Zlatko Komadina ponovo ukazao na neravnopravan tretman Županije od strane vladajuće državne politike

petak, 24. kolovoza

• Župan Komadina službeno otvorio desetu berbu grožđa u vinogradima Pavlomira
 • U Vrbniku, pod pokroviteljstvom Županije, otvorena dvodnevna manifestacija „Dani vina otoka Krka“

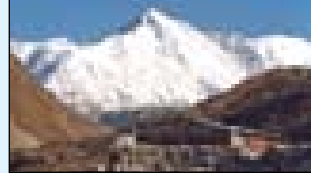
subota, 25. kolovoza

• U Opatiji u hotelu „Adriatic“ župan Komadina otvorio sedmodnevnu židovsku kulturnu manifestaciju BEJAHAD

ponedjeljak, 27. kolovoza

• Put Nepala krenuo i drugi dio Prve hrvatske ženske ekspedicije „Cho Oyu 2007“, a među njima i 5 alpinistica s područja Primorsko-goranske županije

utorak, 28. kolovoza

• Pravoslavni vjernici proslavili blagdan Uznesenja Presvete Bogorodice (Dan Velike Gospojine), a najsvečanije je bilo u manastiru u Gomirju

srijeda, 29. kolovoza

• Župan Komadina primio Danijela Gospića, podvodnog ribolovca iz Malog Lošinja

četvrtak, 30. kolovoza

• Županijsko poglavarstvo donijelo odluku o dodjeli 845.000 kuna za postignute rezultate u dvoranskim i bazenskim loptačkim sportovima. Najveći iznos od 480.000 kuna dobio ŽOK „Rijeka KWSO“

• U Čavlima potpisani zapisnici o primopredaji riječkog prometnog čvora društvu „Autocesta Rijeka – Zagreb“ čime su stvoreni uvjeti da ARZ započne gradnju druge trake „riječke zaobilaznice“ od Diračja do Orehovice

petak, 31. kolovoza

• Dan nakon tragične nesreće, kada je prilikom gašenja požara na otoku Velikom Kornatu stradalo 13 vatrogasaca iz Šibenika, Vodica i Tisna, u ispomoć kolegaca u JVP Šibenik otputovalo 6 profesionalnih vatrogasaca iz Rijeke i Opatije

*Najavljena je i obnova
pristaništa Valbiska
koje će uskoro postati
poveznica otoka Krka i
Raba*

90dana

Pristanište Merag spremno i za prihvrat cruisera

Investicija vrijedna 11 milijuna kuna obuhvatila je gradnju jedne nove rive, dogradnju postojeće i rekonstrukciju treće

Za otoke su pristaništa, posebno Ztrajektna, najvažniji „prozor u svijet“. U posljednje vrijeme država i Županija ulažu značajna sredstva i napore kako bi se luke na otocima prilagodile suvremenim pomorskim potrebama i osposobile za prijem sve većih trajekata koji plove našim morem. Pritom se mislilo i na potrebu lokalnog stanovništva da na otočnoj strani noće trajekti kako bi se u hitnim slučajevima omogućio prijevoz putnika na kopno u bilo koje doba.

Otvarajući 12. srpnja obnovljeno pristanište Merag na otoku Cresu, primorsko-goranski župan Zlatko Komadina još je jednom potvrdio važnost prometnih, posebice morskih veza: „Ovaj bitno obogaćeni objekt pomorske infrastrukture sada će olakšati gospodarski, posebice turistički razvitak kvarnerskih otoka koji oduvijek ovisi upravo o kvaliteti trajektnih veza.“ Župan je najavio i obnovu pristaništa Valbiska koje će uskoro postati poveznica otoka Krka i Raba, kao i radove na drugim pristaništima u našoj Županiji.

Zajedno sa županom, vrpcu prigodno smještenu na ukrajnoj rampi trajekta „Cres“ prezeo je i pomoćnik ministra mora, turizma, prometa i razvitka Josip Borić. U svom je obraćanju okupljenima istaknuo kako je i ovo obnovljeno pristanište najbolja potvrda Vladine protočne orijentacije. „U posljednje četiri godine izgrađena su ili temeljito rekonstruirana čak 54 pristaništa. Time smo dokazali koliko razmišljamo o otocima i otočanima čijem će

boljitku vrlo brzo pridonijeti i implementacija novog Pomorskog zakonika koji se nalazi u saborskoj proceduri“, rekao je Borić. Najavio je i nove projekte na cresko-lošinskom području iza kojih će stati i Vlada, kao što su produženje glavnog creskog mula, dogradnja trajektnog pristaništa Porozina i produženje pristanišnog mula u Martinšćici...

Svečanosti su bili nazočni gradonačelnici Cresa i Malog Lošinja, Gaetano Negovetić i Gari Capelli sa suradnicima, visoki županijski dužnosnici, čelnici lučkih uprava te predstavnici središnje državne vlasti. Nazočnima su se obratili i ravnatelj županijske lučke uprave Cres Anđelko Petrinčić i gradonačelnik Negovetić, a pristanište, brodove i mornare blagoslovio je creski župnik Anton Valković.

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka i Županijska lučka uprava Cres (uz kreditno jamstvo Primorsko-goranske županije) time su zaključili investiciju vrijednu 11 milijuna kuna koja je obuhvatila gradnju jedne nove rive, dogradnju postojeće i rekonstrukciju treće. Time je luka Merag, ta važna poveznica otoka Cresa i Lošinja s Krkom i kopnom, uz povećanje sigurnosti plovidbe, dobila mogućnost noćenja trajekta na otočnoj strani, veću protočnost putnika i vozila zbog istovremenog pristajanja dvaju većih trajekata, a spremna je čak i za pristajanje cruisera.

W. Salković

Zavičajna pripadnost određenih struktura izvršne vlasti opasna je ukoliko novci odlaze pojačano u neka područja, kao sada u Split ili u Zadar. Želim jasno reći da ovom kraju, Rijeci i županiji treba vratiti sve ono što nam je ovih godina oduzeto, jer naši prioriteti su nulti prioriteti republike Hrvatske

razgovor

Primorsko-goranski
župan

Zlatko
Komadina

Prošlo je pola Vašeg drugog mandata kao župana Primorsko-goranske županije. Razgovaramo i povodom jubilarnog 10. broja županijskog magazina. Koje biste najvažnije županijske projekte istakli koji su dovršeni ili se nalaze pred realizacijom do 2009. godine?

- Obzirom da su projekti planirani našim strateškim smjericama rada u Županiji do 2009., u većini slučajeva su oni započeti, a neki su pred dovršetkom, i vjerujem da ćemo ih do kraja mandata i završiti. Mogu reći da sam zadovoljan

- u okvirima mogućeg. Krenuli smo u dosta toga novoga, a ima tu i onoga što se radi po prvi put. Svi ti projekti, bilo da su vezani za prometnu, komunalnu ili gospodarsku infrastrukturu ili vezani uz društvenu infrastrukturu i zaštitu okoliša podjednako su važni za županiju, jer su u službi poboljšanja kvalitete života naših građana.

Najviše toga što smo željeli, nažalost, morali smo učiniti praktično bez pomoći države. Kada smo planirali naše razvojne projekte posebno smo odvojili dio koji se tiče isključivo realizacije sa strane državnog proračuna, koji županija samostalno

ne može ni pokrenuti, primjerice to je infrastruktura u cestogradnji, željeznici, aerodrom. Neke od tih stvari smo ipak izborili: prije šest godina kad sam prvi put izabran za župana mogu reći i da nismo imali ni kilometar novoizgrađene autoceste u našoj županiji. Danas postoji autocesta od slovenske granice do Rijeke, nažalost, ona nije funkcionalna dok se ne izgradi dugo očekivana četvertračna obilaznica kroz Rijeku. Imamo cestu koja je prošla kroz industrijsku zonu i spojila se kod autocestu kod Čavli, nastavak od Orehovica do Sv. Kuzma je dovršen. I

Ova Županija
mora biti
motor razvoja
Hrvatske

razgovor: *Primorsko-goranski župan Zlatko Komadina*

puni profil autoceste za Zagreb se napokon dovršava. Dakle, neki pomaci ne možemo reći da nisu učinjeni, ali moram reći da je to nedovoljno i tražimo da se izgrade i drugi pravci koji su za našu županiju a i Hrvatsku u cjelini, veoma potrebni. Prvenstveno tu mislim na pravac do mosta Krk i na pravu zaobilaznicu Rijeke, čvor od Permana do Grobnika.

*** Koje je projekte županija uspjela pokrenuti bez oslonca na državu?**

- Čitav

ih je niz, koji imaju županijsku razinu i značaj ili su bitni za lokalnu samoupravu, gdje konkretno potpomažemo gradove i općine.

Projekt centralne zone za gospodarenje otpadom Mariščina, kao jedan goruč i problem sa aspekta zaštite okoliša, je pred fazom realizacije. Centralnu zonu jednostavno moramo napraviti, da eliminiramo divlja odlagališta i sadašnjih devet odlagališta otpada koji su svi mimo propisa zaštite okoliša. Težina tog projekta u konačnosti zajedno s novom cestom koja je obilaznica Viškova skoro je sto milijuna eura.

Nastojat ćemo i imamo dobra uvjeravanja da bi dio toga mogao biti financiran iz europskih fondova, kao i iz državnog

fonda za zaštitu okoliša, dok će dio biti financiran kreditnim sredstvima putem naše Uprave za ceste uz jamstvo Županije, i taj dio će jednoga dana biti u cijeni komunalnoga otpada.

Od komunalnih projekata svakako valja spomenuti vodoopskrbu, gdje nastojimo dodatno financijski i organizacijski pratiti povezivanje vodopskrbnih sustava. Konkretno, pomažemo umrežavanje goranskog vodovoda da bismo napravili akumulaciju koja je rezervoar vode za cijelo područje pa i Istru. Nastojimo pratiti krčke i luburnijske vodovode, jer mi na Krku na području šotoventa i dijelova općine Vrbnik, kao i na visokoj zoni i Učke, imamo područja koja su još uvijek bez vode. Mi jesmo najvodoficiranija županija u Hrvatskoj, sa 95 posto priključenja na tekuću vodu, no mi želimo 100 posto - gdje god imamo naseljena mjesta, da ih

Sportske dvorane kao primjer

Prvi smo u Hrvatskoj, na što sam osobito ponosan, krenuli sa samostalnom gradnjom škola i školskih sportskih dvorana koje dijelom prerastaju u gradske dvorane. Mislili smo, istina, da će nam država pomoć i sredstvima za kapitalnu gradnju, no ostali smo sami. Srećom da smo partnere našli u jedinicama lokalnih samouprava, ponegdje i u ministarstvima, pa su tako izgrađene ili su u gradnji osam sportskih dvorana, od Raba do Kastva i Vrbovskog, diljem naše županije. Ponosni smo na izgradnju sportske infrastrukture u Gorskom kotaru, čije se konture već pomalo vide; klizalište, skakaonica i skijaške staze u Delnicama, biatonska staza u Mrkoplju, skijalište i dvorana u Vrbovskom, sportski centar u Ravnoj Gori, znači jedna sportsko-rekreativna infrastruktura respektabilna za naše pojmove.

Gotova sva područja PGŽ pokrivena su prostornim planovima i studijama zaštite okoliša i otuda nekad nerazumijevanja državnih vlasti kada ovdje apliciraju neke državne projekte. Mi ne želimo biti dvorište za neke projekte koji će ugrožavati okoliš i stanovništvo a neće donositi ekonomsku korist

priključimo na vodu.

Niz projekata smo, zajedno s državom, prvi put pokrenuli u društvenoj infrastrukturi.

Zadovoljni smo da je krenuo projekt Campusa na Trsatu, čime Rijeka postaje veliko sveučilišno središte. Tu su projekti očuvanja naše kulturno-povijesne

baštine, poput Frankopanskih kaštela, koje želimo sačuvati zbog generacija i obnovljene staviti u funkciju turizma. Pokrenuli smo i zaživjela je s radom naša ustanova "Priroda" koja brine o zaštićenim područjima prirode.

Kroz naše programe zaštitili smo čitav niz pasmina naših ovaca, dobili smo autohtone proizvode, potičemo ljude da se ponovo počnu baviti stočarstvom, a podupiremo ovčarstvo, a kroz program obnove trajnih nasada financiramo dvije trećine nasada i pokušavamo što je moguće više poljoprivrednih područja županije vratiti brdsko-planinskim ili mediteranskim kulturama. Osnovali smo i zadrugu "Zeleno i plavo" u kojoj smo udružili prvih petnaestak proizvođača autohtonih proizvoda i otvorili u Rijeci prodajno mjesto, želeći na taj način prezentirati autohtone proizvode u svakodnevnoj i turističkoj ponudi. To je područje gdje su mogućnosti još velike, pogotovo prije ulaska u Europsku uniju.

Decentralizacija nije provedena

*** Premda je županijski proračun od 2001. godine povećan nekoliko puta, još uvijek su relativno skromne mogućnosti za poticanje razvoja koje vam daje postojeća zakonska regulativa. Velike projekte ipak nije moguće ostvariti bez pomoći države.**

- Nažalost,

decentralizacija za sada, osim priče, nije realno zaživjela. Jedino što se kvalitetno dogodilo to je prvi korak 2002. godine kada je bivša koalicijska vlada na čelu s SDP-om provela decentralizaciju dijela funkcija u školstvu, socijali i zdravstvu. Na taj način je županija bila zadužena za investicijsko održavanje objekata u zdravstvu ili naših školskih objekata. Ali, to nije prava decentralizacija, nego tek delegiranje poslova. Ovo što je napravila Vlada HDZ-a to je, moram reći, varanje samouprave. Porez na dohodak je istina, ostavila samoupravi, ali je uzela kompletni porez na dobit. Efekt te "decentralizacije" je 3 milijarde kuna više prihoda u državni proračun, tako se došlo do još većeg stupnja centralizacije i još veće koncentracije novca na odlučivanje ministarstvima, odakle vam onda ide kriterij stranačke podobnosti i zavičajne pripadnosti za dobijanje sredstava. Tako se dogodila i obnova rive u Zadru. Nemam ništa protiv rive koja svira, dapače, lijepo je to i ugodno uhu, ali se pitam da li svi porezni obveznici RH trebaju financirati takve stvari.

*** Da li mislite da se svi krajevi Hrvatske, kako reče ministar financija Šuker, sada ravnopravnije razvijaju? Za kakav se oblik (fiskalne) decentralizacije zalažete?**

- Sustav zapravo treba biti takav da županije koje su lokomotive razvoja u Hrvatskoj same raspoložu većom količinom novca i više ovlasti da mogu i same vući dio razvoja, a za nerazvijenije država treba imati fond solidarnosti koji će se puniti iz dobiti, jer imamo čitav niz razrušenih i nerazvijenih ruralnih područja, dok će naravno, za najveće projekte svi biti i dalje naslonjeni na državu i ulagače.

SDP je jedina stranka koja je držala tematski ▶

razgovor: *Primorsko-goranski župan Zlatko Komadina*

kongres posvećen decentralizaciji, prije dvije godine, kada smo i zacrtali da ćemo provesti pravu, fiskalnu decentralizaciju. Prihodi se lokalnoj samoupravi moraju pojačati. Primjerice, gradovi i općine se mogu dodatno financirati iz poreza na nekretnine koji sada dijelom uzima država bez potrebe. Lokalnoj samoupravi treba pripasti cjelovit porez na dohodak, a treba renovirati sustav komunalne naknade kao i raznih poreza kojima je zajednički nazivnik imovina. S druge strane, županije bi se dodatno financirale iz poreza na dobit. Naš je prijedlog da 50 posto tog poreza u konačnosti ostane županijama i gradu Zagrebu a polovica državi - kroz Fond za regionalni razvoj kojim bi upravljala struktura iz županija i gradova. Upravo zato da bi se kroz tu solidarnost ubrzao razvoj sada bitno nerazvijenijih područja sa nižim BDP-om. Na ovaj način bi se proračuni županija gotovo poduplali, konkretno naša bi županija došla na 500-600 milijuna kuna i tada bi mogla biti relevantan sugovornik mnogim gradovima i općinama za kvalitetne projekte županijske razine.

Usporedbe s Istrom

*** Jesu li točne riječi čelnika IDS-a Damira Kajina da je Istarska županija pet godina ispred Primorsko-goranske županije?**

- Nije to točno, a u dnevno-političke svrhe svašta se može reći. Jedine županije koje su po brutto društvenom proizvodu iznad prosjeka RH su upravo naše tri županije ovdje na Kvarneru - Istra, Primorsko-goranska pa i Ličko-senjska u posljednje vrijeme, jer je ona kao županija s najmanje stanovnika imala veliki skok u cestogradnji pa time i nagli skok BDP-a. I naravno grad Zagreb. Sve druge županije su ispod prosjeka. Međutim, ne zaboravimo da je to statistički neispravan podatak, jer u našoj županiji ima čitav niz gospodarskih djelatnosti koje se ovdje ne bilansiraju, uzmete JANAF, INU, DINU, elektroprivredu, Hrvatske šume. Kad bi to oduzeli od bilansiranja Zagrebu i dodali našoj županiji, vidjeli biste da smo mi i Istra i statistički na istoj razini razvoja. Moramo se osim toga sjetiti i startnih pozicija naše županije, pogotovo Rijeke, gdje je bila koncentracija teške industrije i koja u tranziciji kakva je provedena u Hrvatskoj i otvaranja tržišta s druge strane nije imala šanse da preživi. Stoga se kod nas dogodilo urušavanje velikog dijela gospodarskih subjekata na što ne može utjecati nikakva lokalna zajednica, to su bili mehanizmi državne politike. Toga

se u Istri nije dogodilo, tamo toga nije ni bilo. Jedino zbog čega im skidam kapu, gdje su bolji, jesu u pristupu brodograđevnoj industriji, ali tu je ponajviše zaslužan dugovječni menadžment Uljanika a ne toliko Istra kao regija.

Nažalost, za razliku od Istre, mi imamo velikih problema u razvoju turizma na pojedinim područjima zbog neprivatizacije velikih hotelskih kuća. Tu se u četiri godine nije napravilo ništa a problem je jednostavan. "Jadran" iz Crikvenice treba sanirati, restrukturirati i tako ga "ozdravljenog" ponuditi prodaji. Opatiji se hotelsko poduzeće Liburnija moglo davno upisati 25posto+1 dionica a ne zbog izbornih potreba i političkih pritisaka. Kao što je i Imperijal Rab davno već pripremljen da se odvoji u dvije firme, pri čemu bi se državni dio ponudio na prodaju. A kod prodaje, u obzir dolaze samo jaki brandovi i hotelski lanci od imena, koji onda garantiraju kvalitetu i ulaganje u hotele a ne špekulativni kapital.

Državna raspodjela novaca po zavičajnoj pripadnosti

*** Svjedoci smo danas primjera da se u pojedine hrvatske krajeve ulaže više, jer u Vladi sjede ministri baš iz tih krajeva. Da li doista lokalni i regionalni razvoj ovisi o supportu s najviših mjesta?**

- U svakom slučaju, dobro je da je svih ljudi iz svih krajeva Hrvatske u svim institucijama središnje državne vlasti. Na taj način će se sigurno barem onemogućiti distribucija novca po babi i po stričevima. Mi u našoj županiji nikad nismo dijelili projekte na način da su nebitni oni iz sredina gdje je načelnik iz HDZ-a ili neki drugi. Građane ne dijelimo na crvene, zelene, žute i plave. Isto očekujemo i od središnje vlasti. Zavičajna pripadnost određenih struktura izvršne vlasti opasna je ukoliko novci odlaze pojačano u neka područja, kao sada u Split ili u Zadar. Ne možemo težiti državi po sistemu "idem ja gore da bih odvuкао sve u svoje selo". No međutim, želim jasno reći da ovom kraju, Rijeci i Županiji treba vratiti sve ono što nam je ovih godina oduzeto, jer naši prioriteti su nulti prioriteti republike Hrvatske. To nam je nedavno priznao premijer Sanader, ali ostaje činjenica da naši projekti nisu isfinancirani. Nama su ceste podfinancirane, aerodrom podfinanciran, željeznica nam je u povojima, kampus na pola, bolnica nije ni počela... Ja kao župan ove Županije želim sve i odmah! Jer, to sve nije od danas za dalje - to je sve već trebalo biti, da se pošteno financiralo.

Gradonačelnik Rijeke šalje Vladi kartoline,

a mi smo, moram reći, snimili film o nesnosnim gužvama na cestama u županiji. Očito, mi moramo Vladi predložiti dokazni materijal o tome da se ovdje ne ulaže onoliko koliko je potrebno.

*** U dotrajali riječki aerodrom država ulaže najmanje od svih postojećih zračnih luka u Hrvatskoj... a evo, Vlada će u zagrebački aerodrom uložiti 220 milijuna eura.**

- Po strategiji razvoja zračnih luka koje su za Ministarstvo mora, prometa i veza radile neke konzultantske kuće, naša zračna luka je otpisana. Naime, jedina profitabilna zračna luka u Hrvatskoj je Dubrovnik, pa Zagreb i Split. Jedina profitabilna linija zračnog nacionalnog prijevoznika je Zagreb-Dubrovnik. Sve druge su gubitaši, prema tome nema nijednog razloga da se takva jedna linija ne uvede i s našeg aerodroma. Problem je kad na aerodromu nemate stacioniranog domaćeg prijevoznika. Imali smo stoga najveći porast prometa upravo low-cost carriera. Kad smo saznali da je u planu da se naša zračna luka prepusti sudbini, tražili smo da se država makne iz vlasništva i svoj paket prepusti županiji, kako bismo mi mogli ili ulagati ili koncesionirati taj aerodrom zainteresiranim ulagačima.

Istovremeno se u Zračnu luku Zadar ubacuje desetine milijuna, što govori o tome da smo izvrgnuti čisto političkom a ne nikakvom stručnom kriteriju oko financiranja zračnih luka.

*** što biste imali reći na promjene u političkoj sceni na županijskoj razini. Na početku Vašeg prvog mandata 2001. godine u županiji je tek u 4 općine odnosno grada na vlasti bio HDZ, na početku Vašeg drugog mandata HDZ je na vlasti u 7 općina i gradova, a trenutno u čak 12! Ukupno od 36 gradova i općina u Županiji SDP je na vlasti u 10, a ostalih 26 drže HDZ, nezavisni, PGS, HSS i IDS. Kakva je, s vaše pozicije gledano, suradnja županije s jedinicama lokalne samouprave s obzirom na tako šaroliku političku opredijeljenost?**

- što se tiče političkih odnosa u županiji, smatram da je i dalje većinsko raspoloženje biračkog tijela u županiji socijaldemokratsko, što se vidi upravo po potpori županijskoj razini vlasti. Kod lokalnih struktura i lokalnih vlasti je malo drukčije; građani glasaju za osobe. Činjenica je da je HDZ skočio s nekadašnjih 4 na sadašnjih 12 općina i gradova, no moram otvoreno reći da je u pojedinim sredinama HDZ došao na vlast postizbornim previranjima i

Nažalost, decentralizacija za sada, osim priče, nije realno zaživjela. Ovo što je napravila Vlada HDZ-a to je varanje samouprave. Porez na dohodak je istina, ostavila samoupravi, ali je uzela kompletni porez na dobit. Efekt te "decentralizacije" je 3 milijarde kuna više prihoda u državni proračun

trgovinom, kao npr. na Rabu. Dogodila se i poplava nezavisnih lista, a građani su im, nezadovoljni političarima i politikom uopće, davali glasove. Danas je situacija takva, uz dužno štovanje svim tim kolegama, da je većina tih vlasti otišla udesno. Koalirali su nezavisne liste i HDZ, lijevih kombinacija nije bilo. Bilo je tu jasno i političkih trgovina, političke nezrelosti koja je promijenila biračku volju građana.

S druge strane, mi kao Županija nastojimo podjednako surađivati sa svim našim gradovima i općinama, uveli smo tradicionalne susrete svih naših čelnika jedinica lokalne samouprave dvaput godišnje na koje se svi odazivaju, i nikad nismo radili razliku u financiranju projekata po stranačkoj pripadnosti, već nam je samo važan županijski značaj projekta.

Nikad ne reci nikad

*** Kako se županija priprema za EU integracije, za pristup eu-fondovima i je li otvaranje zajedničkog ureda županija u Bruxellesu konkretan korak prema tome? što je s regionalnim integracijama; euro-regije Alpe-Jadran i Jadranske euroregije.**

- Dobro stojimo u toj europskoj priči, prije svega zato što smo takvog svjetonazora u ovom kraju. U Županiji smo osnovali odsjek za eurointegracije, osnovali smo i regionalnu razvojnu agenciju Porin, usvojili 11 projekata koje kandidiramo prema raznim fondovima. Članovi smo Skupštine europskih regija, članovi Asocijacije europskih pomorskih i perifernih regija, suosnivači smo euroregije Jadran kao i euro-regije Alpe-Adria, koja je izazvala neke čudne političke konotacije. A zapravo, naslonjeni jedni na druge, samo nastojimo ostvariti jaču gospodarsku suradnju da se intenzitet gospodarstva dogodi i na "periferiji" a ne samo u centru.

*** Premda ulazite u Sabor kao prvi na listi za 8. izbornu jedinicu, najavili ste da Vam je ambicija ostati u Županiji, završiti županijske projekte i osigurati županiji bolji tretman na državnoj razini?**

- što se tiče mog budućeg eventualnog angažmana u Saboru ili Vladi, nikad ne reci nikad. Naime, ja sam i potpredsjednik SDP-a

i odgovoran sam za uspjeh stranke na bilo kojoj razini izbora. No, zec je još u šumi; prvo treba dobiti izbore pa razmišljati da li će tko i gdje. Po mom osobnom habitusu, daleko više volim naš kraj i županiju, mislim da sam dobro upoznat s potrebama naše županije i da daleko više mogu koristiti kao njen glasnogovornik. Moja uloga na izborima je predstavljanje liste i predvođenje te liste da dobije što bolji izborni rezultat, a gdje ću ja osobno završiti mislim da je puno manje važno od toga koliko ćemo koristiti dobiti i koliko će biti kvalitetan razvoj naše županije i Republike Hrvatske.

*** Kakve rezultate skorašnjih izbora predviđate?**

- Priželjkujem i očekujem pobjedu na izborima, da SDP osvoji preko 50 saborskih mandata, što je garancija okupljanja koalicijskih partnera za sastavljanje izvršne vlasti.

Napisao i snimio: Marinko KRMPOTIĆ

reportaža

Prethodne godine vukovi su na solištu u dolini Gornjih Kupara usmrtili 24 primjerka jelena i srna - srećom, svih životinjskih vrsta u Nacionalnom parku ima dovoljan broj

Nikad požalio

Punih šesnaest godina rada u NP "Risnjak" broji Dragan Arih. "Po završetku školovanja ovo je bila jedna od prvih prilika za posao i ja sam je prihvatio. Nimalo mi nije žao i danas uživam u ovom poslu jer nudi bezbroj mogućnosti suživota sa životinjskim i biljnim svijetom", ističe Arih.

Rangeri Gorskogoga

Vjerojatno ne postoji pravi i iskreni ljubitelj prirode i životinja koji nije maštao, između ostalog, o tome da mu životni poziv bude vezan uz prirodu. Baviti se profesionalno čuvanjem prirodnih ljepota i još za to biti plaćen - pa što ima ljepše od toga! Zaista, što ima bolje od toga, zapitali smo se i odgovor pokušali naći u jedinom nacionalnom parku na području naše županije - Nacionalnom parku "Risnjak" koji na svoja nevelika 64 četvorna kilometra prostora krije toliko različitih biljnih i životinjskih vrsta te bezbroj nesvakidašnjih prirodnih ljepota da ga se s pravom, bez obzira na to što nije velik, smatra jednim od najbogatijih hrvatskih nacionalnih parkova.

Nažalost, iako je riječ o prostoru koji nudi bogomdane ljepote - spomenimo samo mistični izvor rijeke Kupe i vrh Risnjaka s kojeg se vide Kvarner i otoci - NP "Risnjak" još je uvijek za brojne stanovnike Primorsko-goranske županije i cijele Hrvatske neotkriveni gorski biser. Na svu sreću to se stanje polako mijenja i područje ovog nacionalnog parka bilježi sve veći broj posjetitelja koji se, što je najbolji pokazatelj kvalitete, gotovo redovno iznova vraćaju uživanju u iskonskoj ljepoti prirode.

Svih primjeraka životinja dovoljno

O području NP "Risnjak" trenutačno brigu vode glavni nadzornik Dragan Turk i još pet nadzornika ili ranguera kako ih se često zove. To su, kao najstariji Nedjeljko štimac i Dragan Arih te Dalibor Briški, Miroslav Janeš i Vilim Brnelić. Najmlađi po stažu od svih njih upravo je glavni nadzornik Dragan Turk koji broji petu godinu rada. "Nakon završetka šumarskog fakulteta deset sam godina radio u struci i bilo mi je dobro. No, budući da volim promjene, odlučio sam, iako to nije bilo lako, promijeniti posao. Danas mi nije žao. Jako sam zadovoljan i uživam u svom poslu kojem sam predan u potpunosti pa često znam raditi i cijeli dan te preko

Rangeri Dragan Arih, Dalibor Briški, Miro Janeš i Dragan Turk - njihova temeljna zadaća je očuvanje granica i područja Parka

vikenda, naravno, kad to posao zahtijeva", ističe Turk, a na sličan način razmišljaju i ostali nadzornici NP "Risnjak".

Njihova temeljna zadaća je očuvanje granica i područja Parka, čuvanje flore i faune cjelokupnog područja, održavanje livada, uređenje staza, briga o izvalama, markacija staza, čišćenje deponija, vođenje grupa turističkih posjetitelja i niz drugih poslova vezanih uz svakodnevnu zaštitu krajolika, biljnog i životinjskog svijeta. Svojedobno je njihov posao bio tako podijeljen da je svatko od njih brigu vodio o

Glavni nadzornik Dragan Turk: Najviše posla je tijekom ljeta zbog školskih ekurzija, te u rujnu i listopadu

Planinari najsavjesniji

"Planinari su nam najbolji gosti jer je tu riječ najčešće o ekološki svjesnim ljudima koji vole i čuvaju prirodu pa gotovo nikad ne ostavljaju smeće i pomno paze da ne nanesu štetu na bilo koji način. Određene poteškoće povremeno nam čine grupe mlađih ljudi koji dođu isključivo radi malo agresivnije zabave pa iza njih znaju ostati poneka oštećenja i onečišćenja", kaže Turk.

Na svoja nevelika
64 četvorna
kilometra prostora
NP "Risnjak" krije
bezbroj različitih biljnih
i životinjskih vrsta
te nesvakidašnjih
prirodnih ljepota

Nadzornici (rangeri) Nacionalnog parka "Risnjak" brinu o zaštiti i očuvanju bogatog životinjskog i biljnog svijeta u zaleđu Kvarnera. NP "Risnjak" još je uvijek za brojne stanovnike Primorsko-goranske županije i cijele Hrvatske neotkriveni gorski biser

kotara

Sklonište za duže ture

"Trenutačno nas je premalo, pogotovo ljeti kada dolazi velik broj turista i školskih ekskurzija", ističe Turk naglašavajući kako je nedavno na planinskoj livadi Lazac, smještenoj između vrhova Risnjaka i Snježnika, otvoreno i sklonište za planinare, šumare i nadzornike. Lijepo uređeno veliko sklonište pružit će smještaj na čak 25 kreveta i mogućnost okrijepe za sve koji krenu na duže ture područjem Nacionalnog parka "Risnjak".

točno određenom području, ali odnedavno se poslu pristupa na taj način da se izrađuje dnevni raspored i ide se tamo gdje je potrebno.

Posao nije nimalo lagan jer je NP "Risnjak", ističe Turk, po broju i raznovrsnosti životinjskih i biljnih vrsta sličan Velebitu. "Vuk, medvjed, ris, divlja mačka, jelenska i srneća divljač, jazavac, zečevi, brojne vrste ptica i još veći broj biljnih vrsta nastanjuju ovo područje. Zahvaljujući višegodišnjem planiranju i radu na očuvanju, svih primjeraka životinjskih vrsta ima dovoljno. štoviše, neki smatraju da broj vukova nadilazi potrebne okvire te da pomalo, budući da su predatori, ugrožavaju ostale vrste. Primjerice, prethodne godine za velikog snijega u dolinu Gornjih Kupara gdje postoji jedno solistište, jelenska divljač rado je dolazila na prehranu. Naravno, vukovi su to primijetili pa sam u mjesec dana naišao na 24 ubijena i pojedena primjerka jelena i srna. Od tri velike hrvatske zvijeri - medvjeda, vuka i risa - problema imamo jedino s risom čiji je broj vrlo teško utvrditi jer je riječ o iznimno opreznoj i brznoj životinji koja bježi od čovjeka i jedino ga je tijekom zime moguće pomnije pratiti. No, i risova, bar koliko za sada znamo, ima dovoljno pa smatramo da u cijelosti na području Parka postoji ravnoteža i dovoljan

broj primjeraka svih životinjskih vrsta", govori Turk dodajući kako većih poteškoća nema ni s krivolovom.

"Tijekom posljednje dvije godine krivolova gotovo i nema. Pred tri godine u nekoliko smo navrata pronalazili ubijenu divljač, ali pretpostavljamo da nije ustrijeljena na našem području, već negdje drugdje odakle je ranjena pobjegla na područje Parka."

Rangeri dobro opremljeni

Slično je stanje, dakle vrlo dobro, i s očuvanjem prirodnog okoliša. Manjih poteškoća bilo je prije nekoliko godina s odvozom otpada rijetkih stanovnika nekoliko zaseoka koja još postoje u okviru NP "Risnjak". No, sada je toga puno manje, a u tijeku je i proces rješavanja lovno-gosudarstvenih objekata i čeka kojih ne bi trebalo biti na području NP "Risnjak". Povremene sitne poteškoće znaju stvoriti agresivni ribiči koji ne žele pristati na zabranu ribolova u obilju kojeg Kupa u svom gornjem toku nudi, ali se i ti incidenti, kaže Turk, vrlo brzo riješe. štoviše, sve je manje poteškoća i s nekad prijetećim vanjskim zagađivačima, velikim industrijskim poduzećima u Italiji čiji su otpadni plinovi nošeni vjetrom znali "doploviti" sve do Kupske doline. Ti veliki industrijski pogoni pojačali su zaštitu

i ugradili pročišćivače na dimnjake pa je sada i tih zagađenja manje, a ozbiljnije poteškoće e uočavaju se samo kod sušenja jela i to pogotovo na južnim padinama Risnjaka.

Najviše posla, govori nam Dragan Turk, sve je više tijekom ljeta i to zbog sve većeg broja posjetitelja koji dolaze na područje Parka. Prednjače u tome školske ekskurzije za koje je uvijek potreban vodič pa je posla jako puno u svibnju i prvom dijelu lipnja, kao i u rujnu i listopadu. Vrlo je naporan i rad zimi jer se na teren mora ići bez obzira na vremenske uvjete. Drugim riječima to znači da, bez obzira ima li vani metar i pol snijega koji i dalje nemilice pada, ako se mora krenuti na teren, onda se to i čini. Na svu sreću rangeri su, ističe Turk, jako dobro opremljeni, od motornih saonica do skija i krplji pa se na teren kreće kad god je to potrebno. Naravno, briga se vodi ponajprije o onim područjima do kojih čovjek može doći, ona udaljenija i nedostupnija puštaju se divljini i netaknutoj prirodi koja se, poznato je, uvijek znala brinuti sama o sebi.

Rangeri "Risnjaka" od srca žele da tako bude i dalje i učinit će sve da njihov Nacionalni park i nadalje ostane ovo što je i danas - čisto i prekrasno utočište divljine smješteno u zaleđu Kvarnera.

projekti

Vrijedno je znati - čak i jedan poznati riječki kazalištarac gotovo svakodnevno, leteći iznad cijele Primorsko-goranske županije, zalijećući se malo i iznad rubova Istarske županije, bdije nad našim šumama, vinogradima i maslinicima i budno pazi ne vije li se iz njih bilo kakav, pa i najmanji, stup dima što je prvi znak da prijete požar. To je Lary Zappia, poznati redatelj u čijim predstavama uživa kazališna publika, a zbog njegove ljubavi prema letenju sigurna je priroda. Baš kada smo pripremali ovaj tekst mijenjao je legendarnog predsjednika Pilotskog kluba Krila Kvarnera, Zorana Premuša, koji se malo na zamlji odmarao od nebeskih visina, letenja i izviđanja.

- U srpnju su naši piloti otkrili dva požara koji su odmah lokalizirani, a u kolovozu je vrijeme bilo lošije pa se i rjeđe letjelo. Ali čim su vrućine ponovo zavladaile, cesne su opet dva puta dnevno na izvidničkim letovima. Ne dojavljuje sa samo sumnja na požare već i stanje u prometu, eventualna zagađenja mora i sve što se zanimljivo događa na tlu. Imamo četiri cesne, a i kad lete na panoramskim letovima s turistima i drugim zaljubljenicima u visine, ili su iz bilo kojega drugoga razloga na nebu, piloti uvijek jednim okom budno prate što se događa na zemlji - kazao nam je Zappia.

Sedam godina organiziranog motrenja

Iz proračuna Primorsko-goranske županije i ove je godine za zračno izviđanje odobreno 120.000 kuna, a tako se to radi već sedam godina.

- To je za mene jedno od najsvrsishodnijih trošenja novca poreznih obveznika i jako sam ponosan što Županija to čini. Uvijek, kao i svaki Bodul, premećem proračunski novac "iz ruke u ruku" kako bi se uložilo u najbolje projekte, a jedan od njih je zračno izviđanje kao preventiva požarima. Poznata je izreka da se svaki požar može ugasi čašom vode, ali naravno ako se čaša izlije u trenutku kada se on tek rasplamsava - kazao nam je primorsko-goranski zamjenik župana Luka Denona.

Cesne su u pripravnosti za borbu protiv požara od 15. lipnja do 30. rujna, a broj letova ovisi o stupnju opasnosti od požara. Ako je nema ili je vrlo mala, to je dva puta tjedno, a ako je vrlo velika, dva puta dnevno. Nadliječ u cijelu Primorsko-goransku županiju, s osobitom pozornošću na otoke gdje bi požar prouzročio najveće štete. Ne daj Bože, kažu vatrogasci, da plane Tramuntana na Cresu

Krila Kvarnera

Naša iskustva žele koristiti i drugi

- Piloti lete i s istarske strane Učke jer samo tako zaštita od požara može biti učinkovita. Dolaze do Čepić polja gdje se okreću i vraćaju u našu županiju. Zračno izviđanje pokazalo se jedinom pravom preventivnom mjerom u borbi protiv katastrofalnih požara, a čuo sam da naša iskustva žele iskoristiti i druge županije. U bivšoj državi zračna izviđanja su bila redovito organizirana pa ne vidim razloga da se to ne čini i sada. Valjda u svim županijama ima neki sličan klub kao što su naša Krila Kvarnera ili imaju poljoprivredne avione koji također mogu biti angažirani na zračnom izviđanju. To je u naše vrijeme posebno važno i zbog još jednog razloga - nekada su šume bile čiste, a šumski putovi prohodni. Pokušajte danas ući u bilo koju šumu i vidjet ćete da su zarasle u makiju i visoku travu, a putova gotovo da i nema. U šumama nema više ni domaćih životinja kao nekada ni ljudi pa je požar jedino moguće uočiti iz zraka - kaže Luka Denona.

Zračno izviđanje pokazalo se jedinom pravom preventivnom mjerom u borbi protiv katastrofalnih požara - Luka Denona

Lary Zappia:
Kad su iz bilo kojeg razloga na nebu, piloti uvijek jednim okom prate što se događa na zemlji

Primorsko-goranska županija jedina u Hrvatskoj ima protupožarno zračno izviđanje, a zahvaljujući tome i svjesnosti građana požari se zaustavljaju u začetku. Za velike opasnosti od požara piloti Pilotskog kluba Krila Kvarnera nadlijeću teren i dva puta dnevno

jer bi to bila katastrofa. Lete zatim iznad područja sjeverno do Crikvenice i Novog Vinodolskog gdje je također, što se širenja vatre tiče, vrlo opasno i nepristupačno šumsko tlo, pa dolaze do Liburnije s posebnim pozornošću na Učku.

Učka je kao park prirode također ugrožena, što je pokazao veliki požar 2003. godine. Mjere zaštite od požara provode se temeljem Zakona o zaštiti od požara i programa aktivnosti Vlade Republike Hrvatske u provedbi posebnih mjera protiv požara uz angažiranje profesionalnih vatrogasnih postrojbi, članova DVD-a, djelatnika Hrvatskih šuma i djelatnika Javne ustanove Park prirode Učka, ali zračnim izviđanjem požar će se znatno prije otkriti nego samo kontrolom sa zemlje.

Važne su i dojave građana

Pokazalo se da je u borbi protiv požara najbolja kombinacija zračnog izviđanja i osmatranja sa zemlje. Za to nisu potrebni neki posebni stručnjaci jer "prizemljeni" osmatrači mogu i moraju biti svi ljudi, a

stanovnici Primorsko-goranske županije i tu su pokazali visoku razinu svijesti. Dojavljuju se čak i najmanja sumnja na požar što ponekad djelatnike Županijskog centra 112 i malo ljudi kad shvate da su bez razloga alarmirali vatrogasce, ali bolje da je tako nego da se požar proširi.

- Važno je da se svaki dim dojavu. Može se nazvati broj vatrogasaca 93, a isto tako i službu 112. Oni nakon toga međusobno kontaktiraju i na teren se izlazi u najkraćem mogućem roku - kaže Denona.

U svjetlu nedavne tragedije na Kornatima, piloti Krila Kvarnera, koji su zaštitnička krila nadvili nad cijelom županijom, naglašavaju da njihov posao ne staje na izviđanju već je vrlo važan i tijekom gašenja požara te nakon što je vatra ugašena. Njihove su cesne mali avioni koji mogu precizno navoditi kanadere prema središtu požara, a kada je ugašen budno pratiti da se negdje nije sakrila kakva iskrlica koja će iskočiti iz zasjede i potpomognuta vjetrom ponovo rasplamsati požar.

nad cijelom županijom

U borbi protiv požara najbolja je kombinacija zračnog izviđanja i osmatranja sa zemlje

Napisala: Barbara ČALUŠIĆ
Snimio Petar FABIJAN

vizitka

Zekić d.o.o., Viškovo

Uspješnost jamči

*U sljedećih pet godina
uprava tvrtke će
prodajno-skladišni
prostor povećati na 30
tisuća četvornih metara*

Visoki međunarodni standardi kvalitete, konstantan rast poslovanja, vodeće mjesto u državi, ali i briga o održivom razvoju i vlastitim zaposlenicima, ključne su osobine tvrtke Zekić d.o.o. sa sjedištem na Viškovo koja se već deset godina bavi veleprodajom aluminijskih profila, strojeva za njihovu obradu, pripadajućeg okova i ostalog potrebnog materijala.

O razvoju ovog sada već prepoznatljivog aluminijskog brenda dovoljno govori činjenica da je tijekom desetogodišnjeg djelovanja utrostručio svoj zatvoreni prodajno-skladišni

prostor koji se sada prostire na šest tisuća četvornih metara, a u sljedećih pet godina uprava tvrtke taj prostor namjerava povećati na čak 30 tisuća četvornih metara.

Među značajnim planovima za budućnost je uvođenje i održavanje integriranih sustava upravljanja prema zahtjevima međunarodnih sustava i normi - sustava upravljanja kvalitetom ISO 9001:2000 i sustava zaštite zdravlja i sigurnosti na radu OHSAS 18001:1999. Konstantna briga o zaposlenicima i napredak tvrtke kroz investiranje u razvoj ljudskih resursa,

kao i unaprijeđenje kvalitete usluge u proteklom desetljeću, dovele su do brojke od 53 zaposlenih, među kojima najveći dio čini mlad i visokoobrazovan kadar. Svojom ponudom i uslugama Zekić je prisutan diljem cijele Hrvatske, a osim poslovnice u Zagrebu, ove je godine u sklopu Zekić grupe otvoreno predstavništvo u susjednoj Sloveniji.

Prema riječima Melite Zekić, širenje se nastavlja i tvrtka svojim uslugama namjerava pokriti cijelu regiju.

- Uvijek orijentirani na budućnost prilagodili

Aluminij je materijal budućnosti jer je ekološki opravdan svojom obnovljivošću i recikliranjem

O razvoju ovog aluminijskog brenda govori činjenica da je tijekom desetogodišnjeg djelovanja utrostručio svoj zatvoreni prodajno-skladišni prostor na šest tisuća četvornih metara, a u sljedećih pet godina uprava tvrtke taj prostor namjerava povećati na čak 30 tisuća četvornih metara

individualan pristup kupcu

Sustavna briga o okolišu

U svom razvoju ova uspješna tvrtka nije zaboravila na brigu o okolišu. Melita Zekić kaže da temeljna misija kompanije leži u posvećivanju više pažnje ekologiji. Brigu o okolišu omogućavaju međunarodni ISO standardi.

- Voditi stručnu i proaktivnu brigu o zaštiti okoliša usmjeravanjem prema proizvođačima, odnosno dobavljačima, koji su uveli ili uvode sustavnost upravljanja okolišem prema odrednicama međunarodne norme ISO 14001:2004, na temeljima je održivog razvoja i usmjereno prema smanjivanju svih vrsta onečišćenja u neposrednom, ali i širem globalnom okruženju. Dokumentirano pratimo sve aspekte okoliša uz programe smanjivanja negativnih utjecaja na okoliš na najmanju moguću mjeru. Tu je i educiranje krajnjih kupaca kroz prezentaciju uštede energije korištenjem aluminija kao materijala u izgradnji, pri čemu se ističu i njegove dodatne njegove prednosti kroz obnovljivost, zaključuje Melita Zekić.

Od osnutka tvrtke broj stalnih kupaca popeo se na 500

smo se zahtjevima potražnje za što kvalitetnijim i trajnijim rješenjima uvidjevši prednost aluminija, kao jedinog materijala koji može odgovoriti svim zahtjevima moderne arhitekture. Aluminij predstavlja materijal budućnosti jer je ekološki opravdan svojom obnovljivošću i recikliranjem. Vrhunskom tehnologijom plastificiranja i obrade, aluminij postaje proizvodom koji izgledom ne odaje hladnoću, već stvara toplinu ugodne doma, moderan i prilagodljiv radni prostor. Svi proizvodi iz našeg asortimana proizvedeni su po normama

ISO standarda i verificirani u domaćim kućama, kao što je Institut građevinarstva Hrvatske i Vodovod i kanalizacija, čime su dobili svjedžbu o sukladnosti sa hrvatskim propisima, govori Melita Zekić. Ona ističe jedan od prioriteta tvrtke koji jamči uspješnost, a to je strategija orijentiranosti prema klijentu i individualan pristup kupcu.

Naime, od osnutka tvrtke broj stalnih kupaca popeo se na 500, a osim proizvoda koji predstavljaju sam vrh svjetske ponude u svojoj klasi, kupcima je omogućena dostava proizvoda po cijeloj Hrvatskoj i kompjuterska

razrada projekata.

- Svoju poziciju Zekić grupacija vidi kao lidersku poziciju s trenutnim visokim tržišnim udjelom od 65 posto i tendencijom ubranog rasta na 85 posto hrvatskog tržišta aluminija. Postignuti i učvrstiti takve neupitne liderske pozicije na tržištu Hrvatske u svim našim glavnim djelatnostima, te krenuti dalje prema postizanju ključne i dugoročno stabilne pozicije u regiji, strateški su ciljevi razvoja naše tvrtke, iznose svoje planove u tvrtki Zekić d.o.o.

Napisač: Marinko KRMPOTIĆ
Snimio: Petar FABIJAN

nakavi

Miroslav Svetličić, načelnik Općine Ravna Gora

Komunalno poduzeće za primjer

- Vrlo smo zadovoljni radom Komunalnog poduzeća "Turmin" koje se jednostavno moralo osnovati jer službenici u Općini nisu mogli pratiti sve zahtjevnije zadatke vezane uz komunalnu djelatnost. Za sada je njihov posao čišćenje i održavanje javnih površina i održavanje groblja, a u budućnosti u planu je i održavanje tržnice, javne rasvjete i oborinske odvodnje. Treba reći i to da poduzeće već zarađuje ne samo za plaće uposlenih, već i za ulaganja u daljnji razvoj - naglašava Svetličić.

Kad sam 2001. godine došao na čelo Općine Ravna Gora dobio sam stol i u njemu desetak papira. U tom trenutku nije postojala gotovo nikakva općinska dokumentacija, a financijsko stanje u općini bilo je nezadovoljavajuće - prisjeća se Miroslav Svetličić koji je već punih šest godina na čelu općine koja je u nekoliko posljednjih godina stekla laskav naziv privredno najuspješnije goranske sredine. U tim je počecima, ističe Svetličić, najbitnije bilo stvoriti temelje postojanja zdrave lokalne samouprave, a to nije bio nimalo lagan zadatak.

- Taj posao radili smo nekoliko godina

Goranska općina s na

i sad ga privodimo kraju. Primjerice, ove godine u potpunosti ćemo kompletirati svu arhivu pa će se točno znati gdje je bilo koji dokument vezan uz rad Općine. Nadalje, tijekom poteklih godina sredili smo i sve financijske poteškoće što nije bilo nimalo lako jer su dugovi bili veliki i vraćali smo ih nekoliko godina. Također, mislim da je vrlo bitno da jedini u Gorskom kotaru provodimo novu katastarsku izmjeru i uvodimo katastarske knjige pa ćemo vrlo brzo za svaku nekretninu znati tko joj je vlasnik, što je iznimno bitno u daljnjem razvoju i radu Općine. Riječ je o investiciji od devet milijuna kuna koje pola osigurava država a pola mi uz pomoć Županije i suinvestitora. Napokon, ogroman napredak ostvarili smo i na području prihoda. Kad sam se počeo baviti ovim poslom, proračun je bio nešto manje od dva milijuna kuna, a ovogodišnji iznosi trinaest milijuna kuna. Naravno, zasluge za to leže i u Zakonu o brdsko-planinskom području koji nam je ove godine donio 2.360.000 kuna, ali uz to prihodi su stizali i iz drugih područja i utemeljeni su na kvalitetnom radu općinske uprave. Tako se, primjerice, ove godine od komunalnog doprinosa, i to ne onog za autocestu, u proračun Općine slilo milijun kuna.

* Uz te hvalevrijedne rezultate, ljude ipak najviše zanima vaš "recept" kojim ste jednu tipičnu goransku općinu iz teških dana krize pretvorili u sredinu koja i u hrvatskim okvirima ima natprosječnu zaposlenost. Naime, u Ravnoj Gori koja broji oko 2.800 ljudi, čak 850 njih je zaposleno, a od radno sposobnog

Svetličić: Stvorit ćemo mogućnost našim mještanima da zarađuju od turizma

Ravna Gora je privredno najuspješnija goranska sredina kojoj je proračun u šest godina narastao s dva na trinaest milijuna kuna. U planu su dvije veće poslovne zone, izgradnja turističkih naselja i sportsko-turističke infrastrukture

Ravnogorci jedini u Gorskom kotaru provode novu katastarsku izmjeru i uvode katastarske knjige - vrlo brzo će se za svaku nekretninu znati tko joj je vlasnik, što je iznimno bitno u daljnjem razvoju općine

Najmanje nezaposlenih

Oporavkom Pilane d.o.o. sačuvan je značajan broj radnih mjesta

stanovništva posla nema tek njih stotinjak. Kako ste to uspjeli?

- Problemu krize našeg gospodarstva prišli smo timski i s velikom željom da pomognemo našem kraju. Svima nam je bilo jasno da je čuvena hrvatska pretvorba kod nas dobro bila realizirana samo u Calligarisu, a u svim ostalim poduzećima stanje nije bilo dobro. Pomoći smo odlučili stručno i financijski pa smo analizirali stanje i pomagali, primjerice pri oporavku pilane, poduzeća "Ravna" i nekoliko drugih pogona, kao i velike upravno-poslovne zgrade u središtu Ravne Gore. Tim nastojanjima sačuvali smo velik broj radnih mjesta i postavili temelje daljnjem kvalitetnom radu poduzeća koja su stvorena nakon pretvorbe. Nakon pet godina takvog rada i truda počelo nam se vraćati ono što smo uložili, i u Ravnoj Gori danas, u goranskim okvirima,

imamo najmanje nezaposlenih. Mi i dalje ulažemo pa ćemo tako ove godine s 1,1 milijun kuna sudjelovati u izmjeni krova na upravno-poslovnoj zgradi. Netko bi mogao reći da to ne moramo raditi, no mislim da na taj način motiviramo one koji rade u tom prostoru i na taj način korist donosimo cijelom mjestu.

* Gdje vidite mogućnosti daljnjeg razvoja Ravne Gore?

- Prije svega u uređenju i radu dviju većih poslovnih zona. Jedna će biti uz autocestu Rijeka - Zagreb, uz sam čvor autoceste i za nju već postoji velik interes različitih investitora, od onih koji se namjeravaju baviti proizvodnjom i poduzetništvom pa do onih koje zanima korištenje tog prostora za skladište, servise ili nešto slično. Druga takva poslovna zona bit će na području prema naselju Hlevci. Također, veliku ćemo pažnju posvetiti razvoju turizma koji se u posljednjih nekoliko godina pokazuje kao područje na kojem može doći do ozbiljnog razvoja. U našem smo Prostornom planu predvidjeli izgradnju raznih oblika turističkih naselja, od bungalova do luksuznih vila, i za te projekte javljaju nam se već i vrlo zainteresirani investitori. Radit ćemo i na sportsko-turističkoj infrastrukturi pri čemu planiramo izgradnju dva mini skijališta/ sanjkalista namijenjena obiteljima s djecom koji često nemaju gdje skijati. Uz to ćemo urediti i staze za skijaško trčanje pa ćemo, uz već odlično uređene biciklističke staze i niz drugih sadržaja, biti zanimljivi turistima, odnosno stvorit ćemo mogućnost našim

Uskoro ću reći - dosta je

- Sada imam 64 godine. Kad mi mandat bude gotov imam ću 66 i mislim da je to dovoljno da bi se reklo: dosta je. Moram priznati da je posao načelnika težak i odgovoran te mi već predstavlja veliko opterećenje jer sam i nakon radnog vremena okupiran problemima na poslu pa praktički pravog radnog vremena i nemam. Zato mi se čini da se više neću kandidirati za ovo mjesto - smatra načelnik Ravne Gore.

mještanima da zarađuju od turizma. Napokon, jedan od naših većih projekata, u čijoj nam realizaciji veliku pomoć pruža i Primorsko-goranska županija, višenamjenski je objekt u središtu Ravne Gore koji bi trebao biti gotov u tijeku sljedeće godine, a u u njemu će biti smješten turistički ured, autobusna čekaonica, prostor za mlade, četverostazna kuglana i kafić.

* Kako ocjenjujete suradnju s Primorsko-goranskom županijom?

- Odnos s PGŽ-om je sve bolji, posebno smo zadovoljni njihovim razumijevanjem vezanim uz pomoć u izgradnji višenamjenskog objekta. Nesporazuma nikad nije bilo, ali pošto sam ja čovjek koji voli reći točno što misli, znao sam skrenuti pažnju na ne dovoljnu suradnju s nama u Ravnoj Gori. Činilo mi se da je župan prije smatrao kako u Gorskom kotaru treba pomagati ponajprije Delnice i Vrbovsko, a ostalo će doći samo od sebe. Taj se stav, na svu sreću, promijenio - smatra Svetličić.

reportaža

Jedna noć s dežurnim timovima riječke Ustanove za hitnu medicinsku pomoć

Junaci riječkih ulica u utrci iz

Ukoliko ikad bude ugrožen život bilo kojeg od više od 250.000 stanovnika Rijeke i okolice, te svih slučajnih prolaznika i putnika namjernika na tom području, ovisit će o pomoći jednog od dva dežurna tima koje čine liječnik, medicinski tehničar i vozač riječke Ustanove za hitnu medicinsku pomoć. Potrebnu pomoć u prosjeku će dobiti u roku od 11 minuta od upućivanja poziva na broj 112 na koji ih se dnevno uputi preko 200. Prosječan broj poziva zbog kojih ekipa riječke Hitne pomoći u 24 sata izađe na teren zimi se penje na 30, a ljeti spušta na 26. No, ponekad je broj intervencija znatno veći pa je tako prvog dana ove godine već u sedam sati ujutro njihov broj dosegnuo 20. Sam prosjek nedvojbeno ukazuje na činjenicu da danas više nijedan sat ne može proći bez paljenja rotacijskih svjetala na interventnom vozilu i junaka riječkih ulica čijem je danonoćnom radu u spašavanju ljudskih života posvećena ova priča.

Oni nikad ne znaju kako će izgledati njihov radni dan, koliko će biti teških slučajeva koji zahtijevaju njihov maksimum, te hoće li pritom uspjeti stići na vrijeme do mjesta nesreće i spasiti život unesrećenih i bolesnih. Jedino se zna da je vrijeme u kojem većina građana ne radi, ujedno i vrijeme kad je hitna medicinska pomoć najčešće tražena.

Pravilo zlatnog sata

Tako drugu od dvije 12-satne smjene dežurnih timova riječke Hitne pomoći, jedne ljetne nedjelje u špici sezone, već u prvom satu obilježava akcija paljenja rotacijskih svjetala i angažiranje obaju timova koje predvode liječnice dr. Biserka Grbčić Mikuličić i dr. Teodosija Lakić, a čine ih još medicinski tehničari Karmen Lipovac i Igor Bojić te vozači Goran Čabrijan i Darko Raspor. Naime, oko samog početka smjene, nešto poslije 19 sati, gotovo istovremeno pozivi Hitnoj upućeni su zbog dviju intervencija - lakših prometnih nezgoda u kojima sudjeluju motociklisti. Ljeto je i vikend pa su takve nezgode, uz kolapse uslijed ekstremnih temperatura, gotovo svakodnevna pojava. Vremena za bilo što drugo osim ulaska u interventno vozilo i jurnjave do mjesta nesreće uopće nema. To je neumoljiva utrka s vremenom koja

Kad dođeš na mjesto nesreće i čuješ muk, znaš da možeš očekivati najgore - medicinska tehničarka Karmen Lipovac

započinje trenutkom ozljeđivanja pacijenta i traje sve do njegova zbrinjavanja u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi.

U prometnim nesrećama i drugim nezgodama sa sličnim posljedicama vrijedi pravilo "zlatnog sata" unutar kojega treba stići do pacijenta, adekvatno ga zbrinuti i što brže transportirati u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu. Pozitivan ishod utrke s vremenom, kako smo se mogli uvjeriti, uvelike ovisi o dobroj uvježbanosti i timskom radu onih koji izlaze iz interventnog vozila.

- Posao je fizički uistinu naporan, pogotovo za ženu. Zato u pravilu u njemu i ima manje žena - govori medicinska tehničarka Karmen Lipovac otpijajući gutljaj kave u pauzi između dva odlaska na teren. Karmen, koja je prije dolaska u riječku Hitnu pomoć cijeli Domovinski rat provela u sanitetu 9. gardijske brigade, te je noći u timu s dežurnom liječnicom dr. Biserkom Grbčić Mikuličić i vozačem Goranom Čabrijanom. Upitan koliko

brzo vozi u intervencijama, Goran odgovara da je od brzine bitnije koliko se vozač interventnog vozila zna snaći u prometnoj situaciji.

- Brzina nas može koštati kao i sve druge sudionike u prometu. Pritom nas ne štiti činjenica što smo mi Hitna medicinska pomoć - kaže Čabrijan.

Za pacijentom i u mišju rupu

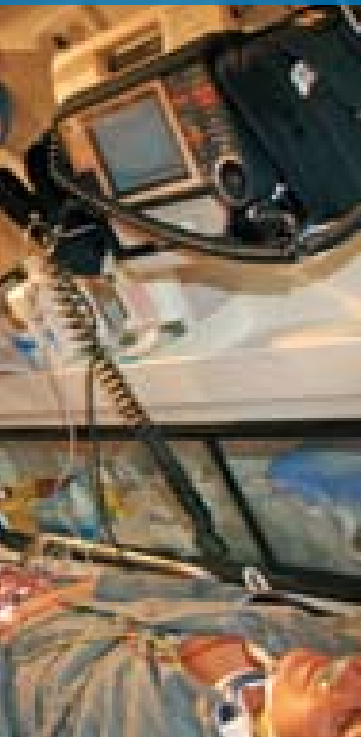
Medicinske indikacije zbog kojih timovi izlaze na teren teško je svesti pod zajednički nazivnik. One se ipak mogu povezati sa životnom dobi pacijenata, a najveći broj pacijenata kojima se pruža pomoć u dobi je između 20 i 64 godine. U slučaju pacijenata mlađe životne dobi najčešće se intervenira zbog ozljeda nastalih u prometnoj nesreći, tučnjavi ili na radu, a česte su intervencije zbog psihijatrijskih, neuroloških te bolesti ponašanja i ovisnosti. Pacijenti starije životne dobi pak traže pomoć zbog bolesti krvožilnog sustava, na drugom mjestu po učestalosti

Kave pomažu izdržati 12-satnu noćnu smjenu

Ovo je posao koji od čovjeka traži dvjesto posto. Da bi se izdržalo, potrebno je steći obrambeni mehanizam jer bez njega bismo izgorjeli. Ima, naravno, velikih razočaranja, ali nas u suštini raduje i drži u ovom poslu to što pomažemo ljudima, govori medicinska tehničarka Karmen Lipovac

između života i smrti

Sanitetski prijevoz - dodatni financijski gubitak

Ustanova za hitnu medicinsku pomoć raspolaže godišnje s 11 milijuna kuna, od čega se od Primorsko-goranske županije kao svojeg osnivača dobiva oko milijun kuna, koji se namjenski koriste za investicijsko ulaganje u opremu, prijevozna sredstva i nematerijalnu imovinu, investicijsko i tekuće održavanje prostora, opreme i prijevoznih sredstava te informatizaciju djelatnosti.

- Financijska sredstva za rad Ustanova ostvaruje ugovaranjem pružanja zdravstvenih usluga s HZZO-om. Broj ugovorenih timova i cijena pojedinog tima određuju količinu novca kojim ustanova može raspolagati. Ta količina novca nije dostatna u ovakvoj organizaciji rada uz pretpostavku da se u cijelosti ispoštuju svi važeći propisi s naglaskom na Granski kolektivni ugovor - govori ravnateljica riječke Hitne medicinske pomoći dr. Diana Florini. Govoreći o financijskim gubicima ona ističe da ugovaranje pružanja usluge sanitetskog prijevoza koji nije u funkciji Hitne, generira dodatni financijski gubitak i nezadovoljstvo građana koji na njega dugo čekaju.

- Valja znati da godišnje obavimo oko 35.000 sanitetskih prijevoza - upozorava dr. Florini.

Dežurni telefon Hitne pomoći najčešće pozivaju kronični pacijenti, "tlakaši" i psihijatrijski bolesnici

intervencija su pogoršanja zdravstvenog stanja pacijenata koji boluju od malignoma, a potom slijede bolesti respiratornog sustava.

- Nema zahtjevnih pacijenata. Oni svi traže našu pomoć i na nama je da im tu pomoć i pružimo. Pomoć se pruža sve dok se pacijent ne preveze na neki od tri lokaliteta riječkog KBC-a, na licu mjesta i u vozilu. Kako izgleda pružanje pomoći u jurećem vozilu? Ukratko, držimo se nogama i radimo rukama - kaže Karmen. Ona ističe da postoje razni oblici zahtjevnih intervencija pa se, primjerice, više puta sama zavlčila na gotovo nedostupna mjesta kako bi pružila pomoć narkomanima koji su se predozirali. Jednom ju je pak, dok mu je usred psihotične epizode pružala pomoć, nokautirao psihički bolesnik. Bez obzira na ovakve pojedinačne slučajeve, ova medicinska tehničarka za prometne nesreće kaže da su u samom vrhu po svojoj zahtjevnosti.

- Kad dođeš na mjesto nesreće i čuješ muk, znaš da možeš očekivati najgore. Najgore je kad ne čuješ ništa osim pucketanja lima. A onda krenu jauci - opisuje Karmen i nastavlja:

- Ovo je posao koji od čovjeka traži dvjesto posto. Da bi se izdržalo, potrebno je steći obrambeni mehanizam jer bez njega bismo

Prosječan broj izlazaka na teren riječke Hitne pomoći u 24 sata, zimi se penje na 30

reportaža

Jedna noć s dežurnim timovima riječke Ustanove za hitnu medicinsku pomoć

Oni nikad ne znaju kako će izgledati njihov radni dan, odnosno noć - dežurni tim riječke Hitne pomoći

Godišnje obavimo oko 35.000 sanitetskih prijevoza - ravnateljica dr. Diana Florini

izgorjeli. Nas u ovom poslu raduje i drži to što pomažemo ljudima.

Hitna nije surogat obiteljskog liječnika

Nakon akcije na samom početku nedjeljne smjene nastupaju sati nečeg što bi se moglo nazvati bonacom - tek nekoliko kućnih posjeta i telefonski pozivi od kojih neki uopće nisu upućeni s pravim razlogom. Naime, riječki 94 ima dvije linije koje gotovo neprestano zvuče. Dežurna liječnica na telefonu dr. Ružica Fatović kaže da su broj poziva Hitnoj dodatno povećali mobilni koji s utipkavanjem predbroja 051, bez obzira na postojanje hitnih službi u Crikvenici, Krku, Opatiji, Lošinj i Delnicima, na riječku Hitnu spajaju cijelu županiju. Ovo ljeto najvitalniju telefonsku liniju nepotrebno guši i velik broj Mađara kojima je broj 94 očito neki predbroj, a upućivanje lažnih poziva Hitnoj među klijentima je izrazito omiljen način zabave. No čak i razlozi zbog kojih ostali građani okreću u broj 94 često nisu u domeni rada Hitne medicinske pomoći.

- Trebalo bi educirati ljude što je zapravo hitna pomoć. To nisu kućni posjeti i čitanje nalaza ili pak rješavanje nesporazuma pacijenta i liječnika primarne zdravstvene zaštite - govori dr. Fatović otkrivajući jedan od sveprisutnih problema Hitne, posebno u danima vikenda kad ova ustanova postaje surogatom obiteljskog liječnika. Subote i nedjelje, uz dane poslije blagdana i one obilježene naglim meteorološkim promjenama, mogle bi se nazvati vršnim danima u radu Hitne pomoći. No, prave hitnoće, u kojima je hitna medicinska pomoć

cijelog interventnog tima uistinu potrebna, čine svega 13 posto sveukupnog broja intervencija riječke Hitne pomoći.

- Najčešće nas pozivaju kronični pacijenti, "tlakaši" i psihijatrijski bolesnici. Imamo, naravno, i stalne "mušterije" koje već prepoznajemo po glasu. Jedan od takvih stalnih pozivatelja je gospodin koji živi na području Dbrovačko-Neretvanske županije i za sve poziva upravo nas jer, kako kaže, mi s njim jedini lijepo pričamo - govori dr. Fatović kojoj u zaprimanju poziva pomaže medicinska sestra Gracijela Zaharija. Da je kojim slučajem dan, one bi po potrebi uskakale u rezervno treće vozilo saniteta i odlazile na teren, dok su u noćnoj smjeni, ako do takve situacije dođe, zaduženi liječnici ambulante Hitne pomoći.

S Jäger partija u zid kuće u Vukovarskoj ulici

Prezauzetim je riječkim interventnim timovima "pomoć trećega" potrebna stalno jer su često zauzeta oba dežurna tima koja pokrivaju cijelo područje Rijeke i riječkog prstena te glavnih cestovnih pravaca do granice sa Slovenijom, tunela Učka i tunela Tuhobić.

Razdoblje između intervencija dio interventnog tima krati kavama u dvorištu Ustanove za hitnu medicinsku pomoć na Podmurvicama, pod okriljem stabla jabuke. Vrijeme odmiče i nakon akcijskog početka, u sljedećih nekoliko sati timovi provode mirnu vikend-noć i do ponoći obavljaju pet kućnih posjeta. Karmen i vozač Goran podsjećaju da je u gradu Jäger parti, pa bi kako noć prolazi i alkohol se sve više toči, po njihovom

predviđanju, još moglo biti dosta posla za Hitnu pomoć.

U osam minuta poslije ponoći ispada da su bili u pravu. Liječnica na broju 94 zaprimila je poziv da se u Vukovarskoj ulici pokraj broja 22 automobil zaletio u zid i zapalio. U djeliću sekunde dr. Biserka Grbčić Mikuličić, Karmen Lipovac i Goran Čabrijan uskaču u vozilo i u manje od minute prvi stižu na mjesto događaja. Slika koju ondje zatječu ne izgleda dobro - moćni Porscheov terenac cayenne njemačke registrarske oznake prešao je na suprotni trak i svojim prednjim dijelom udario u vanjski zid kuće. Na cesti nema tragova kočenja i teško je uopće zamisliti brzinu kojom se automobil kretao frekventnom riječkom ulicom.

U prometnim i drugim nesrećama vrijedi pravilo “zlatnog sata” unutar kojega treba stići do pacijenta, adekvatno ga zbrinuti i što brže transportirati u zdravstvenu ustanovu. Pozitivan ishod utrke s vremenom uvelike ovisi o dobroj uvježbanosti onih koji izlaze iz interventnog vozila

Drama osam minuta nakon ponoći - dr. Biserka Grbčić Mikuličić i Karmen Lipovac pružaju pomoć onesviještenom vozaču priklještenom u smrskanom automobilu

Mladom vozaču priklještenom u smrskanom automobilu iz čijeg se prednjeg dijela opasno dimi, očito nisu pomogli ni zračni jastuci - unesrećeni vozač nije pri svijesti, a dr. Grbčić Mikuličić i Karmen Lipovac odmah uskaču u vozilo pružiti mu pomoć. Medicinska ekipa bezuspješno ga pokušava osloboditi iz razbijenog automobila te u pomoć ubrzo pristižu dva vatrogasna vozila, polijevaju automobil vodom i režu lim koji je zarobio nesretnog vozača. Voda pomiješana s krvlju slijeva se niz ulicu na kojoj je sve više susjeda i slučajnih prolaznika koji se okupljaju oko mjesta nesreće te prate utrku između života i smrti.

Nakon dvadesetak minuta pružanja pomoći na licu mjesta, ozlijeđeni je vozač smješten

u vozilo Hitne pomoći koje kreće prema Kliničkom bolničkom centru na Sušaku gdje će biti podvrgnut operaciji. U vozilu mu nastavljaju pružati pomoć dežurna liječnica i medicinska tehničarka, a prve prognoze interventnog tima Hitne pomoći, nažalost, nisu dobre. Vozač se, kako je poslije utvrđeno, vraćao s Jäger partija.

Specijalizacija iz hitne medicine zvana čežnja

Upravo ovakve nesreće prizor su koje timovi Hitne danas sve češće viđaju. Prema riječima dežurne liječnice drugog tima dr. Teodosije Lakić koja u riječkoj Hitnoj radi 27. godinu, prometnih nesreća nekad je bilo znatno manje. Manje je bilo i kroničnih

bolesnika koji danas čine značajan broj pacijenata Hitne.

- Patologija je bila potpuno drugačija. Bilo je manje nesreća i manje srčanih bolesnika. Bilo je to vrijeme kad se liječnik za vozilom Hitne vozio u fići, a kroz godine vozni park činili su i pezejci i nitroeni - prisjeća se dr. Lakić koja je s još nekoliko kolegica iz Rijeke započela specijalizaciju iz hitne medicine. Specijalizaciju koja se obavljala u Bosni i Hercegovini prekinuo je rat, a u Hrvatskoj ona ni danas nije moguća.

- Hrvatskoj je svakako potrebna specijalizacija iz hitne medicine, a njen razvoj ovisi o znanju i stručnosti ljudi adekvatno educiranih iz područja hitne medicine. Specijalizacija bi promijenila način promišljanja rada u hitnoj jer sada o hitnoj meritorno raspravljaju, a katkad i odlučuju, ljudi koji nisu specijalisti iz hitne medicine, ali su joj po postupcima kojima su ovladali najbliži. Navodno se u Ministarstvu zdravlja raspravljalo o modalitetima realizacije specijalizacije, tko će je trebati specijalizirati, a kome će se specijalizacija priznati, odnosno koji će uvjeti trebati biti ispunjeni za priznavanje specijalizacije. Jedan od uvjeta bit će i duljina radnog staža u hitnoj medicinskoj pomoći. Shodno tome djelatnici riječke Hitne specijalizaciju će ostvarivati prema zadanim kriterijima - govori ravnateljica riječke Ustanove za hitnu medicinsku pomoć dr. Diana Florini.

Kao ravnateljica koja je na čelu riječke ustanove već nekoliko mandata, dr. Florini ističe da posljednjih godina liječnici hitne medicine traže nova saznanja izvan granica svojih država kako bi ispitali na koji se način radi hitna medicina u svijetu, u kontekstu neumitnih promjena.

- Kod nas je provođenje vrlo zahtjevne edukacije otežano zbog nedostatka financijskih sredstava, a otežana kontrola kvalitete rada onemogućuje evidentiranje slabih točaka u radu - upozorava dr. Florini i dodaje da je pomak ipak učinjen uporabom tehnički savršene opreme i informatizacijom u gotovo svim segmentima djelatnosti.

Uvođenje konstantne brige države i županije oko usavršavanja opreme i kadra hitnih službi, kao i revidiranje obveza hitne medicinske pomoći, pokazat će kolika je zapravo važnost koju društvo pridaje radu onih koji su svoj životni poziv posvetili svakodnevnoj utrci u spašavanju ljudskih života.

LJEKARNA JADRAN

www.ljekarna-jadran.hr

ZDRAVLJE JE BITNO! ZAPOČNITE SA SVOJOM KOŽOM.

Pomoći ćemo vam da sačuvate
zdravlje i ljepotu vaše kože.

DERMOKOZMETIČKO
SAVJETOVALIŠTE
Ljekarna Korzo

Zdravstvena ustanova **Ljekarna JADRAN**
51000 Rijeka, Trg Vlačića Flaciusa 3
tel. 051/339-600, 337-217, fax: 051/337-398

Rijeka:

Ljekarna KORZO, Korzo 22, tel.051/211-036
Ljekarna BRAJDA, Krešimirova 24, tel. 051/213-732
Ljekarna CENTAR, Jadranski trg 1, tel.051/213-101
Ljekarna KAZALIŠTU, Uljarska 3, tel.051/211-479
Ljekarna STROSSMAYER, Strossmayerova 6, tel.051/371-127
Ljekarna ZAMET, Avelina Turka 137, tel.051/264-717
Ljekarna RIVA BODULI, Riva Boduli 7, tel.051/215-301

Ljekarna BAKAR, Veberova 137, 051/761/319
Ljekarna CRES, Trg Frane Petrića 4, tel.051/571-243
Ljekarna VRBOVSKO, Dobra 12, tel.051/875-219

Ljekarnički depo:

Šilo: Stara cesta 4, tel.051/852-161;
Klana: Klana 63, tel.051/808-168;
Nerezine: Trg Studenac 13, tel.051/237/226

kartulina

Ostaci srednjovjekovnog kaštela danas su najveće blago Mošćenica, pogotovo zahvaljujući očuvanoj arhitekturi. Mošćenice imaju najbolje sačuvanu urbanu strukturu od svih gradova Liburnije

Mošćenice

grad muzej na otvorenom

Višestoljetna samouprava

Mošćenice su sjedište vrlo aktivne Katedre Čakavskog sabora Mošćeničke Drage čiji su ciljevi vezani za razvoj identiteta i osjećaja pripadnosti stanovnika Mošćeničke Drage njihovom širem i užem zavičaju, Brseščini i Mošćeniščini, Liburniji i Istri. Upravo su oni dali inicijativu da se 2. veljače proglasi Povijesnim danom Mošćenica. Nekoliko stoljeća na Kandeloru ili Sviječnicu, točnije 2. febraja ili veljače, Mošćeničani su birali svog župana, suca, plovana, satnika, kancelira i druge vijećnike, te na temelju svojih statuta i zakona uspijevali održati, čak pod vlašću raznih stranih feudalaca, kontinuitet relativno visoke samouprave. Rijetko se koja općina može podičiti ovakvim demokratskim iskustvom.

Mošćenice su mjesto od kojeg vam dva puta zastaje dah. Prvi put kada ga ugledate na brdu visokom 173 metra, 2 kilometra iznad Mošćeničke Drage, a drugi put kada prošetate njegovim prekrasnim kamenim uličicama. I dok obližnja Opatija tek pokušava razviti projekt grad-muzej, Mošćenice to odavno uistinu i jesu jer predstavljaju svojevrсни muzej na otvorenom. Ovo maleno mjestašće ljubomorno čuva svoju prebogatu povijest

i arhitekturu, stoga i ne čudi da su Mošćenice prva, a možda i jedina prava, izletnička destinacija liburnijske rivijere.

Premda ima tek petnaestak privatnih iznajmljivača i nešto više od stotinjak raspoloživih ležajeva, Mošćenice se mogu pohvaliti cjelogodišnjim turizmom ponajviše zahvaljujući obitelji Rubinić, Dušanu i Korneliji, koji su već trinaestu godinu koncesionari muzeja, odnosno etnografske zbirke i toša starog preko petsto godina. No, o njima

nešto kasnije, nakon kratkog podsjećanja na davna vremena.

Komuna od 14. stoljeća

Povijest Mošćenica seže u prapovijesno vrijeme kada su na ovom području živjeli Liburni, jedno od ilirskih plemena. Po tom je plemenu cijela regija i nazvana Liburnijom. Vješti stočari i pomorci svojim su brzim brodicama liburnama zadavali problema i Rimljanima koji su početkom naše ere osvojili cijelu Istru, uključujući i Liburne.

Mošćenice - kaštel na brdu
visokom 173 metra

kartulina Mošćenice

Brodovlasnici i pomorci

Mošćeničani su istražujući svoju prošlost došli do podatka da su zajedno s Brsečanima u drugoj polovini 19. stoljeća imali četrdeset pet brodova - jedrenjaka duge i velike obalne plovidbe. Istovremeno Mošćeničani su bili zapovjednici na dvadeset pet svojih ili tuđih brodova, a često su bili mnogobrojni članovi posada. Smatrajući da su zapostavili svoj značaj u pomorstvu, ove je godine prezentirano istraživanje mošćeničkog brodarkarstva u 19. stoljeću.

Mošćenice posjeti na tisuće turista tijekom cijele godine...

Prvi autentični podatak o Mošćenicama, kao samostalnoj komuni u posjedu Kastavske gospoštije, dolazi iz 1374. godine. Riječ je o oporuci na njemačkom jeziku grofa Uгона iz Duina. Mošćenice se spominju i u glagoljskom pisanom dokumentu iz 1395. godine kojim su se određivale granice između Mošćenica i Košljaka. Vlasnici Mošćenica tada su bili poljski biskupi, grofovi iz Duina te grofovi Walsee, a u drugoj polovini 15. stoljeća grofovi Walsee ustupaju svoj posjed caru Fridrihu III. Habsburškom. Od 1637. do 1733. godine posjednici Mošćenica bili su

isusovci iz Rijeke, a tada su Mošćenice dobile gradski statut. Godine 1848. u Mošćenicama počinje razdoblje moderne uprave. Mošćenice su 1896. godine postale sjedište samostalne općine, međutim i njihovo se stanovništvo počinje spuštati prema moru i stvarati novo naselje - Mošćeničku Dragu.

Ostaci srednjovjekovnog kaštela danas su najveće blago Mošćenica, pogotovo zahvaljujući očuvanoj arhitekturi. Mošćenice imaju najbolje sačuvanu urbanu strukturu od svih gradova Liburnije. U grad se ulazi kroz gradska vrata

koja imaju uklesan habsburški grb i godinu vjerojatne obnove 1634. Prema nagađanjima, pred gradskim vratima postojao je pokretni drveni most čime se tumači i sam naziv mjesta. Na samom ulazu u grad nalazi se četverokutna kula u kojoj je sada škola, a odmah po ulazu kroz gradska vrata nalazi se gradski muzej koji je nekad bio zatvor. Desno od gradskih vrata vide se stražnica i gradska loža, mjesto svih važnih zbivanja u mjestu.

Gradonačelnik u sjeni

Zbog svojih vrijednosti i očuvane srednjovjekovne urbane strukture te pojedinačnih

Dušan Rubinić:
Imamo dobru
povijesnu
priču i zato
su potencijali
Mošćenica
neiscrpni

Čudesna voda

Kako svaka prava priča mora imati i zabavnih elemenata, tako i Mošćenice blizu crkve imaju špinu iz koje teče voda dobra za potenciju. Dušan Rubinić kaže da ovu priču naročito rado slušaju vremesni turisti, mahom umirovljenici, koji popiju gutljaj čudesne vode i uz puno smijeha nadaju se dobrim rezultatima.

Dok obližnja Opatija tek pokušava razviti projekt grad-muzej, Mošćenice to odavno uistinu i jesu jer predstavljaju svojevrsni muzej na otvorenom. Maleno mjestasce ljubomorno čuva svoju prebogatiju povijest i arhitekturu - Mošćenice su prva, a možda i jedina prava, izletnička destinacija liburnijske rivijere

građevina u koje spadaju župna crkva sv. Andrije, kuća Negovetić-Dešković i toš, povijesna jezgra Mošćenica je temeljem Zakona o zaštiti spomenika kulture 1968. godine uvrštena u Registar nepokretnih spomenika kulture. Najvišom točkom Mošćenica dominira zvonik crkve sv. Andrije koja je nastajala postupno od 1640. godine. Baroknu unutrašnjost crkve krase drvene rezbarene korske klupe s početka 18. stoljeća. Na glavnom oltaru nalazi se pet kamenih kipova, rad baroknog majstora Jakova Contierija iz Padove. Lapidarij crkve krase dva reljefa, jedan

s likom sv. Petra s papinskom tijarom na glavi i drugi na posudi za blagoslovljenu vodu s uklesanom 1631. godinom i likom bradatog muškarca koji se križa. Mošćenice imaju još dvije manje crkvice. Na ulazu u novo gradsko groblje nalazi se mala crkva sv. Bartola iz 1628. godine iza koje je puk pod trijemom birao župana i suca, pa se i danas tu nalaze kameni županov stol i zidane klupe. U blizini se nalazi se i zavjetna crkva protiv kuge posvećena sv. Sebastijanu iz 1506. godine.

Povratak u mošćeničku povijest uključuje i sjećanje na jednog viceadmirala Lazarića i na

Mošćenice iz svih kantuna

Kako i priliči svakom prelijepom mjestu, i Mošćenice imaju čovjeka kojemu su uz dom pružile i beskrajnu inspiraciju. Tonči Abdulmar vlasnik je galerije slika u mjestu koju je otvorio prije četiri godine. Po zanimanju pitur, odnosno ličilac, Tonči se u slobodno vrijeme bavi slikarstvom i voli reći da se od umjetnosti dobro živi ako čovjek nema velikih zahtjeva. Vremena za slikanje nerijetko uhvati tek predvečer kada njegova umjetnička djela nastaju i pred očima znatizeljnih turista. Motivi slika su, naravno, Mošćenice.

- Ponekad, na zahtjev klijenata, naslikam Lovran ili neko drugo mjesto, no najviše volim slikati moje Mošćenice, a mogu reći da sam ih već uhvatio sa svih kantuna. Radim s uljem na drvu i platnu, akrilom na drvu i platnu, te figurice od kamena - kaže Tonči kojeg u njegovim umjetničkim pohodima Mošćenicama često prati i sin David.

Tonči kaže da živi od "piturije", a slika iz gušta. Ipak, zahvaljujući njegovom guštu mnogi turisti sa sobom ponese sliku koja ih još dugo sjeća na jedno od najljepših mjesta na Kvarneru.

Živi od "piturije", a slika iz gušta - Tonči Abdulmar

Jedini preostali gradski
toš, pet stoljeća star, nalazi
se u kući broj 60

kartulina Mošćenice

Sezona u
Mošćenicama
traje skoro
deset mjeseci.
Jedino zima
učini svoje...

Prema nagadanjima, pred
gradskim vratima postojao je
pokretni drveni most čime se
tumači i sam naziv mjesta

austrougarskog plemenitaša
Franceska Negovetića. Kuća
Negovetić nalazi se na broju
61, a izgrađena je 1770. godine.
Reprezentativni portal ima
uklesan natpis i reljef s carskim
dvoglavim orlom "Negovetic de
Kombox". Kuća Dešković nalazi
se u donjem dijelu grada s
pogledom na Kvarnerski zaljev
i lijepim bunarom u sredini
dvorišta. Ono što još valja
spomenuti je i jedini preostali
gradski toš koji se nalazi u kući
broj 60 i zbog kojeg se vraćamo
samom početku priče i obitelji
Rubinić.

Za Dušana Rubinića zaista se

može reći da je gradonačelnik
u sjeni ili manje formalno, on je
prvi čovjek Mošćenica. Danas
priznati turistički djelatnik,
prije 13 godina je sa svojom
suprugom, inače Njemicom,
uzeo koncesiju nad poznatim
muzejem u Mošćenicama koji
uključuje etnografsku zbirku
i stari toš. Od građevinara,
točnije inženjera graiteljstva
u posmulom matuljskom
"Graditelju", postao je čuvar
povijesti i animator koji u Mošć
enice dovodi na tisuće turista
tijekom cijele godine.

Gosti se ponovo vraćaju

Ovaj neumoran turistički

djelatnik skromno će reći
da sezona ipak ne traje svih
dvanaest mjeseci jer zima učini
svoje i dva do tri mjeseca ipak
proteknu bez turista. Sve se
nekako zahukta oko Uskrsa
kada se tradicionalno organizira
turnir u picanju jaja u kojem
uz domaće sudjeluju i turisti.
Od tada pa do kasne jeseni za
obitelj Rubinić i njihovo četvero
zaposlenika nema predaha.

- Naš je zadatak raditi na
promociji Mošćenica kao
najpoznatijeg izletničkog mjesta
na rivijeri. Za svaku turističku
promociju najvažnija je priča jer
bez nje i dobrog programa nema

uspjeha - kaže Rubinić koji je i
sam najveći magnet za turiste.
Poznat kao izvanredan animator,
kaže da je zadovoljstvo gosta
garancija za njegov povratak. U
to se i sam uvjerio jer se velik
broj gostiju u Mošćenice ponovo
vraća.

- Primamo sve goste, no ja
sam zadužen za organizirane
grupe kojima pružim više
od sat vremena programa.
Obilazak uključuje dobrodošlicu,
razgledavanje Mošćenica
i znamenitosti, crkve sv.
Andrije, vidikovca, uljare i
muzeja. Gostima priredimo
i malu degustaciju, a sve je

Naš je zadatak raditi na promociji Mošćenica kao najpoznatijeg izletničkog mjesta na rivijeri. Za svaku turističku promociju najvažnija je priča jer bez nje i dobrog programa nema uspjeha, kaže Dušan Rubinić, prvi čovjek Mošćenica

začinjeno zabavom. O povijesti im pripovijedam na zabavan način. Tu je priča o gusarima, starom ulazu u grad s mostom, stanovništvu koje se dijeli na gornji i donji grad i njihovim svađama o tome koji su bolji ljudi. Program smo razradili do savršenstva - ističe Rubinić žaleći pritom što mu se u njegovu nastojanju da od Mošćenica učini živi grad-muzej nije pridružilo više stanovnika.

- Ljudi su ti koji moraju oživjeti grad-muzej. Imamo dobru priču, no nju je potrebno stalno širiti. Potencijali Mošćenica su neiscrpni i smatram da moramo napraviti vidikovac, topove,

oživjeti konobe u kojima bi se turistima dale dvije-tri slane ribe i dec vina. U sezoni bi ulicama mogli šetati kostimirani gusari, žene u nošnjama... no za sve te ideje potrebna je i svestrana podrška - zaključuje idejni začetnik koji se nada da će do realizacije i komercijalizacije ove povijesne priče ipak jednom doći.

U Mošćenice gosti rado dolaze i zbog svećenika Marijana Galovića koji govori nekoliko stranih jezika i u sezoni se također stavlja u službu turizma. Uz poznatu gostoljubivost domaćini gostima organiziraju i razne kulturne programe,

kazališne predstave, koncerte i performanse. Mjestašce se može pohvaliti i Ljetnom školom arhitektonskog snimanja, istraživanjem mitologije starih Slavena, raznim radionicama za izučavanje ribarstva i pomorstva, kulturnog turizma i ostalih sadržaja. Zbog prekrasnog pogleda na cijeli Kvarnerski zaljev, Mošćenice su omiljeno polazište ljubitelja pješačenja i planinarenja na putu prema starim, napuštenim selima i planini Učki do čijeg vrha vodi pješačka staza, a gurmani rado posjećuju restoran "Perun" čija je terasa prekrasan vidikovac.

Odmor u hladu krošnje

ekoetno

Provansalska lavanda u

Na plantaži

Kada su prije dvije godine odselili iz Rijeke i životni ambijent po svojoj mjeri pronašli u Fužinama, supružnici Ivanka i Božidar Petrovski napravili su, kažu, za kvalitetu svog života značajan korak.

Kada su u novoj životnoj sredini zasadili plantažu lavande a ona im se primila i počela razvijati, učinili su, vjeruju, vrijedan pothvat i za Gorski kotar. Mogu li ih drugi slijediti u tome, pitamo. Naravno, odgovaraju, to želimo i tome se nadamo.

Sve je počelo slučajno, prije četiri godine kada je gospođa Ivanka upisala školu za kućnog aromaterapeuta. Upoznavajući, teoretski, svijet aromatične flore i njegove blagodati, i praktično se htjela u to uvjeriti i okušati u uzgoju eteričnog bilja. Na području Lukova, u Bribirskoj šumi na visini od 750 metara nadmorske visine, Petrovski su na 500 četvornih metara zasadili probni nasad Lavandule angustifolije. U srpnju su ti grmovi u punoj zrelosti, daju najbolje cvjetne plodove i u službi su matičnjaka odnosno budućeg rasadnika kojeg ovaj bračni par planira otvoriti i u njemu uzgojiti specijalni sadni materijal lavande za područje Gorskog kotara i obronaka Velike Kapele. Nazvat će je, kažu, "gorska lavanda".

Ekološki uzgajana lavanda

Početni je uspjeh na Lukovu ohrabrio i potaknuo supružnike da krenu dalje s uzgojem. Na Ličkom polju, nadomak Fužina, uzeli su u najam od Poljoprivredne zadruge Lič tri hektara livade. Na njima su tijekom protekle dvije godine posadili 10.000 sadnica Lavandule angustifolije ili officinalis ili Lavandule vere, kako je još zovu.

Predstoji im sadnja još 5.000 sadnica i čim sadni materijal bude uzgojen, zasadit će ga na preostalih pola hektara na Ličkom polju.

Imovinsko-vlasnički odnosi na prostoru Liča, posebice zemljišta nekada čuvene govendarske farme, još nisu do kraja riješeni.

Zato su ozbiljnija razmišljanja i konkretni planovi o daljnjem širenju nasada blizu Fužina, kažu Petrovski, za sada odgođeni. Ono na čemu trenutačno rade jest priprema i pokretanje plantažnog uzgoja lavande na području vinodolske općine u kojoj bi pokrenuli i destileriju za proizvodnju aromatskih ulja i hidrolata.

Ali, otkud lavanda u planini?

Lavandula angustifolia, koju uzgajaju Petrovski, prava je vrsta lavande čije je stanište u Provansi na jugu Francuske. Gospođa Ivanka nam objašnjava razliku između nje i one koja raste u nas, u Istri, Primorju i po otocima. Riječ je o Lavanduli hibridi, koju zovu lavandin a nastala je križanjem prave i takozvane širokolisne lavande. Pravoj lavandi kakva odnedavno uspijeva i u Gorskom kotaru, ponosno ističe naša sugovornica, odgovara vlažno i područje iznad 500 metara nadmorske visine. Tu su idealni uvjeti za njezin rast, mada se može održati i na 1.500 metara iznad mora. Prava lavanda sadrži relativno male količine eteričnog ulja, stoga je ono prilično skupo, ali zbog kvalitete iznimno je traženo na tržištu a koristi se u medicini, kozmetičkoj i industriji parfema. "Primorska lavanda odnosno lavandin, koju smo, probe radi, ovdje u gorju zasadili, opstala je", kaže, "ali se ne razvija kao prava čiji su grmovi zdravi i brzo rastu."

Ni korov s kojim se supružnici stalno bore uklanjajući ga, ne ometa razvoj te aromatične biljke, što dokazuje njezinu otpornost i održivost na ovom prostoru. Na pitanje zašto ne posegnu za kemijskim sredstvima protiv korova, odgovaraju u glas: "Onda to nije ono što želimo, a to je ekološki uzgajati lavandu."

Lavandino ulje neizostavno u svakoj kućnoj apoteci

Lavanda inače u aromaterapiji nosi simbol majke: bezrezervnog i bezuvjetnog davanja,

a za eterično ulje od lavande kaže se da je "majka među uljima". Ona djeluje sinergično i pospješuje aromatsko djelovanje drugih biljaka u kombinaciji. Ulje dobiveno od Lavandule angustifolije je blagodjelovanje, ne iritira kožu i što je najvažnije, ističe gospođa Petrovski, jedino ono od svih vrsta lavandinih ulja djeluje smirujuće, pomaže kod nervoze i nesanice, te opušta mišiće napete od radnog dana, stresa i fizičke aktivnosti.

Osim što ima aromaterapeutska svojstva, ona je, napominje, neizostavni lijek u svakoj kućnoj apoteci. Koristi se primjerice kod tretiranja prhuti, ispadanja kose, pomaže kod liječenja astme, upale grla i sinusa, loše probave i reume te niza kožnih bolesti poput psorijaze, ekcema i drugih. U aromaterapiji eterična se ulja koriste za inhalaciju, masažu, kupku i masiranje odnosno utrljavanje. Karakteristika je ulja prave lavande, za razliku od drugih, da se ono može izravno nanositi na ranu.

Rimljani su ga koristili i njime ispirali rane te otuda i ime lavanda što na talijanskom znači umivanje, pranje. Kada je riječ o aromaterapiji, ona je u nas premalo zastupljena, kaže Ivanka i dodaje kako aromaterapija ne znači samo korištenje aromatičnih pomagala i sredstava. Cilj aromaterapije je ljudima približiti blagodati prirode koje možemo koristiti svakodnevno u svrhu poboljšanja vlastite kvalitete života. Sve što je prirodno ili proizvedeno na ekološkoj osnovi, ljudima je korisno i treba biti prihvatljivo. Cijeli brdski dio naše županije ima jedinstvenu mogućnost nuditi ekološke proizvode koji su na tržištu traženi i postižu visoku cijenu. "Uvjerena sam", ističe Ivanka Petrovski, "da bi proizvodnjom lavande, koja se danas sve više koristi i u kulinarstvu, mnoge obitelji u Gorskom kotaru i na području Bribirske šume, primjerice, mogle osigurati dobre dodatne prihode i u konačnici siguran posao."

Radimo i na pokretanju plantažnog uzgoja lavande na području općine vinodolske - Ivanka Petrovski

Bračni par Petrovski dokazao je da lavanda može uspjevati i u Gorskom kotaru. Pravoj lavandi kakva odnedavno uspjeva u Liču, upravo odgovara vlažno i područje iznad petsto metara nadmorske visine. Tu su idealni uvjeti za rast ove ljekovite biljke

Gorskom kotaru

Gorska lavanda u srpnju je u punoj zrelosti

Prva aromateka u Gorskom kotaru

Rezultat edukacije, pokrenutog uzgoja, stečenog i iskustva koje tek predstoji kroz proizvodnju destilata eteričnog bilja jest i Aromateka "Gospoda Lavanda". Riječ je o specijaliziranoj trgovini aromatičnim biljem i eteričnim uljima koju su Petrovski nedavno otvorili u središtu Fužina. Prva aromateka u Gorskom kotaru za sada nudi originalne mirisne vrećice, buketiće, hidrolate (voda zasićena eteričnim uljem) goranske lavande. U njoj se može uz kupnju eteričnih ulja dobiti i stručan savjet vezan za mogućnosti liječenja aromaterapijom te informacije o karakteristikama pojedinih aromatskih biljaka. Na policama Aromateke "Gospoda Lavanda" nalaze se i ekološki proizvodi drugih goranskih proizvođača.

Supružnici Petrovski nisu u mogućnosti u tom prostoru izložiti i ponuditi više nego što jesu, ali se nadaju da će njihov primjer druge potaknuti na otvaranje sličnih trgovina za prodaju eteričnih pripravaka, napitaka i drugih ekoproizvoda s područja zeleno-plave županije.

Napisala: Andrea BRALIĆ
Snimio: Marin ANIČIĆ

obljetnice

50 godina

Thalasso terapije Opatija

Novi dijagnostički centar

Ravnatelj Thalasso terapije Opatija, Emil Bratović, kaže da je vrlo zadovoljan funkcioniranjem bolnice ali i Thalasso Wellness Centra, te prvog lječilišnog hotela Ville Dubrava koji ima cjelogodišnje poslovanje i visoku popunjenost. Na pitanje kako vidi razvoj u idućih pedeset godina, Bratović najavljuje nove investicije koje će osigurati Thalasso terapiji daljnji prosperitet:

- Vjerujem da će početkom 2008. godine uz financijsku pomoć našeg osnivača, Primorsko goransku županiju početi građevinski radovi na izgradnji novog dijagnostičkog centra. Riječ je o nadogradnji postojećeg objekta koji će imati tri etaže, a građevnu dozvolu napravili smo u okviru izrade dokumentacije za Thalasso Wellness Centar.

Na tradiciji Opatije kao klimatskog lječilišta, 1957. godine osnovana je Thalasso terapija koja je već 50 godina nositelj opatijskog zdravstvenog turizma. Danas elitna medicinska i znanstvena ustanova u nacionalnim razmjerima predstavlja respektabilni dijagnostički kardiološki centar, ustanovu za rehabilitaciju kardioloških i reumatološko-fizijatrijskih bolesnika, a odnedavno je obogaćena za atraktivni Thalasso-wellness centar koji je značajno podigao kvalitetu opatijske turističke usluge.

Thalasso terapija ima 240 postelja u jednokrevetnim i dvokrevetnim sobama. U njoj je zaposleno oko 160 djelatnika od kojih je polovina medicinske struke, liječnici specijalisti interne medicine s bogatim iskustvom u kardiologiji, fizijatri, neurolozi, dermatolozi, psiholozi, te

pedesetak djelatnika više i srednje stručne spreme. Thalasso terapija je zahvaljujući svojim djelatnicima, te suvremenoj dijagnostici i terapeutskoj opremi, Katedra za rehabilitacijsku medicinu Medicinskog fakulteta u Rijeci, Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku, te referentni centar za zdravstveni turizam i medicinski programirani odmor Republike Hrvatske.

Prilagodavajući se trendovima i tržištu, Thalasso terapija danas nudi Thalasso Medico program i Thalasso Wellness program. Prvi je posvećen prevenciji i liječenju bolesti, prije svega to su kardiološki programi i preventivni kardiološki programi. Ova je ustanova više od 20 godina posvetila borbi protiv nastanka bolesti srca i krvnih žila stoga se može podičiti činjenicom da je u tom razdoblju pregledano preko 40 tisuća osoba s ciljem ranog otkrivanja bolesti. Tu

Ravnatelj
Thalasso-
terapije
Opatija
Emil
Bratović

Već 50 godina nositelj opatijskog zdravstvenog turizma, Thalassotherapie je nedavno obogaćena za Thalasso-wellness centar, u koji je uloženo 42 milijuna kuna. Kompletna wellness ponuda namijenjena je turistima i lokalnom stanovništvu

Atraktivni Thalasso-wellness centar značajno je podigao kvalitetu opatijske turističke usluge

Proslava obljetnice

Glavna proslava vrijedne obljetnice opatijske Thalassotherapie održat će se 11. listopada pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Stjepana Mesića koji će tom prigodom i posjetiti ovu bolnicu. U radnom dijelu obilježavanja 50. jubileja organizirat će se 2. Međunarodni kongres ultrazvuka srca na kojem će predavati i eminentni stručnjaci iz Amerike. Dan prije, 10. listopada, održat će se utrka "Sušak trči prema Thalassoterapiji" u kojoj će liječnici sušačke bolnice Kliničkog bolničkog centra Rijeka preko Medicinskog fakulteta trčati prema Opatiji.

Poziv građanima

Thalassotherapie otvara svoja vrata svim građanima koji žele provjeriti svoje zdravstveno stanje u povodu Svjetskog dana srca. Dan otvorenih vrata zamišljen je kao preventivna akcija krajem rujna u kojoj se građanima mjeri tjelesna težina i krvni tlak, a organiziraju se i tematske radionice. Prošle godine održan je i okrugli stol za novinare na temu "Srce voli maslinovo ulje" koji su organizirali dr. Viktor Peršić, pomoćnik ravnatelja Thalassotherapie, i dr. Alen Ružić, voditelj Centra za debljinu i nutricionizam.

je zatim fizijatrijski program, te u današnje vrijeme sve značajniji psihologijski program. "Bolesti civilizacije" sve su prisutnije, a presudnu ulogu u nastanku tih modernih bolesti ima stres, stoga je Thalassotherapie razvila niz programa koji uključuju savjetovanja, tehnike opuštanja, individualnu i grupnu terapiju te niz antistres programa. Svoj kutak ovdje mogu pronaći i oboljeli od kožnih bolesti poput psorijaze i raznih oblika dermatitisa, te sportaši za koje je formiran poseban odjel. Sportašima, profesionalnima i rekreativcima, nude se kontrolni pregledi s ocjenom i procjenom zdravstvenog i funkcionalnog statusa, praćenje sportaša, te pregledi rekreativaca.

Na ukupnoj površini od 2.500 četvornih metara, prije dvije godine otvoren je Thalasso-wellness centar u koji je uloženo 42 milijuna kuna čime je učinjen velik iskorak u opatijskoj, ali i hrvatskoj wellness ponudi. Centar se sastoji od tri etaže, a sadrži dvoranu za fitness i aerobic, bazenski kompleks od dječjeg bazena sa

slatkom vodom, velikog i malog bazena s morskom vodom, whirlpola sa slatkom vodom, terasu za sunčanje, te beauty centar sa saunama (indijska, orijentalna, arapska, mediteranska), kneipp kupkama, bačvama za uranjanje, sobama za masažu i akupunkturu te ordinacijama liječnika. Kompletna ponuda namijenjena je turistima i lokalnom stanovništvu. U sklopu Thalasso Wellness programa nude se antireumatski program, program za osteoporozu, za bolna leđa, za sportaše, program za mršavljenje i program za menadžere. Osim toga klijente će razmaziti bogat beauty sadržaji, svijet masaža i sauna.

Novi centar je toplim hodnikom povezan s Vilom Dubravom koja iza povijesne secesijske fasade krije novouređeno zdanje s 43 klimatizirane sobe opremljene telefonom i televizorom sa satelitskim programima, a hotel ima restoran koji uz klasičnu ponudu jela nudi i posebne djetnje menije prilagođene klijentima na posebnim programima.

Sportašima, profesionalnima i rekreativcima, nude se kontrolni pregledi s ocjenom zdravstvenog statusa - Slaven Bilić u fitness centru sa Sandrom Martinčić, voditeljicom Thalasso-wellness centra Opatija

Napisao i snimio: Mladen TRINAJSTIĆ

ekoetno

*Neka druga priča -
pjenušac Valomet
u rukama ronioca
Ronilačkog kluba
Neptun iz Šila*

*Vrbenčani
su proizveli
pjenušac i prije
više od sto
godina ali nikad
na ovaj način*

Podmorski

Podrumi najveće i najstarije krčke vinarije, Poljoprivredne zadruge Vrbnik već mjesecima svjedoče aktivnostima tamošnjih vinara koji od lanjskog ljeta spretno odrađuju zahtjevne i osjetljive tehnološke radnje povezane s proizvodnjom novog zadržnog proizvoda - pjenušca "Valomet". Zadruga se do sad koncentrirala ponajviše na proizvodnju Zlatne vrbničke žlahtine, našeg najpoznatijeg i najtraženijeg branda, a nešto manje i na proizvodnju prošeka.

- U proteklih nešto više od godinu dana intenzivno smo radili i na proizvodnji novog proizvoda, pjenušca čijih je prvih 5 tisuća butelja ugledalo svjetlo dana u lipnju ove godine, baš negdje oko Ivanje, blagdana zaštitnika našeg mjesta - istaknuo je upravitelj vrbničke zadruge Slavko Zahija. Tada su iz dubine mora izvučena i prva dva žičana sanduka u kojima je punih godinu dana sazrijevao prvi domaći "podmorski pjenušac". Petina od ukupno 5.000 posebno pripremljenom žlahtinom ispunjenih boca vrbničkog pjenušca sredinom prošlogodišnjeg lipnja podvrgnuto je uistinu nesvakidašnjem, gotovo eksperimentalnom

načinu vrenja.

Kako nastaje pjenušac pod morem

- Budući da je u nastajanju kvalitetnog pjenušca izuzetno bitna temperatura od 12 Celzijevih stupnjeva, vođeni znanjem i iskustvom našeg zadržnog enologa zaključili smo kako bismo dio boca umjesto u klimatiziranu komoru mogli smjestiti pod more. Ideja nam se, s obzirom da smo smješteni tik do luke, učinila izuzetno interesantnom ali i racionalnom - istaknuo je Zahija. - Procijenili smo kako željene uvjete možemo dobiti na morskom dnu već na udaljenosti od oko pola nautičke milje od vrbenskog porta i to na dubini od oko 30 metara. Slične uvjete mogli bismo "na suhom" postići tek da smo se ukopali 70 metara pod zemlju pa stoga i ne čudi da nam se "bacanje" sanduka u more učinilo zgodnijim - napomenuo je dipl. ing. Marinko Vladić, enolog PZ Vrbnik koji je radeći u drugim hrvatskim vinarijama do sad već sudjelovao u flaširanju više od tristo tisuća boca pjenušca.

- Pjenušac je produkt metabolizma kvasaca. U podmorskom ambijentu,

na dubini od 30 metara gdje uz nisku koncentraciju kisika imamo i povećani vanjski tlak, gdje vlada apsolutni mir i polumrak, a uz sve spomenuto i konstantna temperatura od 12 stupnjeva, kvasci jednostavno moraju reagirati drugačije no u klasičnim uvjetima. Bogomdanu prednost blizine mora iskoristili smo na najbolji način i nakon godinu dana strepnje, pucanjem prvog čepa potvrdili smo sve naše do tad samo teoretske pretpostavke. Iz dubine mora izronjeni pjenušac uz svoj znatno voćniji i svježiji ukus odlikuje se sitnijim mjehurićima - perlicama. Ono što je posebnost je činjenica da smo zahvaljujući svim spomenutim elementima naposljetku dobili pjenušac bez ostataka šećera kojeg ostali pjenušci u sebi redovito sadržavaju. Naš Valomet stoga sasvim slobodno mogu konzumirati i dijabetičari - napomenuo je Vladić.

Cijena butelje 1500 kuna

Slavko Zahija mjesecima nakon prvog kušanja vrbničkog podmorskog pjenušca koji ime Valomet duže lokalnom izrazu za morem oplahnute stijene, ne može skriti zadovoljstvo pothvatom čiji je rezultat po njegovom mišljenju daleko nadišao

Nevjerojatna je razlika između pjenušca proizvedenog od iste sirovine konvencionalnim načinom u podrumima i ovog - izvučenog iz mora. Pjenušac iz butelja koje su godinu dana ležale na morskom dnu u potpunosti je sačuvao voćne mirise i na jeziku ostavlja znatno više svježine od onog iz komora

pjenušac iz Vrbnika

Pjenušac izvađen iz dubine mora uza svoj znatno voćniji i svježiji ukus odlikuje se sitnijim mjehurićima - perlicama

zadugarima koji će iduće godine "utopiti" nove količine pjenušca koji se danas izvrsno prodaje unatoč (visokoj ali opravdanoj) cijeni od čak 1500 kuna po butelji. Otok Krk time ne samo da će dobiti nove litre vrhunskog pjenušca prirodno upakiranog u školjkicama i koraljima optočene boce već će s obzirom na nadasve neobičan kontekst cijele priče dobiti i novu enološku, turističku, ali i promidžbenu atrakciju koja će u vinarsko središte sjevernog Jadrana zasigurno privući još veći broj štovatelja dobre kapljice.

Vrhunski pjenušac upakiran je u školjkicama i koraljima optočene boce

očekivanja. Nevjerojatna je razlika između pjenušca proizvedenog od iste sirovine konvencionalnim načinom u podrumima i ovog - izvučenog iz mora. Pjenušac iz butelja koje su godinu dana ležale na morskom dnu u potpunosti je sačuvao voćne mirise i na jeziku ostavlja znatno više svježine od onog iz komora, zaključio je Zahija.

Glavni zadružni enolog dipl. ing. Marinko Vladić napomenuo je kako je odavna znana činjenica da je žlahtina po svojem kemijskom sastavu i fizikalnim osobinama upravo idealna sorta za proizvodnju pjenušca.

- Zna se i da su Vrbenčani proizvodili pjenušac prije više od sto godina ali njegova proizvodnja nažalost ipak nikad nije u značajnijoj mjeri stvorila tržišnu poziciju kakvu je odavno zauzelo nadaleko znano vrbničko vino. Uvjeren sam da Vrbnik može biti hrvatsko središte proizvodnje pjenušca - napomenuo je dodavši kako je njegova proizvodnja iznimno osjetljiv proces koji započinje još u samom vinogradu.

Ovoljetna potvrda smjelih predviđanja vrbničkih vinara dala je krila tamošnjim

U lipnju ove godine, oko Ivanje, iz dubine mora su izvučena i prva dva žičana sanduka u kojima je punih godinu dana sazrijevaio prvi domaći "podmorski pjenušac"

Napisao: Boris PEROVIĆ
Snimio: Petar FABIJAN

Matteo: Imam metar i osamdeset osam, a volio bih još narasti pet-šest centimetara, iako današnji bekovi već imaju i po dva metra, granice u sportu su se promijenile

sport

Matteo Juričić, nada riječke košarke

Riječka košarka posljednjih godina pala je na niske grane, svi najbolji igrači mijenjaju dres Kvarnera za one uspješnijih klubova, Cibone, Zadra, Splita. Orijentacija na mlade jedini je izlaz, samo rad u školi košarke i stvaranje novih igrača može sutra donijeti rezultat. Matteo Juričić jedan je od

najnadarenijih među onima koji dolaze, uz juniora Frana Pilepića jedini riječki reprezentativac, a ovog ljeta nastupao na kadetskom prvenstvu Europe u Grčkoj. Ovaj 16-godišnjak iz Dražica zaljubljen je u igru među koševima, do te mjere je spreman život podrediti karijeri da je svoj Grobnik nedavno zamijenio Rijekom, gdje sada živi u vlastitom stanu, odvojen od obitelji.

– Košarku sam počeo trenirati u četvrtom razredu, 2000. godine. Došli su treneri iz Ri Basketu u školu u Dražice, pitali tko bi želio igrati košarku i napravili selekciju. Dvije godine sam trenirao u svojoj školi, a onda su krenuli treninzi u školi na Vojaku, što je bilo dosta naporno zbog putovanja. U Ri Basketu sam stekao košarkaške osnove, a posljednje dvije godine treniram u Kvarneru.

Kakva su bila tvoja

sportska iskustva prije košarke?

– Kao mali sam trenirao nogomet, godinu dana u Rječini, ali ništa previše ozbiljno. U košarku sam se zapravo zaljubio uz tatu, on je volio na televiziji gledati utakmice NBA lige, Jordana i ekipu.

A pred kućom? Je li bilo "haklanja" u dvorištu?

– Napravio mi je tata koš kad sam počeo trenirati i onda sam nabijao loptu svaki dan poslije škole. Često i danas, kada sam doma, pucam na koš, igram s prijateljima. Ljeti znamo ostati i do pola noći, pod reflektorima. Mama je znala zvati da dođem doma, ali uvijek je bilo, još

samo pet minuta. Važno da se susjedi ne bune...

U Ri Basketu si iskusio ligaške nastupe, u Kvarneru se to intenziviralo. Kako je došlo do kontakta s Kvarnerom?

– Bio sam jedan od istaknutijih u Ri Basketu, ali sam počeo stagnirati, bilo je vrijeme da promijenim sredinu. Uključio sam se u kadete Kvarnera, trenirao me Bobo Jurković, nakon toga u juniorima trener mi je Zoran Oštrić, koji me poznaje još iz Ri Basketu.

Kakvu ulogu imaš u igri?

– Najčešće igram playmakera, razigravača, ponekad i na "dvojci", na beku. Imam dosta slobode u igri, često napade rješavam individualno. Glavna oružja su mi šut i prodor. Volim pogoditi, ali možda sam u prodoru čak i jači budući da sam dosta eksplozivan, brz. Trenutno imam metar i 88, volio bih još

Kad sam počeo trenirati tata je u dvorištu napravio koš i onda sam nabijao loptu svaki dan poslije škole. Često i danas ovdje igram s prijateljima - Matteo Juričić

Grobničanin

Kadetski reprezentativac Hrvatske Matteo Juričić, 16-godišnjak iz Dražica, zaljubljen je u igru među koševima, i do te mjere je spreman život podrediti karijeri da je svoj Grobnik nedavno zamijenio Rijekom, gdje sada živi u vlastitom stanu, odvojen od obitelji

smo osam utakmica i upisali svega dvije pobjede. A vjerovali smo da imamo šansu za medalju, i da smo izjednačeni s najboljim reprezentacijama.

Zbog košarke si postao Riječanin. Kako si Grobnik i Dražice zamijenio gradom?

– Trebalo je sve više trenirati, svaki dan, kako bih napredovao. Putovanje s Grobnika u Rijeku i natrag

bilo je predugačko, izgubio bih svaki dan dva sata samo na vožnju. Ujutro u školu, pa doma, pa navečer na trening, pa doma. Zato su mi roditelji odlučili iznajmiti stan u Rijeci, na Potoku. Sada imam daleko više vremena za trening, sve mi je u krugu od deset minuta. Idem u drugi razred Salezijanske gimnazije, a i dvorana na Nafti mi je blizu. Vikendom sam u Dražicama, a preko tjedna stalno u Rijeci. Nije to loše, lakše ću se osamostaliti. Mama mi ponekad donese ručak, ali najčešće se hranim u Viktoriji, to mi je klub omogućio.

Sa školom nemaš problema? Kako ti se toleriraju izostanci zbog sportskih obaveza?

– Profesori mi dosta izlaze ususret, nemam nikakvih problema zbog izostanaka, a i dosta sam dobar učenik, dobro usklađujem sve obaveze, pa me puštaju na putovanja. Imamo sportski razred u školi, vjerujem da su u školi ponosni kada ostvarimo neki zapažen rezultat.

Gdje vidiš svoju sportsku budućnost? Rijeka je, nažalost, grad koji najčešće stvara košarkaše za druge sredine.

– Nisam još razmišljao što bih napravio da dođe ponuda nekog većeg kluba. Ovisi kakve bi bile

narasti pet-šest centimetara, to bi mi bilo taman, iako današnji bekovi već imaju i po dva metra, granice u sportu su se promijenile.

Zapažene izvedbe u dresu Kvarnera dovele su te do kadetske reprezentacije.

– Prije tri godine u lipnju prijavio sam se u košarkaški kamp u Poreču. Bio sam sa starijim igračima, 1989. godište, među njima me zapazio voditelj kampa Pepsi Božić. Pitao me koje sam godište, ja govorim '91. On se malo začudio i očito me zapamtio jer me u kolovozu ponovo zvao da dođem u kamp. I tako je to krenulo, počeli su me zvati na reprezentativne pripreme, danas sam standardan član kadetske reprezentacije.

Kakva su dosadašnja reprezentativna iskustva?

– Turnirska iskustva, ove zime u španjolskoj i na proljeće u Turskoj, bila su vrlo dragocjena. Značajno je vidjeti kako drugi rade... Čitavo ovo ljeto bili smo na pripremama za Europsko prvenstvo, da bismo krajem srpnja na Kreti osvojili osmo mjesto. Podbacili smo. Odigrali

Prosjek preko 30 poena

Koliko pratiš vrhunsku košarku? što te najviše privlači?

– Nažalost, jako je malo košarke na televiziji, kao da su drugi sportovi preuzeli primat. Najviše me privlači NBA, šteta što se nigdje ne prenosi, naši nemaju interes kao do prije nekoliko godina, a na satelitu je sve kodirano. Ono što pratim, pratim preko interneta. A kada se prenosilo, ustajao sam usred noći, u tri sata, spavalo mi se ali bio je to pravi gušt. Trebalo bi biti više vrhunskih utakmica na televiziji, samo tako se može privući djecu za neki sport, ako gledaju svoje idole.

Koga ti voliš gledati? Tko ti je idol u košarkaškom smislu?

– Michael Jordan, bez konkurencije. I danas još volim gledati njegove utakmice. On je bio jedan jedini: imao je prodor, šut, igrao je izvrsnu obranu, imao je sve! I pritom je "letio"... I drugi su jaki, ali on je bio najjači, u glavi. Kad je trebalo riješiti utakmicu, on je uzimao loptu, koliko je samo zadnjih šuteva pogodio.

Kakva je kod tebe situacija?

Dobivaš li lopte za odlučivanje utakmice?

– Dosta sam utakmica odlučio u kadetskoj ligi. Kad te ide, ide. Koliko zabijaš po utakmici, vodiš li svoju statistiku?

– U kadetskoj ligi mi je prosjek preko 30 poena. U polufinalu protiv Stoje dao sam 43, a u finalu protiv Uskoka 38. Mislim da mi je rekord 46, ali ne vodim statistiku.

mogućnosti za napredovanje.

Važno mi je da igram što više jačih utakmica, da sam u klubu koji se bori za vrh. Nadam se da će košarka u Rijeci napredovati, da će Kvarner biti što jači, bit će to dobro i za nas mlade. Ove sezone ću debitirati u prvoj momčadi, i mislim da bi upravo Riječani trebali biti okosnica naše ekipe. šteta je što puno Riječana igra u drugim klubovima, tamo su nositelji igre, s njima bismo se borili za vrh hrvatske košarke. Sada je situacija takva da je u Kvarneru, Cibona ima novaca i pokupi sve što vrijedi, a nema uopće svojih igrača.

zbog košarke postao Riječanin

projekti

Dječji vrtić Opatija

Najmlađi stj

Najmlađi, mališani Dječjeg vrtića Opatija prvi su u Hrvatskoj uključili svoj vrtić u jedan od vrijednih europskih projekata pristupanjem ekološkom programu "Osjećaj za prirodu", u sklopu europskog programa Comenius. Svojim su malim europskim prijateljima već predstavili svoj voćnjak, ljekovito bilje koje su sami uzgojili, kućicu koju su izgradili, ali i mnoga druga obilježja našega kraja, kamenčiće, školjkice, marune...

O tome smo u opatijskom vrtiću razgovarali sa psihologinjom Goranom Mišćenić i ravnateljicom Smiljanom Paragvaj.

- U međunarodni ekološki projekt "Osjećaj za prirodu" (A Sense of Nature), kao dio programa Comenius, koji je opet dio širokog projekta imena Socrates, uključili smo se početkom prošle pedagoške godine na poziv prijatelja iz Slovenije, iz mariborskog vrtića Tezno, s kojime već godinama surađujemo. Projekti su to Europske komisije usmjereni na obrazovne institucije kako bi ih potaknuli na širu međunarodnu suradnju - obrazložila nam Gorana Mišćenić, uz Martinu Župančić jedna od neposrednih koordinatorica projekta u opatijskom vrtiću. Kao prvi hrvatski vrtić koji se na ovakav način uključio u europske projekte, opatijski je dobio i svesrdnu podršku Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, kao što je slučaj i sa školama koje su se uključile u Comenius. Podrška

je značajnija i zbog toga što, budući da Hrvatska još nije članica EU, opatijski vrtić u projektu privremeno ima status "tihog partnera" te još ne može niti koristiti sredstva koja je EU namijenio projektu, iako su u svim drugim aktivnostima potpuno ravnopravan partner.

Trogodišnji projekt

Program Comenius odvija se kroz tri osnovne vrste projekata - školski projekti i jezični projekti usmjereni su prije svega na učenike, odnosno polaznike vrtića, dok su školski razvojni projekti usmjereni na učitelje i suradnike u obrazovnom procesu. Ekološki projekt "Osjećaj za prirodu" u koji su se uključili opatijski vrtićari - mališani iz vrtića Volosko, ubraja se među školske projekte, zamišljene kao tematski organizirano partnerstvo koje će obuhvatiti najmanje tri ili više škola. Partneri malim Opatijcima i mališanima iz vrtića Tezno u ovom su projektu mališani iz Velike Britanije (Matchborough First School), Litve (Kauno Lopselis-Darzelis "Vyturelis"), Norveške (Sakshaug Barnehage - Folkvang Barnehage) i Češke (Materska škola Hermanničky).

- Kada smo primili poziv za sudjelovanje u projektu - obrazložile su nam Gorana Mišćenić i Smiljana Paragvaj - mogućnost uključivanja dobili su svi naši vrtići. Vrtići već odavno nisu samo čuvališta, i svaki

vrtić u sklopu naše ustanove (Opatija, Volosko, Ičići, Veprinac i Lovran) provodi i po nekoliko posebnih programa. U Voloskom je vrtić organiziran upravo po mjeri djeteta i pokazalo se da upravo on, sa svojim specifičnim načinom rada, može najkompetentnije sudjelovati u projektu "Osjećaj za prirodu".

O konkretnim aktivnostima kojima se bave mališani voločanskoga vrtića uključeni u projekt, više nam je rekla Gorana Mišćenić:

- Na samom početku svaki je sudionik projekta imao obavezu predstaviti se ostalima, tako da je za svakoga pripremio po jednu "kutiju dobrodošlice". U toj su se kutiji morale naći fotografije mališana koji sudjeluju u radu, opis grupe i kraja iz kojeg dolaze, prigodna pozdravna poruka i državna zastava, te primjerci prirodnoga materijala prikupljenog u okolici zajedno s fotografijama kraja u kojem su pronađeni. U našoj su se kutiji našli lovor, ružmarin, marun, lavanda, kadulja, školjkice i kamenčići... Kako se pojedino bilje i materijal, zbog carinskih propisa, nisu mogli poslati, mališani su ih fotografirali, modelirali u glini ili jednostavno nacrtali.

Projekt je organiziran kao trogodišnji, tako da će u prvoj pedagoškoj godini obuhvatiti temu "Gradnja skloništa - bivaka", u drugoj godini temu izgradnje vrta, te u trećoj godini rada životinjski svijet.

Kao prvi hrvatski vrtić koji se uključio u europske projekte, opatijski je dobio i svesrdnu podršku Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Podrška je značajnija i zbog toga što, budući da Hrvatska još nije članica EU, opatijski vrtić u projektu ima status "tihog partnera" te još ne može niti koristiti sredstva koja je EU namijenio projektu

*Psihologinja
Gorana Mišćenić
i ravnateljica
Smiljana Paragvaj*

Predškolska ustanova Opatija i vrtić Volosko

Dječji vrtić Opatija formalno je vrlo mlad vrtić, koji će ove godine proslaviti 12. rođendan, no tradicija je u opatijskom kraju puno duža, jer je prvi vrtić otvoren još 1919. godine - vrtić Savoia u Voloskom, a potom 1931. godine vrtić u zgradi današnje opatijske Zdravstvene stanice. Vrtići su se na širem području otvarali i zatvarali, a današnja opatijska predškolska ustanova formalno je osnovana 1995. U sastavu ustanove danas su vrtići Opatija, Volosko, Ičići, Veprinac i Lovran. Vrtić Volosko u kojem se provodi program "Osjećaj za prirodu" specifičan je po načinu rada - od 1999. godine tu je prestala podjela djece po odgojnim skupinama te je ujedno otvoren prostor vrtića - uređen i podijeljen prema aktivnostima i interesima djece, a ne po uzrastu. Četiri odgojiteljice tjedno mijenjaju smjene te su u prilici kontaktirati sa svom djecom i sa svim roditeljima. Vrtić provodi i kraće specijalizirane programe ranog usvajanja engleskog, odnosno talijanskog jezika te tjelesnih aktivnosti. S obzirom da vrtić posjeduje vlastiti voćnjak i mali vrt, ekologija je sastavni dio svakodnevnih aktivnosti mališana. Brojni kvalitetni programi i aktivnosti donijeli su opatijskoj predškolskoj ustanovi i županijsku nagradu za najbolji vrtić 2003. godine.

eću prijatelje u Europi

Otvorena europska vrata

Svi partneri prvi su se put sreli u Sloveniji, u vrtiću Tezno, kada je priređeno kratko predstavljanje sudionika, njihovih aktivnosti na području ekologije te utvrđen program rada. Budući da je prošla godina bila posvećena temi izgradnje skloništa (bivaka), s mališanima se u vološčanskom vrtiću radilo na osmišljavanju mogućih načina gradnje i lokacija skloništa, i to u najširem mogućem smislu, od izrade skloništa (kućica) za igračke od različitih prirodnih materijala do prepoznavanja mogućih vrsta skloništa, životinjskih staništa ili kućica koje mališani grade u prirodi, a voćnjak vološčanskog vrtića upravo je idealno mjesto za to.

Voditeljice projekta "Osjećaj za prirodu" Martina Gašić i Gorana Mišćenić boravile su od 21. do 24. travnja na drugom radnom sastanku partnerskih vrtića u Velikoj Britaniji, a domaćin susreta bila je Matchborough First School iz Redditcha. Tijekom posjeta, kaže Gorana Mišćenić, u Matchborough First School u Redditchu svi sudionici upoznali su se s njihovim načinom rada, uz obilazak prostora koje koriste u radu s djecom, a organiziran je i posjet ekološkom centru Bishops Wood koji se bavi edukacijom odraslih i djece.

Ravnateljica Paragvaj na kraju našeg razgovora nije propustila naglasiti i važnost educiranih odgojitelja koji rade s djecom, jer, kako je rekla, uspješnosti opatijskoga vrtića uvelike doprinose mladi, obrazovani

suradnici, koji uz sva stručna znanja imaju i svježije ideje, a dobro poznaju engleski jezik (bez njega je sudjelovanje u ovakvim projektima nezamislivo) i informatički su pismeni - oni otvaraju europska vrata našim mališanima.

Takvih u opatijskom vrtiću očito ne nedostaje.

Mališani u vrtiću Volosko već se dobro snalaze i u zemljopisu

*Opatijski mališani
proučavaju
sadržaje kutija
koje su dobili od
prijatelja iz Europe*

obljetnice

Ovog je ljeta posvuda u svijetu, pa i u Hrvatskoj, obilježena stota godišnjica održavanja prvog izviđačkog kampa, događaj koji svi izviđači smatraju prvim trenutkom osnivanja svoje organizacije. Naime, Robert Baden-Powell, general engleske vojske, organizirao je uz nazočnost 20 dječaka u ljeto 1907. godine prvi izviđački kamp koji je održan na engleskom otočiću Brownsea Islandu.

Pokret kojemu je cilj bio stvaranje karakternih mladih ljudi koji će se znati nositi s teškoćama života razvijao se brzo i širio diljem svijeta pa je tako već 1920. godine u Velikoj Britaniji održano prvo veliko međunarodno okupljanje izviđača pod nazivom Jamboree, a od tada se takav veliki susret održava otprilike svake četiri godine u raznim zemljama.

Najveći pokret mladih

U današnje vrijeme, ističe Sandra Jerčinović, predstojnica Ureda Saveza izviđača Rijeke i regionalni povjerenik za odnose s javnošću Saveza izviđača Hrvatske, izviđačka organizacija se razvila u odnosu na početke i prilagodila potrebama modernog društva, ali cilj je uvijek ostao isti - tjelesni, mentalni i duhovni razvoj mladih ljudi s namjerom da oni odrastu u odgovorne članove zajednice. To se postiže kroz neformalni odgoj i život u prirodi s programima prilagođenim različitim dobnim skupinama. Primjera da su izviđači uspjeli u tome ima mnogo, mnogi gradonačelnici i političari, direktori uspješnih poduzeća, glazbenici i medijske ličnosti su bivši izviđači. Danas izviđačka organizacija okuplja preko 38 milijuna članova iz 216 zemalja i predstavlja najveći pokret mladih u svijetu. Procjenjuje se da je oko 300 milijuna ljudi dio života provelo kao aktivni članovi izviđačke organizacije.

Dio tog ogromnog članstva je i četrinstotinjak članova Saveza izviđača Rijeke koji djeluju u 5 odreda - Primorje, 3. maj, Kantrida, Sjever-jug i Ursa Maior. Naravno, i riječki su izviđači nizom aktivnosti dali svoj obol prvom stoljeću postojanja izviđačke organizacije. Obilježavanje tog značajnog datuma počelo je gradskim natjecanjima "Ptičica blic" u veljači i "Mi o svom gradu" u travnju, a potom je bila organizirana eko akcija u povodu Dana planeta Zemlje pri čemu se čistilo priobalje Kantride i šetnica uz jezero u Fužinama. Uslijedila je centralna proslava tj. Zborovanje u Zagrebu na jezeru Bunde koje je okupilo 1.300 izviđača iz cijele Hrvatske, a

Prvo stoljeće izviđačke

Danas izviđačka organizacija okuplja preko 38 milijuna članova iz 216 zemalja i predstavlja najveći pokret mladih u svijetu

Riječani su svoju tradicionalnu 35. smotru održali u lipnju u parku Mlaka. U Lokvama je održano savezno logorovanje "Rijeka snova" u okviru kojeg je na svjetsku obljetnicu izviđača 1. kolovoza održano "izviđačko svitanje", odnosno dočekanje prve zrake sunca na Lokvarskom jezeru i obnovljen izviđački zavjet, rekla nam je Sandra Jerčinović.

Petnaestoro Riječana na Jamboreeju

Istodobno, u okolici Londona održana je velika međunarodna izviđačka smotra Jamboree s oko 40.000 sudionika iz cijelog svijeta, a među njima je bilo i petnaestoro Riječana. Dojmove s tog nezaboravnog događaja iznijela nam je Koralka Cvitančić, načelnica Saveza izviđača Rijeke koja opisujući druženje koje je proteklo u znaku ulaska u novo izviđačko stoljeće kaže:

"U Chelmsford (mali gradić udaljen četrdesetak kilometara od Londona) gdje se smjestio Jamboree, stigli smo 27. srpnja, a s nama je stiglo i dugo željeno sunce koje je iz dana u dan isušivalo blato nastalo zajedničkim radom poznato uporne engleske

Princ William s hrvatskom kapom

kiše i plesa 80 tisuća otisaka stopala iz 180 zemalja. Sutradan, 28. srpnja Jamboree je i službeno otvoren. U velikoj Areni prizor je bio veličanstven - izviđači, uniforme, marama i zastave do kuda ti god pogled seže... Tom prigodom nas je počastio svojom nazočnošću Njegovo Visočanstvo Princ William kojem je bio u pratnji vojvoda od Kenta. Jamboree je trajao do 8. kolovoza, a sudionici su uglavnom uživali u beskrajno bogatom

Svitanje u Chelmsfordu
1. kolovoza 2007.
Scouting Sunrise
- zora u kojoj je
proslavljena 100.
godišnjica skautizma

Pokret izviđača nastao prije 100 godina brzo se razvijao i širio diljem svijeta. Danas se izviđačka organizacija prilagodila potrebama modernog društva, ali cilj je uvijek ostao isti - tjelesni, mentalni i duhovni razvoj mladih ljudi s namjerom da oni odrastu u odgovorne članove zajednice

organizacije

Riječki su izviđači nizom aktivnosti i sudjelovanjem na Jamboreju dali svoj doprinos obilježavanju stoljeća postojanja izviđačke organizacije

programu i vršnjacima svih boja i šara. Uzbuđenje i atmosferu je teško opisati; kud god ste krenuli čekalo vas je neko nasmijano lice nudeći vam "besplatan zagrljaj". Susjedi su se međusobno ugošćavali na večerama dobrodošlice... Motiv ovog skupa mladosti je bio napraviti svijet boljim tako da su sudionici na atraktivan i prihvatljiv način bili podučavani o štetnosti pušenja, opasnosti droga, zaštiti zdravlja, sigurnom seksualnom životu, svojim pravima i sl.

U dijelu kampa zvanom Globalno selo svaka je država predstavila svoje

zanimljivosti. Hrvatska je opet prednjačila u broju prihvaćenih i prezentiranih radionica. Čak 7 radionica uveseljavalo je sudionike i to: Hrvatska kravata - Hrvatska zemlja tradicije; Fritule - Hrvatska, zemlja turizma i dobre hrane; Licitarska srca - Hrvatska, zemlja obrta i malog poduzetništva; Sinjska alka - Hrvatska, zemlja narodnih običaja i junaštva; Faust Vrančić - padobran - Hrvatska, zemlja znanja; Slavonski šeširić - Hrvatska zemlja tradicije i folklor; Picigin - Hrvatska zemlja sporta.

Fascinantno je to da ste se sa svega nekoliko koraka mogli naći u bilo kojoj državi svijeta... Iz Finske u Južnoafričku Republiku, iz Indije u Brazil. Nikakav problem nije bio skoknuti do Teksasa ili Makedonije. Svi smo bili susjedi...

Najdirljiviji trenutak je bilo svitanje 1. kolovoza 2007. Scouting Sunrise! Zora je to u kojoj smo proslavili 100. godišnjicu skautizma. Stariji gospodin koji nas je pozdravio tom prigodom je bio unuk idejnog osnivača Skautskog pokreta lorda Roberta Baden-Powella. Četrdeset tisuća skrivenih suza radosnice koje se nadmeću s osmijesima. Neka čudesna ljubav koja preplavljuje srca, a sva kucaju kao jedno! Taj dio se ne može dočarati riječima..." kaže Koraljka Cvitanić.

Novi Jamboree 2011. u švedskoj

Uz pomoć Vlade RH koja je bila pokrovitelj Hrvatskog kontingenta pripremljeno je i Hrvatsko nacionalno primanje, a od 40 nacionalnih primanja, koje su napravile samo neke od 180 zemalja sudionica, hrvatsko primanje je bilo najveće iznenađenje. Većina gostiju ga je ocijenila i najuspješnijim. Goste su pozdravili predsjednik Saveza izviđača Hrvatske Jasmin Čelić, načelnica za međunarodnu suradnju Koraljka Cvitanić i voditeljica Hrvatskog kontingenta Ana Šimić. Potom su pozvani da uživaju u hrvatskim gastronomskim specijalitetima, glazbi, plesu, narodnim nošnjama, vedetama...

- Dašak Mediterana na stolove prenijet je originalnim staklenkama sunčanog vremena i bocama Jadranskog mora - kaže Koraljka Cvitanić. Prigodu za svoje predstavljanje iskoristila je i Primorsko-goranska županija. Do novog Jamboreja 2011. u švedskoj i dalje ćemo čuvati naše šume, more, rijeke... Sve naše... Jer svuda je lijepo, ali u Hrvatskoj najljepše!

okonas

Rođeni strijelac puškom

“Da nije bilo ove puške, ne bi bilo ničega”, jedna je od rečenica kojom je opisao svoj iznimni uspjeh Rudolf Petrović, tridesetpetogodišnji Vratarac koji je u njemačkom gradiću Suhlu tijekom završnih dana srpnja na održanom Europskom prvenstvu za invalide u gađanju puškom osvojio naslov prvaka Europe. S pogođenih 590 krugova oborio je svjetski rekord te se kao nikada do sada približio mogućnosti da bude član olimpijskog sastava hrvatskih paraolimpijaca na Olimpijadi koja će sljedeće godine biti održana u Pekingu.

Način na koji je Rudolf, u Vratima poznatiji kao Rudić, osvojio

europsko zlato i oborio svjetski rekord prava je novinarska poslastica. I to s više strana. Jedna od njih svakako je vezana i uz rečenicu kojom smo počeli tekst. Naime, kad

Petrović ističe zasluge svoje puške, onda on ne govori u prazno, već posebno želi naglasiti činjenicu o načinu na koji je do te puške došao.

A radi se o tome da je precizni vratarski snajperist u svijet streljaštva ušao 1999. godine i od tada pa sve do početka ove godine značajne uspjehe na domaćoj i međunarodnoj sceni ostvarivao je isključivo gađanjem zračnom puškom. Krajem prošle godine odlučio je okušati se i u novoj disciplini, točnije u malokalibarskoj pušci. No, pošto takva kvalitetna puška košta 20.000 kuna, a njegova primanja uposlenika u poduzeću Autocesta Rijeka-Zagreb to ne osiguravaju, obratio se Primorsko-goranskoj županiji poslavši nadležnima molbu u kojoj je istaknuo svoje dosadašnje rezultate i iskazao želju za daljnjim razvojem.

Uspjesi “županijskom” puškom

Ubrzo, iz Primorsko-goranske županije je stigao potvrđan odgovor i 15.000 kuna za novu pušku. Na to je Rudolf dodao 4.600 svojih uštedjenih kuna te u užujku ove godine kupio svoju prvu malokalibarsku pušku.

Već su prvi treninzi pokazali da je to bio dobar izbor, a uskoro su uslijedili i prvi rezultati koji su davali do znanja da se nešto “kuha”. Naime, na u Francuskoj i Hrvatskoj održanim turnirima MSQ1, natjecanjima koja su, primjerice, u rangu Svjetskog skijaškog kupa ili teniskih Masters turnira, Petrović je osvojio tri brončana odličja pokazavši da odlično surađuje sa svojom “županijskom”.

Rudolf Petrović sa svojom malokalibarskom “županijskom”

Iako invalid, 35-godišnji Rudolf Petrović iz Vrata jedan je od ponajboljih strijelaca u Hrvatskoj. U srpnju je u gađanju puškom osvojio naslov prvaka Europe za invalide i oborio svjetski rekord. Vjerojatno će i na Olimpijske igre za invalide u Peking. A sve s puškom za koju mu je sredstva osigurala Županija

do Olimpijade

Rudić na treningu

Na najvišem postolju u njemačkom Suhlu

Rudi je rođen s na obje ruke skraćenim podlakticama zbog čega je od ranog djetinjstva imao brojne probleme

Ipak, ovako sjajan rezultat na Europskom prvenstvu Rudi nije očekivao.

- Ma iskreno rečeno nisam ni sanjao o zlatu, a kamoli o svjetskom rekordu. Ne samo zato što s tom županijskom puškom treniram tek četiri mjeseca, već stoga što je u tom natjecanju strahovita konkurencija. Potiho sam se nadao ulasku u finale, odnosno među osam najboljih. No, dogodilo se to da sam u prethodnoj disciplini, gađanju zračnom puškom gdje sam očekivao siguran nastup u finalu, završio tek na 12. mjestu iako sam jako dobro pucao i od mogućih 600 pogodio 598 krugova. Nažalost, to nije bilo dovoljno za ulazak u finale, ali me to nije ubilo u pojam, već naprotiv, probudilo je u meni inat pa sam u gađanju malokalibarkom odlučio biti što bolji. I uspio! - s radošću se prisjeća Petrović dodajući kako je neopisiv doživljaj stajati na najvišem postolju i slušati hrvatsku himnu.

Život sa skraćenim podlakticama

Uz europsko zlato u pojedinačnoj konkurenciji Petrović iz Njemačke donosi

i momčadsku broncu osvojenu u gađanju zračnom puškom, a ovi sjajni rezultati od njega su stvorili najozbiljnijeg kandidata za nastup na Paraolimpijskim igrama u Pekingu. Hoće li Rudić vidjeti sljedeće godine Peking, točno će se znati u rujnu, no bez obzira na tu odluku već je sada sigurno da je ostvario izniman sportski uspjeh koji je tim veći što mu u životu ništa nije bilo lako, a činjenica da je jedan od ponajboljih strijelaca u Hrvatskoj, i to ne samo u konkurenciji osoba s invaliditetom, fenomenalna je ako se zna težina njegovog invaliditeta.

Naime, Rudi je rođen s na obje ruke skraćenim podlakticama zbog čega je od ranog djetinjstva u svakodnevnom životu imao brojne probleme. Naravno, pokušaji ublažavanja tog stanja bili su brojni pa je Rudi bio čest gost bolnica u Hrvatskoj, Sloveniji te Bosni i Hercegovini, a sav taj golemi trud urodio je produženjem podlaktica za samo 8 centimetara. Ipak, koliko god tih 8 centimetara izgledalo malo, njemu je to značilo strahovito puno i u velikoj mjeri olakšalo život. Pošto se, kao rođeni borac,

nikada ni u čemu nije predavao, Rudi se odlučio baviti i sportom, a do streljaštva je došao sasvim slučajno - 1999. godine prijavljujući se u riječku udrugu invalida kako bi dobio određene olakšice saznao je da u toj udruzi postoje i sportske sekcije, a u okviru njih i streljaštvo kojim je, zahvaljujući obiteljskoj tradiciji, bio "zaražen". Tako je počela priča koja je do sada rodila s nekoliko naslova državnih prvaka i ulaskom u reprezentaciju, a od ovog ljeta, zahvaljujući Primorsko-goranskoj županiji, Rudi je došao i do naslova prvaka Europe, svjetskog rekordera i vrlo vjerojatno budućeg stanovnika Olimpijskog sela.

Upravo stoga ne čudi kada Rudi kaže: "Neizmjereno sam zahvalan Primorsko-goranskoj županiji jer mi je omogućila ovaj veliki uspjeh. Vjerujem da sam im zahvalio na najbolji mogući način osvajanjem naslova prvaka Europe i obaranjem svjetskog rekorda, a nadam se da ću im i dalje na ovakav način moći zahvaljivati", kaže Rudolf Petrović.

Napisala: Barbara ALUŠIĆ
Snimio: Petar FABIJAN

okonas

Ranko Lipovšćak, glumac i pekar

Kruh ne možeš poslati

Impuls koji čovjek dobije iznutra, jedina je prava stvar koju bi u životu trebalo slijediti, a iskreno raditi nešto što je dobro za ljude, zapravo je jedino što u životu može imati istinski smisao, filozofija je Ranka Lipovšćaka, posve neobičnog pekara iz škalnice. Za razliku od filozofa-teoretičara, on za sebe s punim pravom može reći da je svoju filozofiju odavno hrabro primijenio i na svoj život, zamijenivši daske koje život znače nečim što bi se u stvarnosti moglo nazvati puno životnijim - mlinom i krušnom peći.

Naime, ovaj škalski obrtnik koji danas pod okriljem mitske zaštitnice Demetre, kako nosi ime njegov obrt, već sedam godina mijesi poseban kruh, prije diploma mlinara i pekara, stekao je diplomu glumca. Diplomiravši na zagrebačkoj akademiji, Lipovšćak svoj prvi kruh počinje zarađivati ulogama u raznim zagrebačkim kazalištima

i televizijskim serijama. No, Lipovšćak-glumac nikad nije pustio korijene ni u jednom kazalištu i njegov slobodnjački duh kao da je već tada slutio da gluma ipak neće biti njegov doživotan izbor.

Od kazališnih dasaka do pekarskog pleha

Pekarski počeci Lipovšćaka-glumca odvijaju se paralelno s glumačkim angažmanima, a ključni trenutak nastupa kad je sa suprugom Milenom odlučio nešto promijeniti u svom načinu prehrane. Ta je promjena u konačnici izmijenila njegov životni habitus, a iz nje se izrodila i njegova najpoznatija krušna kreacija, kruh Vodeničar koji je i danas "Demetrin" zaštitni znak.

- U kuhinji sam uvijek bio dominantna figura. U Zagrebu sam pronašao vodenicu

Ovo je manufaktura, a bilo koje povećanje posla vodi prema Chaplinu, "Modernim vremenima" i otuđenju - Ranko Lipovšćak

Kruh smišljam i uvijek radim sam, jer kada ga radi netko drugi, bez obzira što ga radi po svim mojim receptima i uputama, kruh tada ne ispada isti. To dokazuje da je ovaj rad potpuno osoban, smatra jedini pekar s diplomom akademskoga glumca u Hrvatskoj, a vjerojatno i puno šire

gdje sam samljeo deset kila brašna od kojih sam jednog četvrtka 1993. godine ispekao svoj prvi kruh. Od tada kruh za mene više nikad nije bio isti - govori Ranko prisjećajući se vremena i razloga zbog kojih je svoju kreativnu energiju s kazališnih dasaka počeo usmjeravati na pekarske plehove.

- Iz jedne velike zagrebačke pekare doznao sam da kod pravljenja bijelog kruha koriste agresivne izbjeljivače. Ključni trenutak nastupio je kad sam se upitao što jedem i čime hranim svoju djecu. Takvim promišljanjem zapravo počinješ raditi nešto za sebe i nisi više samo puki konzument vrećica iz dućana - smatra pekar-glumac koji se 1997. godine iz Zagreba vratio u Primorje i ozbiljno se posvetio pečenju kruha. Paleta krušnih proizvoda počela se upotpunjavati novim, još maštovitijim kreacijama, poput slatkog dvopeka s grožđicama, kruha s đumbirom i jabukama, raznih peciva, kroasana i pita, a 2000. godine pokrenuta

je "Demetra" iz čije peći najprije na Krasici, potom na Zametu i sada u obiteljskoj kući u škalcnici, kruh počinje svakodnevno odlaziti u razne dijelove Hrvatske.

Posve intimna obiteljska manufaktura

"Demetra" je tako postala ono što se danas popularno naziva obiteljskim biznisom, ali i mnogo više od toga. Kruh nije izmijenio samo Rankov život, već i život cijele njegove obitelji čiji je dom postao pekara, a miris kruha ujedno i miris doma. U pekarskom poslu sudjeluju svi, od djece Barbare i Jakoba kojeg se roditelji živo sjećaju kako sjedi za svojim malim stolom, na još manjoj stolici i pomaže im pakirati dvopeke, do supruge Milena koja je u "Demetrinim" počecima preuzela ulogu dostavljača. Kao u pjesmi, Milena je tri godine ustajala ranom zorom i ravnopravno s muškim kolegama dostavljačima prevozila, a potom i nosila

kašete kruha na adrese riječkih dućana. Kad bi dostava završila, Milena se vraćala svom prvom poslu, predavanju u školi.

Danas obitelj Lipovščak više nema paralelnih poslova te su svakodnevno posvećeni svojoj kreativnoj pekarskoj priči koja, barem kad je o njima riječ, mijenja živote. Pritom nimalo ne čudi da je priča o njihovom poslu na neki način prilično intimna, pa će tako Ranko reći da omasovljenje obrta i zapošljavanje većeg broja ljudi ne dolazi u obzir.

- Ovo je manufaktura, a bilo koje povećanje posla vodi prema Chaplinu, "Modernim vremenima" i otuđenju. U principu, ne volim ovo zvati poslom jer se još uvijek osjećam isto kao na početku kad sam pekao tri kruha dnevno. Moj posao je prava borba u kojoj padaju plehovi i zarađuju se opekline. Tu nema laptopa i onog famoznog "pošalji mi to mailom". Ma, pošalji ti meni, prijatelju, mailom kroasan - zorno objašnjava Ranko

mailom

Nova krušna peć će Rankovim kruhovima, koji su dosad izlazili iz plinske peći, dati još potpuniji, danas gotovo zaboravljeni stopostotni okus kruha

okonas Ranko Lipovšćak, glumac i pekar

Točku na "i" svojoj pekarskoj priči Ranko je nedavno stavio kupnjom mlina u Buzetu i peći na drva koju je smjestio u vrtu kuće u škalnici. Peć na drva on naziva obistinjenjem svojog pekarskog sna

Moj posao je prava borba u kojoj padaju plehovi i zarađuju se opeklinae

Živim od svoje "zafrkancije"

Nakon što je zbog otvaranja pekarskog obrta stekao diplomu majstora pekara, Ranko Lipovšćak prošle je godine svom životopisu pridodao i kvalifikaciju mlinara, postavši tako jedina osoba u Hrvatskoj koja je te godine stekla zvanje mlinara.

Takav status ove branše u nas nimalo ga ne čudi jer usprkos statistikama koje Hrvate upozoravaju da jedu previše kruha, njegovo pekarsko iskustvo kaže da u nas još uvijek ne postoji kultura jedenja kruha. Jedini pravi kruh Hrvatima je još uvijek masovno proizveden bijeli kruh, iako bijelo brašno, kako kaže Ranko, u prirodi, odnosno pri samom mljevenju, zapravo ne postoji.

- Kada sam počeo raditi, radio sam malo, ali sam se kruhu u potpunosti posvećivao, bilo da je bila riječ o pripremi ili pak dostavi do konačne adrese. U tim počecima ljudi su mi se smijali i davali savjete u stilu: "Peći bijeli kruh, zaradi, a onda peći svoj kruh za zafrkanciju, kad si već tako poremećen" - priča Ranko koji danas s ponosom može reći da živi od svoje "zafrkancije".

širom otvarajući svoje plave oči.

Na krušne kreacije odlazi sva energija

On drži da biti pekar od njega traži jednaku kreativnost koju je tražilo i bavljenje umjetnošću. Njegove krušne kreacije prava su umjetnička djela, a nastaju u naletu inspiracije i nikad se više ne mijenjaju.

- Kruhovi su moje kreacije, nastali iz moje glave. Iz moje glave došla je i cijena kruha od 12 kuna, iako ni dandanas još uvijek ne znam što sve ona točno pokriva, ali znam da pokriva baš sve, plaćeni su svi troškovi, a ljudi su zadovoljni konačnim proizvodom. Kruh smišljam i uvijek radim sam, jer kada ga radi netko drugi, bez obzira što ga radi po svim mojim receptima i uputama, kruh

tada ne ispada isti. To dokazuje da je ovaj rad osoban i da u njega treba unijeti jako puno kreativnosti - smatra jedini pekar s diplomom akademskoga glumca u Hrvatskoj, a vjerojatno i puno šire.

Ranko nikad nije odstupio od svoje prvotne ideje zbog koje se počeo baviti pekarskom, a to je da radi nešto što je dobro i zdravo za sve, te istovremeno kreativan izričaj za njega. Kako sam kaže, taj je odnos prema produktu svog rada imao u vrijeme kad je pekao samo dvadeset kruhova po danu i danas kad ih dnevno ispeče po nekoliko stotina. Točku na "i" svojoj pekarskoj priči Ranko je nedavno stavio kupnjom mlina u Buzetu i peći na drva koju je smjestio u vrtu kuće u škalnici. Peć na drva on naziva obistinjenjem svojog pekarskog sna, a nova bi peć njegovim kruhovima koji su dosad izlazili iz plinske peć

i, trebala dati još potpuniji, onaj danas gotovo zaboravljeni stopostotni okus kruha.

Na pitanje hoće li se ikad ponovo vratiti glumi, Ranko kaže tek da na tako nešto ne može dati pravi odgovor. Vođen unutrašnjim glasovima i impulsima s početka priče, on ističe važnost trenutka i činjenicu da u životu ništa nije konačno, pa tako ni njegova trenutačna životna i profesionalna preokupacija kojom svoj kruh zarađuje pekući ga.

- Ne mogu reći niti da ću biti pekar do kraja života, niti da više nikad u životu neću stati na kazališne daske. Jedino što mogu reći je da na pekarstvo u ovom trenutku odlazi sva moja energija - zaključuje vjerojatno jedini glumac među pekarima i zasigurno jedini pekar među glumcima.

pijat

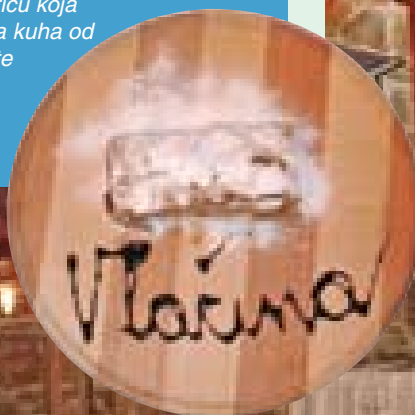
Bistro »VLAČINA«
Zastenice 119, Čavle
Tel. 051/259-755
Mob. 098/211-755, 091/259-7555

Bistro «Vlačina» najstariji je ugostiteljski objekt po tradiciji u Hrvatskoj, dugoj više od 200 godina, a vodi ga već šesta generacija ugostitelja iz iste obitelji. Smješten je na Jezeru, na pola puta između Čavala i Dražica, na raskrižju za Podhum. Bistro «Vlačina» poziva Vas da u ugodnom ambijentu u domaćem stilu sa mnoštvom autohtonih eksponata iz starine ovoga kraja uživete u domaćim specijalitetima od: divljači, svinjetine, junetine, teletine i konjetine, kao i riblje specijalitete. Posebna ponuda: palenta kumpirica, grobnički slani sir, pršut, zarebrnik, domaće kobasice poznatih grobničkih mesara, domaći štrudel.

Gulaš od konjetine i palenta kumpirica

Satojci:
meso konjetine,
kapula,
ulje, papar, sol, lovor

Priprema: Na prodinstanu kapulu dodati meso konjetine. Postepeno podlijevati vodom i dodati začine po želji. Servirati uz palentu kumpiricu koja se sat vremena kuha od domaće palente i krompira.

art

Kipar Silvo Šarić dovršio je u Lokvama imponantnu skulpturu "Periskop", na kojoj je započeo raditi još 2002. godine

Ukupnim brojem od čak 7 skulptura ovogodišnji saziv dosegao čak jednu desetinu ukupne gotovo tridesetogodišnje tradicije kiparske radionice

Muzej na otvorenom

Brojem od sedamdesetak skulptura "razasutih" po cijelom Gorskom kotaru Goranska kiparska radionica polako se pretvara u veliki muzej na otvorenom. Ono što bi dalje trebalo raditi je prezentacija tog "muzeja" i njegovo uključivanje u turističku ponudu ovog kraja, mišljenja je novi predsjednik GKR-a Fužinarac Milutin Burić, dipl. ing. strojarstva koji je uz ovu uglednu kiparsku instituciju već desetak godina. Svojevrсна staza ili put kipara mogli bi biti itekako zanimljivi onoj skupini turista koja uz prirodne želi uživati i u ljepotama umjetnosti, a činjenica da se na području svih 9 goranskih lokalnih samouprava danas nalazi bar jedna skulptura GKR-a pokazuje da bi ova ideja turistički mogla povezati sve dijelove Gorskog kotara.

Goranska kiparska radionica

Goranska kiparska radionica vratila se svojim korijenima i iznova privlači pozornost medija, ali i javnosti sredina u kojima se kiparske aktivnosti odvijaju. Jasno je to nakon uspješno odrađenog ovogodišnjeg 28. po redu saziva GKR-a koji je, već po tradiciji, sjedište imao u Lokvama, ali se ove godine itekako osjetio još i u Fužinama, Ravnoj Gori i Delnicama. Naime, proteklog su ljeta napravljene tri nove skulpture, jedna je dovršena, a tri obnovljene pa je ukupnim brojem od čak 7 skulptura ovogodišnji saziv dosegao čak jednu desetinu ukupne gotovo tridesetogodišnje tradicije GKR-a!

Petar Barišić, akademski kipar i profesor na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, izradio je skulpturu "Pješački most mala Ličanka" koja je povezala dvije obale na šetnici uz fužinsko jezero Bajer. Akademski kipar Mladen Mikulin, profesor na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Rijeci, autor je 3,6 metara visoke skulpture "Sovin portal" postavljene u

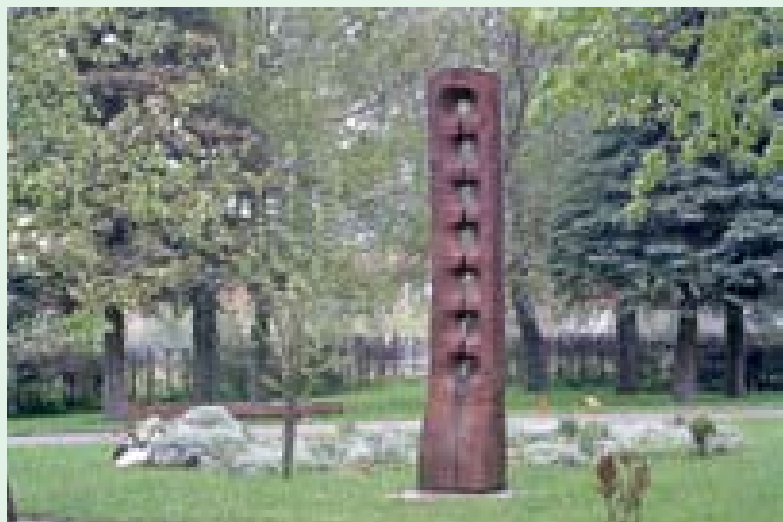
Ravnoj Gori, na livadi ispred ambulante. Njegov kolega Josip Diminić umjesto obnove svoje već postojeće skulpture "Drvo" odlučio se, ponajprije zato što je vrijeme u velikoj mjeri uništio tu skulpturu, na izradu potpuno nove umjetnine koja će biti postavljena u malom parku nedaleko kina u Delnicama. Slovenska kiparica Milena Braniselj radila je na obnovi već postojeće skulpture "Mobil na vjetar" napravljene 1989. godine i postavljene u Park šumi Golubinjak, pulski kipar Silvo Šarić dovršio je u prostoru bivšeg autokampa Lokve svoju imponantnu skulpturu "Periskop", rad na kojoj je započeo još 2002. godine. Vladimir Gašparić Gapa kraju je priveo rad na skulpturi "Četiri elementa" koja će biti postavljena u Gerovu, a postavljene su i temelji za skulpturu "Metar drva" pokojnog akademika Miroslava šuteja pa je i taj eksponat tijekom kolovoza postavljen u Mrzloj Vodici.

Marinko KRMPOTIĆ

Visoka skulptura "Sovin portal" postavljena je u Ravnoj Gori

Josip Diminić radi na potpuno novoj skulpturi, umjesto one uništene vremenom u Delnicama

baština

Ljetna orguljska škola na Rabu ukazuje na veliku baštinsku vrijednost velikih orgulja katedrale Uznesenja Blažene Djevice Marije, slavnog majstora don Petra Nakića

Rapsko vraćanje orguljama

Unutrašnjost Nakićevih orgulja, jednih od 350 koliko ih je uspio izgraditi

Prilikom sedmogodišnjeg istraživačko-obnoviteljskog zahvata nad rapskim katedralnim sklopom, koji je dovršen 2005. pod budnim okom glavnog konzervatora Ministarstva kulture, Rabljanina Miljenka Domijana, okončana je i obnova dragocjenog dijela namještaja s liturgijskom funkcijom, dotad zapuštenih i znatno oštećenih velikih katedralnih orgulja slavnog majstora don Petra Nakića, utemeljitelja dalmatinsko-venecijanskog orguljarstva.

Orgulje su, naime, posredovanjem Bizanta, još u 8. st. uvedene u kršćanske crkve, no najcjenjenije i najsloženije orgulje grade se kroz barokno razdoblje, dakle u vremenu u kojem je sav svoj talent i umijeće gradnje iskazao naš vrli don Petar Nakić, rodom iz Bulića kraj Benkovca. I mada je ugled stekao 1734. gradnjom velikih orgulja (40 registara i dva manuala) u crkvi sv. Justine u Padovi, Petru Nakiću pošlo je za rukom izgraditi oko 350 orgulja, od kojih su u našim krajevima temeljito restaurirane jedino one u šibenskoj crkvi sv. Frane i ove u prostoru rapske katedrale.

Tom monumentalnom djelu barokne orguljarske gradnje, u čuvenoj zagrebačkoj restauratorskoj radionici tvrtke "Hefere", vraćena je izvorna forma, i što je najbitnije, bogat zvuk orgulja sa 16 vokalnih registara i ukupno 486 labijalnih i lingvalnih svirala.

Upravo se oko ovog rijetkog, temeljito obnovljenog instrumenta iz 18. st., unutar romaničkih zidova rapske katedrale Uznesenja Blažene Djevice Marije, od 19. do 26. kolovoza ove godine, prvi put na Rabu, okupila Međunarodna ljetna orguljska škola "Petar Nakić".

Suradnjom Pučkog otvorenog učilišta Rab i Društva za promicanje orguljske glazbene umjetnosti "Franjo Dugan" iz Zagreba, tijekom tih sedam dana, mladi su orguljaši sa svojom voditeljicom prof. Ljerkom Očić s Muzičke akademije u Zagrebu, imali prigodu sudjelovati na majstorskom tečaju interpretacije radeći na djelima starih talijanskih i hrvatskih skladatelja.

Hrvoje HODAK
Snimio Goran NOVOTNY

Polaznici ljetne orguljske škole u rapskoj katedrali

Plemenitim zvukom "kraljice svih instrumenata" na tjedan je dana bio uvelike obogaćen glazbeni život grada Raba - koncert prof. Ljerce Očić

Napisala: Nadežda ELEZOVIĆ
Snimio Renco KOSINOŽIĆ

petpitanja

Sanja Ipšić Randić, slikarica

Riječka slikarica Sanja Ipšić Randić do sada je izlagala na preko dvadesetak samostalnih izložbi. Njezina su umjetnička stajališta potaknula i usmjerila, osim formalne naobrazbe i intuicije razvijene tijekom dvadeset godina stvaralaštva - umjetnička usavršavanja na inozemnim specijaliziranim akademijama, poput akademije u Salzburgu, koje je kao studentica pohađala. U opatijskom Umjetničkom paviljonu "Juraj šporer", u veljači ove godine, priređena je mala retrospektiva njezinih radova koja je kroz presjek radova nastalih unatrag desetak godina ukazala na genezu autoričina apstraktnog promišljanja slikarske plohe. Uz slike nastale u razdoblju od 1997. do 2007. godine izložen je i recentan ciklus naslovljen "Ocean".

Rijeka je na početku stvaranja nov

Sudjelovala sam na mnogo arhitektonskih natječaja u čija sam rješenja uključivala svoja promišljanja likovnosti
- Sanja Ipšić Randić

Osobno mi je najdraže kada se desi da netko pogleda izložbu i kaže - kako je ovo dobro, snažno, iako ne znam zašto. To znači da je rad dobar, a apstrakciju treba doživjeti. Kao što glazbu možeš doživjeti na više načina, pa ako je odlična, dramatična, naježiš se, tako je i meni cilj napraviti dobru sliku od koje ćeš se naježiti

1 / ZAŠTO APSTRAKCIJA?

- Tema apstrakcije u mom se radu konstantno provlači, ali za mene nijedan rad ne označava kraj serije, cjeline nikad nisu završene, već se nadovezuju jedna na drugu. Stvaram na način da ništa nema kraja - svaka stvar početak je nove problematike i nove serije. U apstrakciji završetka nema, kao i u svemiru - kraja nema. To je način razmišljanja koje može egzistirati u bilo kojem mediju. Uvijek tražim nešto novo, poput prirodnog laka koji sam nedavno otkrila i koji dorodom i raznim efektima dobiva iluziju. Nakon serije velikih formata prikazanih u "Šporeru", taj sam lak s ulaskom boje iskušava na manjim formatima. Tako je nastala recentna serija slika naslovljena "Oaze", koja je ovog ljeta prikazana u Rabu.

2 / STUDIJ, PUTOVANJA I UTJECAJI?

- Slikarstvo sam završila 1990. godine na zagrebačkoj akademiji kod profesora đure Sedera, a boravkom u raznim kulturnim sredinama vidjela sam duh vremena koji se dešavao tada. U Salzburgu su, primjerice na otvorenoj akademiji 1989. godine, bili prisutni svi tadašnji eminentni svjetski umjetnici, potom i glasoviti predavači s područja povijesti umjetnosti koji su pratili tadašnje trendove na svjetskoj sceni. Tako sam već za studija upoznala i pratila suvremene tokove u likovnoj umjetnosti. Za mene je to bilo otvaranje i upoznavanje s informacijama, radilo se intenzivno i vrlo prisno, a učila sam od Emila Vedove koji je svo vrijeme provodio s nama; izvodio akcije i performanse, poticao diskusije,

Volim starinski način rada, a uljena boja i njezin odnos s platnom za mene ima sentimenta, dušu

Amsterdamu i Pariza gdje sam upoznala tamošnje likovne scene i vidjela duh vremena koji se dešavao tada. Boravak u Nizozemskoj za mene je bio pronalaženje. Nizozemci su bili jaki u smislu konceptualne umjetnosti i enviromenta, u kojem su priroda i umjetnost povezani, a kako sam bila povezana s arhitektonskim svijetom, sudjelovala sam na mnogo arhitektonskih natječaja u čija sam rješenja uključivala svoja promišljanja likovnosti. Bilo je to interesantno istraživanje nakon čega sam se ponovo našla u slici.

se vratila slici. Ulju na platnu, što mi uvijek predstavlja novi izazov. Volim starinski način rada, a uljena boja i njezin odnos s platnom za mene ima sentimenta, dušu. Sve je počelo iz serije kolažiranih akvarela koje sam izložila na izložbi u riječkoj Filodrammatici. Prvotno su to bile samo skice za izložbu, a postale savršena izložba. U mom radu niti jedna serija nije završena, već se nastavlja jedna na drugu. Imala sam period kada sam slikarsko povezivala sa zvukom i tada je nastao mali ciklus slika velikih formata. Ti su radovi uz gestu uključivali i slova, a naziv svake pojedine slike, poput "Orbita", "Lotus", "Moon", bio je povezan sa zvukovima u kojima sam uživala dok sam radila.

4 / KADA U APSTRAKCIJI ZNAMO DA JE RAD DOBAR?

- U svakodnevnim situacijama apstraktnim nazivamo sve što ne razumijemo, no nivo apstraktnog razmišljanja u stvaralaštvu podrazumijeva da možeš funkcionirati oslobođen od svih nametnutih i konkretnih oblika. Mi, likovni umjetnici nemamo pred sobom neki konkretni zadatak, kao što je u dizajnu zadovoljavanje estetske forme ili funkcije, ili kao što su zadani elementi u arhitekturi. Kao likovni stvaraoci mi smo izvan tih ograničenja. Osobno mi je najdraže kada se desi da netko pogleda izložbu i kaže - kako je ovo dobro, snažno, iako ne znam zašto.

To znači da je on osjetio da je rad dobar, a apstrakciju treba doživjeti. Kao što glazbu možeš doživjeti na više načina, pa ako je odlična, dramatična, naježiš se, tako je i meni cilj napraviti dobru sliku od koje ćeš se naježiti.

5 / S OBZIROM NA ISKUSTVA IZVANA, KAKVO JE VAŠE MIŠLJENJE O RIJEČKOJ LIKOVNOJ SCENI, UNUTAR KOJE I SAMI DJELUJETE?

- Mi smo u početku stvaranja novog kulturnog identiteta. Otvorena je akademija koja treba stasati i izgraditi se, a nadam se da će se u sljedećim godinama otvarati prema van. Nadam se da akademija neće biti zatvorena, već da će širiti kontakte i nametnuti drugačija mjerila. Treba podići standarde, jer kultura je stvar civilizacije i trebale bi se razvijati zajedno. Uzmimo Kassel, ili Bilbao, koji su danas u svijetu sinonimi za kulturna zbivanja, a pitam se tko je ranije čuo za Bilbao. Grad stvaraju ljudi, a nadam se da će se Rijeka razvijati u širokom kontekstu.

og kulturnog identiteta

čak su njegovi studenti iz tih razloga preferirali Salzburg. Sjećam se Vedovinih riječi kako sebe treba vidjeti kao dio čovječanstva; kao dio cjelokupnog likovnog svijeta i u tom smislu treba i stvarati.

Učila sam i kod Stephana von Hünea, konceptualnog umjetnika koji je na interesantan način crtež spajao s glazbom. To su predivna iskustva, pogotovo kada čovjek kao mlad iskusi centar zbivanja, aktualne tokove u umjetnosti kao što su tada bili transavangarda i postmodernizam. Bio je to period studiranja koji me kasnije usmjerio daljnjem istraživanju likovnosti. Uslijedila su i putovanja u kulturne sredine poput

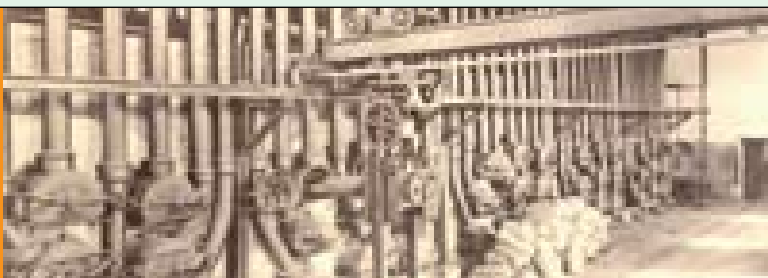
Kasnije, 1994. godine, počela je i moja profesionalna izlagačka karijera.

3 / STVARALI STE U RAZNIM MEDIJIMA?

- Stvaram već više od dvadeset godina, a tijekom stvaranja, razmišljanja i promatranja stvari oko sebe, razvija se intuicija. Intuicija, edukacija, praćenje tokova suvremene umjetnosti, jednako kao i način života, sve to skupa utječe na pokušaj održavanja toka vremena u umjetnosti. Ne mogu raditi stvari koje je neki period odradio i dokazao.

Stvarala sam i u novim medijima, ali sam

1852. Rijeka
Prva plinara u ovom dijelu Europe

155 GODINA GRIJEMO OKO SRCA

2007... *Od Čabra do Lošinja*

Energo d.o.o. Rijeka,
za proizvodnju i distribuciju toplinske energije i plina
Dolac 14/1, 51000 Rijeka • www.energo.hr
e-mail: info@energo.hr • info telefon: 051/353 040

Jamac održivog razvoja

- čišćenje i degazacija brodskih i industrijskih spremnika
- čišćenje spremnika sirove nafte i naftnih derivata
- sakupljanje i zbrinjavanje otpadnih ulja, otpadnih emulzija te zauljenih otpadnih voda
- sakupljanje i zbrinjavanje opasnog otpada
- čišćenje, TV inspekcija, in-situ sanacija kanalizacijskih sustava
- termička desorpcija ugljikovodika iz zagađenog tla
- intervencije kod eko akcidenata od 0-24 h

Industrijska ekologija i zaštita okoliša
Korzo 40, 51000 Rijeka, tel.051 336-093, fax 051 336-022
ind-eko@ri.t-com.hr www.ind-eko.hr

Primorsko-goranska županija
Magazin „Zeleno i plavo“ (za nagradnu križaljku),
Adamićeva 10, 51000 Rijeka
Izvlačenje dobitnika bit će 22. studenog 2007. g na
Kanalu RI, a rezultate objavljujemo u
sljedećem broju.

Rješenja traženih pojmova iz prošlog broja:

Najstariji župnik don Josip: BANDERA; Mjesto
na Cresu: VALUN; Lubičke glazbene: VEČERI;
Mjesto na Cresu: BELI; Ženska klapa: TEHA; Gradić
378 m nad morem: LUBENICE; Creska osnovna
škola, Frane: PETRIČA

Nagrade za točne odgovore broja 10:

- 3 ručka za dvije osobe u bistrou „VLAČINA“ u Čavlima
- 3 monografije „Temelji moderne Rijeke 1780. – 1830.“
- 3 knjiga Iva Barića „Rapska baština“
- 3 knjige Marka Antonija de Dominisa „Izabrani radovi“
- 3 poklon paketa eko-proizvoda
- 5 rokovnika Primorsko-goranske županije
- 15 CD-a ČAnsonfest – Kastav 2007 ili Festival MIK uz svaku nagradu i županijski kalendar za 2007. g

nagradna križaljka

<p>1. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 9 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>2. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 9 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>3. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 9 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>4. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 9 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>5. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 9 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>6. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 9 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>7. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 9 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>8. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 9 IZ PROŠLOG BROJA</p>	
<p>9. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>10. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>11. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>12. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>13. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>14. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>15. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>16. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>17. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>18. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>19. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>20. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>21. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>22. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>23. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>24. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>25. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>26. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>27. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>28. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>29. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>30. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>31. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>32. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>33. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>34. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>35. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>36. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>37. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>38. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>39. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>40. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>41. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>42. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>43. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>44. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>45. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>46. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>47. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>48. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>49. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>50. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>51. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>52. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>53. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>54. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>55. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>56. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>57. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>58. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>59. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>60. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>61. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>62. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>63. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>64. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>65. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>66. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>67. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>68. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>69. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>70. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>71. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>72. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>73. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>74. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>75. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>76. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>77. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>78. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>79. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>80. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>81. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>82. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>83. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>84. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>85. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>86. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>87. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>88. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>89. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>90. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>91. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>92. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>93. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>94. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>95. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>96. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>97. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>98. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>99. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>100. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>101. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>102. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>103. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>104. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>105. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>106. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>107. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>108. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>109. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>110. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>111. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>112. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>113. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>114. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>115. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>116. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>
<p>117. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>118. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>119. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>120. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>121. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>122. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>123. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>124. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>	<p>125. RJEŠENJE KRIŽALJKE BROJ 10 IZ PROŠLOG BROJA</p>

TERITORIJ

- Površina kopna
- **3.582 km²**
- Dužina morske obale
- **1.065 km**
- Najveći otoci
- **Cres i Krk**
- **40.578 ha**
- Najmanji otok
- **Mali Osir**
- **0,08 ha**
- Najviši planinski vrh
- **Bjelolasica - Kula**
- **1.534 m**
- Najviše naselje
- **Begovo Razdolje**
- **1.060 m**

STANOVNIŠTVO

- Ukupno stanovništvo
- **305.505**
- Najviše stanovnika
- **Grad Rijeka**
- **144.043**
- Najmanje stanovnika
- **Općina Brod Moravice**
- **985**
- Gradova
- **14**
- Općina
- **22**
- Naselja
- **510**

GOSPODARSTVO

- Udio Županije u ukupnom prihodu Republike Hrvatske
- **6,1 %**
- Izvoz roba
- **238 milijuna USD**
- Uvoz roba
- **637 milijuna USD**

INFRASTRUKTURA

- Ceste • **3.442 km**
- Željeznice • **135,5 km**
- Zračne luke • **4**

Izvor podataka:
Statistički ljetopis Primorsko-goranske županije 2006. Ured državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji

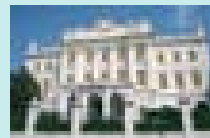
Resori županijskog poglavarstva:

- Proračun i financije**
- Ljiljana Mihić
- Zdravstvena zaštita i socijalna skrb**
- Vedrana Fržop-Kotulovski
- Komunalne djelatnosti**
- Ingo Kamenar
- Turizam i ugostiteljstvo**
- Kazimir Janjić
- Kultura, sport i tehnička kultura**
- mr.sc. Elida Ružić
- Školstvo, znanost i tehnologija**
- mr.sc. Tatjana Stanin
- Regionalna suradnja, lokalna samouprava i civilno društvo**
- Nedeljko Tomić
- Gospodarstvo**
- prof.dr.sc. Vidoje Vujić
- Pomorstvo i promet**
- Ivo Zrilić
- Prostorno i urbanističko planiranje te zaštita okoliša**
- Georg Žeželić

Županijski upravni odjeli:

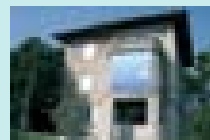
- Kabinet župana**
Adamićeva 10/III, Rijeka
T: ++385 51 351-604 • F: ++385 51 351-613
kabinet@pgz.hr
v.d. voditeljica: Nada Milošević
- Ured Županije**
Adamićeva 10/III, Rijeka
T: ++385 51 351-612 • F: ++385 51 351-613
ured.zupanije@pgz.hr • poglavarstvo@pgz.hr
skupstina@pgz.hr
Predstojnik: Branko Škrobonja
- Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i poljoprivredu**
Žrtava fašizma 17, Rijeka
T: ++385 51 301-200 • F: ++385 51 212-182
gospodarstvo@pgz.hr
Pročelnik: Berislav Tulić
- Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze**
Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351-952 • F: ++385 51 351-953
pomorstvo@pgz.hr
Pročelnik: Nikola Mendrića
- Upravni odjel za proračun i financije**
Adamićeva 10/VI, Rijeka
T: ++385 51 351-672 • F: ++385 51 351-673
proracun@pgz.hr • financije@pgz.hr
Pročelnica: Bosiljka Kalčić
- Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport**
Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351-882 • F: ++385 51 351-883
skolstvo@pgz.hr • drustvene.djelatnosti@pgz.hr
Pročelnica: mr.sc. Jasna Blažević
- Upravni odjel za upravljanje imovinom i opće poslove**
Splitska 2/I, Rijeka
T: ++385 51 351-822 • F: ++385 51 351-803
imovina@pgz.hr
Pročelnik: Vladimir Čekada
- Upravni odjel za zdravstvo, zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb**
Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351-922 • F: ++385 51 351-923
zdravstvo@pgz.hr • socijalna.skrb@pgz.hr
Pročelnik: mr.sc. Ivo Afrić
- Županijski zavod za održivi razvoj i prostorno planiranje**
Splitska 2/II, Rijeka
T: ++385 51 351-772 • F: ++385 51 212-436
zavod@pgz.hr • komunalne.djelatnosti@pgz.hr
Ravnatelj: prof.dr.sc. Mladen Črnjar

Ustanove u kulturi i javne ustanove PGŽ

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja

Muzejski trg 1,
51000 Rijeka
Ravnateljica:
Margita Cvjetinović Starac
T: ++385 51
213-578, 335-772
F: ++385 51 213-578
pomorski-povijesni-muzej
@ri.htnet.hr

Prirodoslovni muzej

Lorenzov prolaz 1,
51000 Rijeka
Ravnateljica:
Milvana Arko-Pijevac
T: ++385 51 553-669
F: ++385 51 553-669
primmuzir@ri.htnet.hr
www.prirodoslovni.hr

Ustanova Ivan Matetić Ronjgov

Ronjgi 1, 51516 Viškovo
Ravnatelj: Dušan Prašelj
T: ++385 51 257-340
F: ++385 51 503-790
ustanova@ri.t-com.hr
www.ustanova-ronjgov.hr

Javna ustanova Priroda

Ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode u PGŽ
Grivica 4
51000 Rijeka
Ravnateljica: Sonja Šišić
T: 00385-51-352-400
F: 00385-51-352-401
info@ju-priroda.hr
www.ju-priroda.hr

Jedan, ali vrijedan!

Uštedite do 25%
uz Obiteljski paket
Croatia osiguranja

Obiteljski paket Croatia osiguranja! Jedan, ali vrijedan, uključuje sve vrste osiguranja koje bi Vama i Vašoj obitelji mogle zatrebat.

www.croaij.hr | [croatiafon 0800 80 10](tel:08008010)

OBITELJSKI
PAKET

CROATIA
OSIGURANJE
osiguranje 1884

DOBITNICI

NAGRADNE
KRIŽALJKE IZ
9. BROJA ŽIP-a

*Ručak za dvije
osobe u konobi
„TRI MARUNA“ u
Poljicama*

Marija Fučić
Melin 1/11
51 557 Cres

Natalia Renčić
Japlenički put 3
51 512 Njivice

Marina Renčić
Japlenički put 3
51 512 Njivice

*Monografija
„Doba
modernizacije“*

Marinko Čiković
Jurdani 37
51 213 Jurdani

Sergio Gallat
Franje Čandeka 36
51 000 Rijeka

Ankica Zoldoš
Zdravka Kučića 27
51 000 Rijeka

*Knjiga Ede
Stojčića „Bože,
zašto sam tako
glup“*

Damir Jakovac
Tribalj 22c
51 243 Tribalj

Ivan Kramar
V. Lisinskog 2
51 500 Krk

Jovan Mirković
Žarka Pezelja 16
51 221 Kostrena

Milan Špoljarić
Zametska 40
51 000 Rijeka

*Knjiga
Vjenceslava
Cencića „Atentati
na Tita“*

Zlatko Dejanović
Na brdeh 32
51 215 Kastav

Rezika Janković
Gabonjin 100
51 511 Malinska

Tatjana Rubčić
Radetići 7
51 211 Matulji

Nada Šain
Bana J. Jelačića 36
22 000 Šibenik

Marija Žagar
školska 9
51 300 Delnice

*Poklon paket
otočkih eko-
proizvoda*

Sead Mahmutović
M. Barača 20
51 000 Rijeka

Milan Medić
Marčelji, Vršak 16
51 216 Viškovo

Vanda Škalamera
Brseč 26
51 418 Brseč

Lovorka Tomašić
Peršičeva 4
51 410 Opatija

Jadranka Živković
Cavtatska 2A
51 000 Rijeka

CD „Eviva Milotti“

Nensi Brajčić
Matika 10
51 312 Brod
Moravice

Ines Car
Basaričekova 44
51 260 Crikvenica

Tino Grurčić
Goranska 7
51 311 Skrad

**Ester Juranić -
Radulović**
B. Milanovića 31
51 550 Mali Lošinj

Snežana Manjgotic
G. Carabina 8/4
51 000 Rijeka

Marija Preličić
dr. Nilo Cara 13
51 415 Lovran

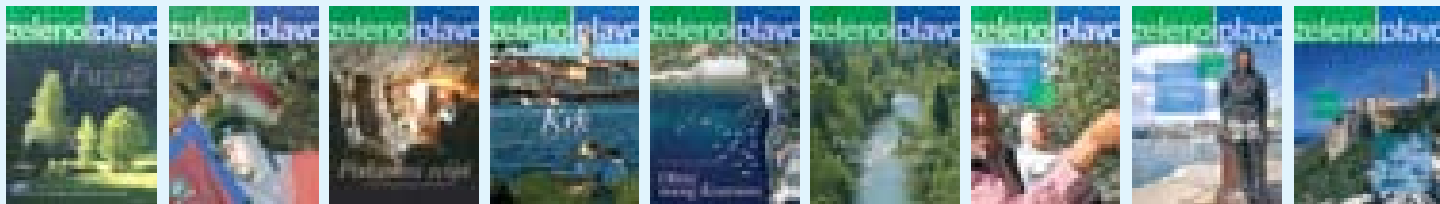
Kristina Šabanović
Studenčeva 3
52 352 Kanfanar

Sandra Šimac
Cambierieva 1
51 000 Rijeka

Marija Vranković
Zagrebačka 15/2
51 550 Mali Lošinj

EMA ŽEŽELIĆ
Ričinska 11
51 218 Dražice

Predbilježi se i besplatno primaj poštom magazin Primorsko-goranske županije [zelenoiplavo](http://zelenoiplavo.hr) • info@pgz.hr • www.pgz.hr • tel: 051 / 351 612

zelenoiplavo

Impressum: [zelenoiplavo](http://zelenoiplavo.hr), magazin PGŽ • ISSN 1845-5220 • Izlazi 5 puta godišnje • Godina III • Broj 10 • Rujan 2007.
Izdavač: Primorsko-goranska županija, Adamićeva 10, Rijeka • info@pgz.hr • www.pgz.hr • tel: 051 / 351 612

Za izdavača: Zlatko Komadina • **Odgovorni urednik:** Branko Škrobionja • **Glavni urednik:** Dragan Ogurlić

Urednički savjet: Marinko Dumanić, dr. Mladen Črnjar, mr. Daina Glavočić, Zdravko Čiro Kovačić, Damir Lončarić, dr. Joža Perić, Neven Šantić

Autori tekstova: Dragan Ogurlić, Marinko Krmpotić, Barbara Čalušić, Walter Salković, Andrea Bralić, Boris Perović, Nevenka Koščić, Hrvoje Hodak, Nadežda Elezović, Zdravko Kleva, Veljka Spinčić-Rajko, Mladen Trinajstić, Branko Škrobionja (kronika) • **Fotografije:** Petar Fabijan, Marin Aničić, Damir Škomrlj, Renco Kosinožić, Marinko Krmpotić, Zdravko Kleva, Walter Salković, Goran Novotny, Mladen Trinajstić, Dragan Ogurlić • **Ilustracija:** Vojo Radoičić • **Naslovnica:** Marin Aničić

• **Lektor:** Jasna Škorić • **Likovno oblikovanje:** Ivica Oreb • **Marketing i produkcija:** Makol marketing, Rijeka, narudžba oglasa na e-mail: makol@makol.hr ili fax 051 / 677 226 • **Tisak:** Rotooffset tiskara Meić, Zagreb • **Naklada:** 20.000 • Idući broj magazina "Zeleno i plavo" izlazi u prosincu 2007.

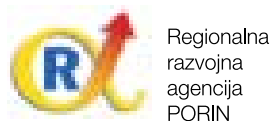

Upoznajte moć sinergije!

Potražite inovativna ICT rješenja na adresi www.grit-hr.net

GRIT je udruga osam vodećih tvrtki s područja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT) Primorsko goranske županije.

Podupirući član:

Regionalna
razvojna
agencija
PORIN

Partner:

Inicijativu podupiru:

gtz

GRIT je član
BEAM ICT Alliance,
nacionalne klaster
inicijative

Članice:

arbor

KVARNERCAD

multilink

NetCom

nomen

Ri
eng

Ris

SPADS

štorija *Prvi kesteni*

Matija Klepac donio jednoč svojoj kumi u Gerovo kilogram lovanskoga kestena maruna što je kupio na pjaci u Rijeci, da je iznenadi. Pritom ju je detaljno uputio kako da ih pripremi ukućanima. Kuma Marina Minavčeva nije nikad do sada ni jela ni vidjela marune, jer oni u Gerovu ne rastu niti se prodaju.

U nedjelju, kad je objed bio pri kraju, zaprete Marina marune prema uputi susjeda i kuma u žeravicu na ognjištu i nastavi objedovati. Dok se nedjeljni objed svrši, bit će maruni pečeni. Za stolom se vodio razgovor samo o marunima. Svi su

se veselili kako će oni prvi u Gerovu jesti marune.

U tom razgovoru pri jelu nije prošlo puno vremena, kad najednom začu se u kuhinji nekakav prasak, kao da puške pucaju. Kuma Marina sva uplašena pohita u kuhinju, a za njom i ostali. Ali imaju što vidjeti. Pucnjava na ognjištu nastavlja se na zaprepaštenje sviju prisutnih i dalje, a uz prasak skače žeravica, pepeo i maruni, kao da se otvorio vulkan. Nitko se ne usuđuje približiti ognjištu. Kuma Marina križa se od straha i tjera kćer po blagoslovljenu vodu, govoreći:

- Lejte, pršle su coprnjice, potari ih Bug i sveti križ - i počne škropiti ognjište, ali pucnjava nije prestala dok i zadnji marun nije izletio iz ognjišta. Kad je sve utihnulo, ukućani još dugo nisu prilazili ognju. Sutradan, potraži Marina kuma Matiju u Rijeci i kaže mu što im se dogodilo.

- Ši, kestenje ste stavili peč, ma ste jih narezali?

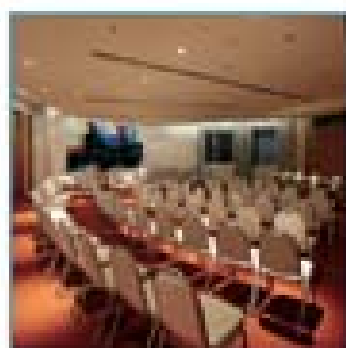
- Ne.

- E, to je zato - slatko se nasmije Matija i objasni dragoj kumi da ipak nisu učinili onako kako im je kazao.

HOTEL JADRAN

RIJEKA

HOTEL JADRAN*****

Srednja 100 (biv. 44) - 51000 Rijeka
tel +385 51 214 400 - fax +385 51 434 200
e-mail: jadran@jadran-hoteli.hr

HOTEL CONTINENTAL**

Srednja Anđelja Katića - Brestica 1 - 51000 Rijeka
tel +385 51 372 008 - fax +385 51 372 009
e-mail: kontinental@jadran-hoteli.hr

TN UVALA SCOTT**

Uvala Grobnice 16b - 51242 Kraljevica
tel +385 51 281 224 - fax +385 51 281 344
e-mail: hotel-uvala-scott@zi.hinet.hr

NEBODER

Strossmayerova 1 - 51000 Rijeka
tel +385 51 373 538 - fax +385 51 373 541
e-mail: neboder@jadran-hoteli.hr

ERCIJA

Kostrenski hram 2/2 - 51221 Rijeka
tel +385 51 289 004 - fax +385 51 289 475
e-mail: hotel-ercija@zi.hinet.hr

zeleno plava

primorsko
goranska
okrajina
županija

Primorsko - goranska županija
Adamićeva 10
HR - 51000 Rijeka

info@pgz.hr
www.pgz.hr